

Arctic Green Food A/S

- **Grønlandske råvarer**
- **Grønlandske arbejdspladser**
- **Grønlandske fødevarer**

August 2009

Forord

Denne analyse af Arctic Green Food A/S' bygdeanlæg er udarbejdet som vidensgrundlag for virksomheden og politikere til at udarbejde en fælles vision for, hvordan virksomhedens bygdeanlæg kan videreudvikles.

Arctic Green Food A/S har produktionsanlæg i ti forskellige bosættninger i Grønland, og selskabet er bindeleddet mellem udnyttelse af lokale naturressourcer og salg og distribution af fødevarer til hjemmemarked og til eksport. Bygdeproduktionsanlæggene er ikke-kommercielle anlæg, der finansieres i samarbejde med Grønlands Selvstyre i form af servicekontrakter.

Rapporten viser, hvordan mange mennesker, der har hovedparten eller hele deres indkomst fra selskabets aktiviteter. Dette gælder både for indhandlere til selskabets bygdeproduktionsanlæg og lønarbejde i selskabets afdelinger. Samtidigt beregnes og vurderes det samlede samfundsprovenu i form af indkomstbeskatning m.v.

Rapporten fokuserer på hele produktionskæden fra fangst og indhandling til bygdeanlæg, produktion og salg til hjemmemarked og til eksport.

Rapporten kortlægger den samlede proces, og der gennemføres en beregning af de samfundsøkonomisk virkninger forbundet med virksomhedens aktiviteter.

Jørgen Wæver Johansen

Greenland Venture A/S

Adm. direktør

Indhold

FORORD	3
INDHOLD	5
FIGURLISTE.....	7
TABELLISTE	8
1 INTRODUKTION	11
1.1 RAPPORTENS STRUKTUR	13
2 PRÆSENTATION AF ARCTIC GREEN FOOD A/S	15
2.1.1 Nøgletal.....	15
2.1.2 Selskabets indkomst- og udgiftsprofiler	16
2.1.3 Selskabets historie.....	17
2.1.4 Selskabets nuværende aktiviteter	17
2.2 SELSKABETS FREMTIDIGE UDVIKLING - VISIONEN	20
2.3 BYGDEANLÆGS BETYDNING FOR BYGDERNE	21
3 ARCTIC GREEN FOOD A/S – DEN SAMLEDE PRODUKTIONSKÆDE	23
3.1 BYGDEANLÆG OG PRODUKTIONSKÆDE.....	23
3.2 FISKERI OG FANGST.....	24
3.2.1 Sæsonvariationen.....	26
3.2.2 Præsentation af indhandlere	28
3.2.3 Eksempler på økonomien bag indhandlernes aktiviteter.....	30
3.2.4 Skatteprovenu fra indhandlere til Arctic Green Food A/S anlæg	32
3.3 TRANSPORT TIL BYGDEANLÆG	33
3.4 BEARBEJDNING I BYGDEANLÆG OG I MANIITSOQ	34
3.4.1 Lønmodtagerne	34
3.5 SALG OG DISTRIBUTION	38
3.6 SELSKABETS KØB AF VARER OG TJENESTEYDELSER	39
3.7 DET SAMLEDE SAMFUNDSPROVENU FRA SELSKABETS AKTIVITETER	40
4 MANIITSOQ	45
4.1 INDHANDLING TIL MANIITSOQ	46
4.2 LØNARBEJDE PÅ ANLÆGGET I MANIITSOQ	48
4.3 SAMFUNDSØKONOMISKE NØGLETAL BYGDEANLÆG MANIITSOQ	49
5 NARSARMIJIT	51

5.1 INDHANDLING TIL NARSARMIJT	52
5.2 LØNARBEJDE PÅ BYGDEANLÆG I NARSARMIJT	53
5.3 SAMFUNDSØKONOMISKE NØGLETAL BYGDEANLÆG NARSARMIJT	55
6 QASSIMIUT.....	57
6.1 INDHANDLING TIL QASSIMIUT.....	58
6.2 LØNARBEJDE PÅ BYGDEANLÆG I QASSIMIUT	60
6.3 SAMFUNDSØKONOMISKE NØGLETAL BYGDEANLÆG QASSIMIUT	61
7 NAPASOQ.....	63
7.1 INDHANDLING TIL NAPASOQ.....	64
7.2 LØNARBEJDE PÅ BYGDEANLÆG I NAPASOQ	66
7.3 SAMFUNDSØKONOMISKE NØGLETAL BYGDEANLÆG NAPASOQ	67
8 KANGERLUSSUAQ	69
8.1 INDHANDLING TIL KANGERLUSSUAQ	70
8.2 LØNARBEJDE PÅ BYGDEANLÆG I KANGERLUSSUAQ	72
8.3 SAMFUNDSØKONOMISKE NØGLETAL BYGDEANLÆG KANGERLUSSUAQ	73
9 ATTU	75
9.1 INDHANDLING TIL ATTU	76
9.2 LØNARBEJDE PÅ BYGDEANLÆG I ATTU.....	78
9.3 SAMFUNDSØKONOMISKE NØGLETAL BYGDEANLÆG ATTU.....	79
10 IKAMIUT	81
10.1 INDHANDLING TIL IKAMIUT	82
10.2 LØNARBEJDE PÅ BYGDEANLÆG I IKAMIUT.....	84
10.3 SAMFUNDSØKONOMISKE NØGLETAL BYGDEANLÆG IKAMIUT.....	85
11 SAVISSIVIK	87
11.1 INDHANDLING TIL SAVISSIVIK	88
11.2 LØNARBEJDE PÅ BYGDEANLÆG I SAVISSIVIK.....	90
11.3 SAMFUNDSØKONOMISKE NØGLETAL BYGDEANLÆG SAVISSIVIK.....	91
12 QAANAAQ.....	93
12.1 INDHANDLING TIL QAANAAQ.....	94
12.2 LØNARBEJDE PÅ BYGDEANLÆG I QAANAAQ	96
12.3 SAMFUNDSØKONOMISKE NØGLETAL BYGDEANLÆG QAANAAQ	97
13 ILLOQQORTOORMIUT.....	99
13.1 INDHANDLING TIL ILLOQQORTOORMIUT	100

13.2 LØNARBEJDE PÅ BYGDEANLÆG I ILLOQQORTOORMIUT.....	101
13.3 SAMFUNDSØKONOMISKE NØGLETAL BYGDEANLÆG ILLOQQORTOORMIUT	103
14 FORSLAG TIL HANDLINGSPLANER	105
15 LITTERATURLISTE	107
BILAG	109
BILAG 1. SAMARBEJDSAFTALE MELLEM KOMMUNE KUJALLEQ, ARCTIC GREEN FOOD A/S OG GREENLAND VENTURE A/S.....	109
BILAG 2. NOTAT FRA GREENLAND VENTURE A/S OM OMLÆGNING AF FØDEVAREFORBRUG I DET OFFENTLIGE	113

Figurliste

FIGUR 1. FORHOLDET MELLEM TILSKUD OG EGNE INDTÆGTER I PCT., AGF, 2008	16
FIGUR 2. SELSKABETS OMKOSTNINGER, 2008	17
FIGUR 3. PRODUKTIONSKÆDE.....	23
FIGUR 4. INDHANDLING TIL AGF ANLÆG, ARTERS ANDEL I PCT. - MÆNGDE OG VÆRDI 2008	25
FIGUR 5. INDHANDLINGSVÆRDI 2008, FORDELT PÅ MÅNED, PCT.	26
FIGUR 6. OMKOSTNINGER FOR JOLLEFISKER, 2005.....	31
FIGUR 7. OMKOSTNINGER FOR EJER AF FISKEFARTØJ, 20-79 BRT, 2005	31
FIGUR 8. ANSATTE I ARCTIC GREEN FOOD A/S, FORDELT PÅ ANDEL ÅRSLØN AF S.I.K. MINIMUMSLØN.....	35
FIGUR 9. DEN SAMLEDE LØNUDBETALING I AGF I 2008, FORDELT PÅ MÅNED	36
FIGUR 10 FØDE-, DRIKKE- OG TOBAKSVAREINDUSTRI, INDKØB I GRØNLAND, 2004	40
FIGUR 11. MANIITSOQ, BEFOLKNINGSUDVIKLING 1980-2009	45
FIGUR 12. INDHANDLING TIL MANIITSOQ, FORDELT PÅ VÆRDI OG MÅNED, 2008	47
FIGUR 13. AFDELINGEN I MANIITSOQ, SAMLEDE LØNUDBETALING 2008, FORDELT PÅ MÅNEDER, PCT.....	49
FIGUR 14. NARSARMIJIT, BEFOLKNINGSUDVIKLING 1980-2009	51
FIGUR 15. INDHANDLING TIL NARSARMIJIT, VÆRDI OG MÅNED, 2008.....	53
FIGUR 16. BYGDEANLÆG NARSARMIJIT, SAMLEDE LØNUDBETALING 2008, FORDELT PÅ MÅNEDER, PCT.....	54
FIGUR 17. QASSIMIUT, BEFOLKNINGSUDVIKLING 1980-2009.....	57

FIGUR 18. INDHANDLING TIL QASSIMIUT, FORDELT PÅ VÆRDI OG MÅNED, 2008	59
FIGUR 19. BYGDEANLÆG QASSIMIUT, SAMLEDE LØNUDBETALING 2008, FORDELT PÅ MÅNEDER, PCT.....	61
FIGUR 20. NAPASOQ, BEFOLKNINGSUDVIKLING 1980-2009.....	63
FIGUR 21. INDHANDLING TIL NAPASOQ, VÆRDI OG MÅNED, 2008	65
FIGUR 22. BYGDEANLÆG NARSAJIMIT, SAMLEDE LØNUDBETALING 2008, FORDELT PÅ MÅNEDER, PCT.....	67
FIGUR 23. KANGERLUSSUAQ, BEFOLKNINGSUDVIKLING 1980-2009.....	69
FIGUR 24. INDHANDLING TIL KANGERLUSSUAQ, VÆRDI OG MÅNED, 2008	71
FIGUR 25. BYGDEANLÆG KANGERLUSSUAQ, SAMLEDE LØNUDBETALING 2008, FORDELT PÅ MÅNEDER, PCT.....	72
FIGUR 26. ATTU, BEFOLKNINGSUDVIKLING 1980-2009.....	75
FIGUR 27. INDHANDLING TIL ATTU, VÆRDI OG MÅNED, 2008	77
FIGUR 28. BYGDEANLÆG ATTU, SAMLEDE LØNUDBETALING 2008, FORDELT PÅ MÅNEDER, PCT.	79
FIGUR 29. IKAMIUT, BEFOLKNINGSUDVIKLING 1980-2009	81
FIGUR 30. INDHANDLING TIL IKAMIUT, VÆRDI OG MÅNED, 2008.....	83
FIGUR 31. BYGDEANLÆG IKAMIUT, SAMLEDE LØNUDBETALING 2008, FORDELT PÅ MÅNEDER, PCT.....	85
FIGUR 32. SAVISSIVIK, BEFOLKNINGSUDVIKLING 1980-2009	87
FIGUR 33. INDHANDLING TIL SAVISSIVIK, VÆRDI OG MÅNED, 2008.....	89
FIGUR 34. BYGDEANLÆG SAVISSIVIK, SAMLEDE LØNUDBETALING 2008, FORDELT PÅ MÅNEDER, PCT.....	91
FIGUR 35. QAANAAQ, BEFOLKNINGSUDVIKLING 1980-2009	93
FIGUR 36. INDHANDLING TIL NARSAMIJIT, VÆRDI OG MÅNED, 2008	95
FIGUR 37. BYGDEANLÆG QAANAAQ, SAMLEDE LØNUDBETALING 2008, FORDELT PÅ MÅNEDER, PCT.....	97
FIGUR 38. ILLOQQORTOORMIUT, BEFOLKNINGSUDVIKLING 1980-2009	99
FIGUR 39. INDHANDLING TIL ILLOQQORTOORMIUT, VÆRDI OG MÅNED, 2008	101
FIGUR 40. BYGDEANLÆG ILLOQQORTOORMIUT, SAMLEDE LØNUDBETALING 2008, FORDELT PÅ MÅNEDER, PCT.....	102

Tabelliste

TABEL 1. OVERSIGT OVER VARESORTIMENT, HJEMMEMARKED	18
TABEL 2. OVERSIGT OVER VARESORTIMENT, EKSPORT	19
TABEL 3. ARCTIC GREEN FOOD A/S, ASSOCIEREDE SELSKABER	19

TABEL 4. INDHANDLING AF ARTER FORDELT PÅ MÅNED, VÆRDI I PCT.	27
TABEL 5. INDHANDLERE FORDELT PÅ ALDERSGRUPPE OG INDHANDLET VÆRDI, 2008	28
TABEL 6. INDHANDLERE TIL AGF-ANLÆG FORDELT PÅ INDHANDLET BELØB, 2008	29
TABEL 7. ANTAL ARTER INDHANDLET PR. INDHANDLER, 2008.....	30
TABEL 8. ANSATTES LØN FORDELT PÅ MÅNED, 2008.....	36
TABEL 9. ALDERSFORDELING FOR LØNMODTAGERE, AGF 2008.....	38
TABEL 10. DIREKTE, INDIREKTE OG INDUCEREDE VIRKNINGER I GRØNLAND FORBUNDET MED AGF VIRKE, 2008.....	41
TABEL 11. ANLÆGGET I MANIITSOQ, ØKONOMISKE NØGLETAL, 2008.....	46
TABEL 12. INDHANDLING TIL MANIITSOQ, ART, MÆNGDE OG VÆRDI, 2008 ..	47
TABEL 13 INDHANDLERE I MANIITSOQ, ALDERSGRUPPER OG VÆRDI 2008 ...	48
TABEL 14. ANSATTE PÅ AFDELINGEN I MANIITSOQ, ALDERSGRUPPER OG SAMLET ÅRSLØN, 2008.....	48
TABEL 15. BYGDEANLÆG NARSARMIJIT, ØKONOMISKE NØGLETAL, 2008	52
TABEL 16. INDHANDLING TIL NARSARMIJIT, ART, MÆNGDE OG VÆRDI, 2008	52
TABEL 17. INDHANDLERE I NARSARMIJIT, ALDERSGRUPPER OG VÆRDI	53
TABEL 18. ANSATTE I BYGDEANLÆG NARSARMIJIT, ALDERSGRUPPER OG SAMLET ÅRSLØN, 2008.....	54
TABEL 19. BYGDEANLÆG QASSIMIUT, ØKONOMISKE NØGLETAL, 2008.....	58
TABEL 20. INDHANDLING TIL QASSIMIUT, ART, MÆNGDE OG VÆRDI, 2008 ...	58
TABEL 21 INDHANDLERE I QASSIMIUT, ALDERSGRUPPER OG VÆRDI 2008	59
TABEL 22. ANSATTE I BYGDEANLÆG QASSIMIUT, ALDERSGRUPPER OG SAMLET ÅRSLØN, 2008.....	60
TABEL 23. BYGDEANLÆG NAPASOQ, ØKONOMISKE NØGLETAL, 2008.....	64
TABEL 24. INDHANDLING TIL NAPASOQ, ART, MÆNGDE OG VÆRDI, 2008.....	64
TABEL 25. INDHANDLERE I NAPASOQ, ALDERSGRUPPER OG VÆRDI.....	65
TABEL 26. ANSATTE I BYGDEANLÆG NARSAJIMIT, ALDERSGRUPPER OG SAMLET ÅRSLØN, 2008.....	66
TABEL 27. BYGDEANLÆG KANGERLUSSUAQ, ØKONOMISKE NØGLETAL, 2008	70
TABEL 28. INDHANDLING TIL KANGERLUSSUAQ, ART, MÆNGDE OG VÆRDI, 2008	70
TABEL 29. INDHANDLERE I KANGERLUSSUAQ, ALDERSGRUPPER OG VÆRDI	71
TABEL 30. ANSATTE I BYGDEANLÆG KANGERLUSSUAQ, ALDERSGRUPPER OG SAMLET ÅRSLØN, 2008	72

TABEL 31. BYGDEANLÆG ATTU, ØKONOMISKE NØGLETAL, 2008.....	76
TABEL 32. INDHANDLING TIL ATTU, ART, MÆNGDE OG VÆRDI, 2008.....	76
TABEL 33. INDHANDLERE I ATTU, ALDERSGRUPPER OG VÆRDI.....	77
TABEL 34. ANSATTE I BYGDEANLÆG ATTU, ALDERSGRUPPER OG SAMLET ÅRSLØN, 2008.....	78
TABEL 35. BYGDEANLÆG IKAMIUT, ØKONOMISKE NØGLETAL, 2008.....	82
TABEL 36. INDHANDLING TIL IKAMIUT, ART, MÆNGDE OG VÆRDI, 2008.....	82
TABEL 37. INDHANDLERE I IKAMIUT, ALDERSGRUPPER OG VÆRDI.....	83
TABEL 38. ANSATTE I BYGDEANLÆG IKAMIUT, ALDERSGRUPPER OG SAMLET ÅRSLØN, 2008.....	84
TABEL 39. BYGDEANLÆG SAVISSIVIK, ØKONOMISKE NØGLETAL, 2008.....	88
TABEL 40. INDHANDLING TIL SAVISSIVIK, ART, MÆNGDE OG VÆRDI, 2008 ..	89
TABEL 41. INDHANDLERE I SAVISSIVIK, ALDERSGRUPPER OG VÆRDI.....	90
TABEL 42. ANSATTE I BYGDEANLÆG SAVISSIVIK, ALDERSGRUPPER OG SAMLET ÅRSLØN, 2008.....	90
TABEL 43. BYGDEANLÆG QAANAAQ, ØKONOMISKE NØGLETAL, 2008.....	94
TABEL 44. INDHANDLING TIL QAANAAQ, ART, MÆNGDE OG VÆRDI, 2008	95
TABEL 45. INDHANDLERE I QAANAAQ, ALDERSGRUPPER OG VÆRDI.....	96
TABEL 46. ANSATTE I BYGDEANLÆG QAANAAQ, ALDERSGRUPPER OG SAMLET ÅRSLØN, 2008.....	96
TABEL 47. BYGDEANLÆG ILLOQQORTOORMIUT, ØKONOMISKE NØGLETAL, 2008	100
TABEL 48. INDHANDLING TIL ILLOQQORTOORMIUT, ART, MÆNGDE OG VÆRDI, 2008	100
TABEL 49. INDHANDLERE I ILLOQQORTOORMIUT, ALDERSGRUPPER OG VÆRDI.....	101
TABEL 50. ANSATTE I BYGDEANLÆG ILLOQQORTOORMIUT, ALDERSGRUPPER OG SAMLET ÅRSLØN, 2008.....	102

1 Introduktion

Det er en kendt sag, at det er vanskeligt at få de offentlige finanser til at hænge sammen. Omkostningerne stiger, og det samlede samfundsproveneru stagnerer eller falder. Derfor er det legitimt og nødvendigt at se på resultaterne af de servicekontrakter og de tilskudsmidler, som afsættes til erhvervsaktiviteter rundt omkring i Grønland.

Servicekontrakter til opretholdelse af bygdeproduktionsanlæg kan siges at være en tosidet investering. På den ene side er videreførelsen af disse ikke-kommercielle anlæg en væsentlig forudsætning for videreførelsen af det kulturbærende fangererhverv og et væsentligt økonomisk grundlag for byggerne, der også spiller en central rolle som kulturbærende for det grønlandske samfund.

Tilskuddene gives i form af servicekontrakter, og disse kontrakter bliver således et politisk funderet styringsmiddel til at forsvare og videreudvikle en væsentlig del af landets kultur. Samtidigt er der tale om servicekontrakter, der både beskæftigelsesmæssigt og økonomisk bidrager væsentligt til den samlede nationaløkonomi.

Servicekontrakterne muliggør videreførelse af lokal beskæftigelse og indkomster samt samfundsproveneru i form af indkomstskatter, samtidigt med at kontrakterne er grundlaget for en stor eksport samt en stor fortrængning af import af fødevarer. Det er i denne sammenhæng også vigtigt at erindre, at stort set alle de lande, vi samhandler og konkurrerer med, giver massive offentlige tilskud for at bibeholde deres eget fiskeri og deres egen fiskeindustri. Fjernes tilskud fra det grønlandske erhverv, vil det få afgørende betydning for erhvervets mulighed for at bibeholde arbejdspladser her i landet.

Servicekontrakterne har derfor både en kulturbevarende, velfærds-mæssig og økonomisk betydning. Der synes samtidigt at være bred politisk enighed om, at aktiviteterne forbundet med landets bygdeproduktionsanlæg i mange år fremover såvel økonomisk som i bredere samfundsmæssig og kulturel forstand kan være en vigtig faktor i Grønlands fremtidige udvikling. Mange familier, fangere, fiskere og lønarbejdere har hovedparten eller dele af deres indkomst fra disse aktiviteter. Mange af

disse mennesker vil ikke inden for en overskuelig fremtid kunne finde anden beskæftigelse og alternative indkomster på grund af de geografiske, bosætningsmæssige, uddannelses- eller kulturmæssige forhold, de lever under.

Arctic Green Food A/S er med sin nettoomsætning på 16,8 millioner kroner en mellemstor virksomhed i den grønlandske fødevarersektor. Med overtagelsen af ni ikke-kommercielle bygdeanlæg i 2007 har selskabet arbejdspladser i ti forskellige byer og bygder i Grønland.

I forbindelse med overtagelse af de ikke-kommercielle bygdeanlæg i sommeren 2007 overtog Arctic Green Food A/S samtidigt en andel af servicekontraktbetalingerne fra Grønlands Selvstyre.

Servicekontrakten er bibeholdt indtil i dag, men den politiske beslutningsproces i Landstinget har ved flere lejligheder stillet tvivl ved det ræsonnable i at videreføre servicekontraktbetalingerne i forbindelse med videreførelse af bygdeanlæggene. Det er helt legitimt, og særdeles fornuftigt, at de valgte politikere hele tiden vurderer de offentlige tilskud: Støtter vi det rigtige, og støtter vi i det rigtige omfang?

Et hvilket som helst kommercielt selskab er interesseret i at kunne drive sin virksomhed uden nogen form for tilskud fra det offentlige. Dette gælder også for Arctic Green Food A/S. Selskabet har derfor indvilget i at indgå aktivt i at få belyst selskabets aktiviteter forbundet med de offentlige servicekontrakter. I grønlandsk sammenhæng har det hidtil ikke detaljeret været belyst, hvilke socioøkonomiske resultater, som en offentlig servicekontrakt giver.

Samtidigt har det nye landstyre i sin koalitionsaftale fremlagt ambitiøse planer for en forøgelse af landets selvforsyning på fødevarerområdet.

Der er således grundlag for at vurdere, om der ved en fælles handlingsplan kan opnås det fælles mål at gøre bygdeproduktionsanlæggene mere kommercielt bæredygtige.

Denne rapport belyser følgende forhold:

1. Fremlæggelse af konkret viden om Arctic Green Food A/S og de bygdeproduktionsanlæg, som selskaber driver.

2. Fremlæggelse af konkret viden om anlæggenes samfundsøkonomiske betydning for Grønland som helhed og for de enkelte bosætninger.
3. Forslag til konkrete handlingsplaner, der på sigt kan gøre alle eller nogle af bygdeanlæggene kommercielt bæredygtige, herunder handlingsplaner for anvendelse af grønlandske råvarer til fødevarer lokalt samt opkvalificering af medarbejdere samt fiskere og fangere.

1.1 Rapportens struktur

Denne rapport er udarbejdet af Greenland Venture A/S og Arctic Green Food A/S i fællesskab. Arctic Green Food A/S har udarbejdet datagrundlaget vedrørende indkøb og salg samt udbetalinger til løn og indhandling forbundet med de enkelte bygdeanlæg. Dette materiale har Greenland Venture A/S anvendt til udarbejdelse af den samfundsøkonomiske konsekvensvurdering af servicekontrakt, af drift af bygdeanlæggene samt produktionen og hovedkvarteret i Maniitsoq.

Rapporten omfatter resultaterne af analysen. Rapporten indledes med denne introduktion til de overordnede problemstillinger. I *kapitel 2* præsenteres selskabet Arctic Green Food A/S. Præsentationen omfatter selskabets historie, dets nuværende økonomiske situation samt selskabets varesortiment.

I *kapitel 3* gives der et detaljeret billede af selskabets opbygning og drift. Kapitlet indeholder en samlet beskrivelse af driften fra indhandling af råvarer til produktion og forarbejdning og til videresalg på hjemmemarkedet og til eksport.

Fra kapitel 4 til kapitel 12 præsenteres de enkelte bygde- og produktionsanlæg under Arctic Green Food A/S. Der gives en kort status for bosættningernes udvikling over tid og deres nuværende status. I kapitlet analyseres endvidere indhandling til de enkelte bygdeanlæg samt den beskæftigelse, der er forbundet med selskabets virke. Der præsenteres resultater af beregninger af indkomster for de lokale indhandlere, lokal arbejdskraft på bygdeanlæg samt indirekte og induceret beskæftigelse og indkomster forbundet med anlæggenes drift.

I *kapitel 13* argumenteres for og foreslås der udvikling af konkrete handlingsplaner, der på sigt kan gøre bygdeanlæggene kommercielt

bæredygtige, herunder handlingsplaner for opkvalificering af ledelse og personale samt fiskere og fangere, forbedring af omkostningsstrukturen forbundet med drift af bygdeanlæg og forbedrede afsætningsmuligheder på hjemmemarkedet for de produkter, der kan fremstilles i bygdeanlæggene.

Bagerst i rapporten er medtaget oversigt over anvendte kilder og litteratur samt diverse bilag.

Denne rapport omhandler udelukkende aktiviteter forbundet med selskabet Arctic Green Food A/S anlæg. For de, der måtte ønske informationer om fangererhvervet som helhed, kan der f.eks. henvises til Rasmus Ole Rasmussens rapport fra 2005 "Analyse af fangererhvervet i Grønland".

2 Præsentation af Arctic Green Food A/S

Selskabet har hjemsted i Qeqqata Kommunia i Maniitsoq by. Herfra styres produktionen, kvalitetskontrollen af hjemmemarkedsprodukterne, produktudviklingen og hjemmemarkedssalget.

I Hobro i Danmark ligger det internationale salgskontor ved DayCatch Greenland A/S, hvorfra der foretages kvalitetskontrol og internationalt salg, ligesom der gives tilbagemeldinger om de internationale kunders produktønsker.

Udover produktion og kontorer i Maniitsoq ejer Arctic Green Food A/S ni bygdeproduktionsanlæg fordelt over hele landet.

2.1.1 Nøgletal

I 2008 havde selskabet en *nettoomsætning* på 16,8 millioner kroner. Selskabet har en servicekontrakt med Grønlands Selvstyre. Servicekontrakten sikrer en videreførelse af ni ikke-kommercielle bygdeproduktionsanlæg fordelt i hele landet.

Afkastningsgraden siger noget om, på hvilket niveau virksomheden befinder sig i rentabilitetsmæssig henseende. Afkastningsgraden for Arctic Green Food A/S ligger i 2008 på 25,6 pct., dvs. en relativt høj indtjeningsevne.

Egenkapitalens *forrentningsprocent* giver, som navnet oplyser, oplysninger om ejerens forrentning af egenkapitalen. Normalt forventes det, at virksomhedens forrentningsprocent som minimum skal være obligationsrenten (i 2008 på 5-6 pct.) plus et risikotillæg på 5-10 pct. i 2008 havde Arctic Green Food A/S en forrentning på 40,3 pct.

Dækningsgraden er et udtryk for indtjeningsevnen i en virksomhed. Den beregnes som dækningsbidraget i procent af omsætningen. I 2008-regnskabet er dækningsgraden for Arctic Green Food A/S på 49,0 pct., hvilket må betegnes som en særdeles fin indtjeningsevne.

Finansiering og likviditet siger noget om virksomhedens evne til at gennemføre udbetalinger umiddelbart efter, at disse falder til betaling. *Likviditetsgraden* er forholdet mellem omsætningsformuen og den kortfristede fremmedkapital. Arctic Green Food A/S havde for året 2008 en li-

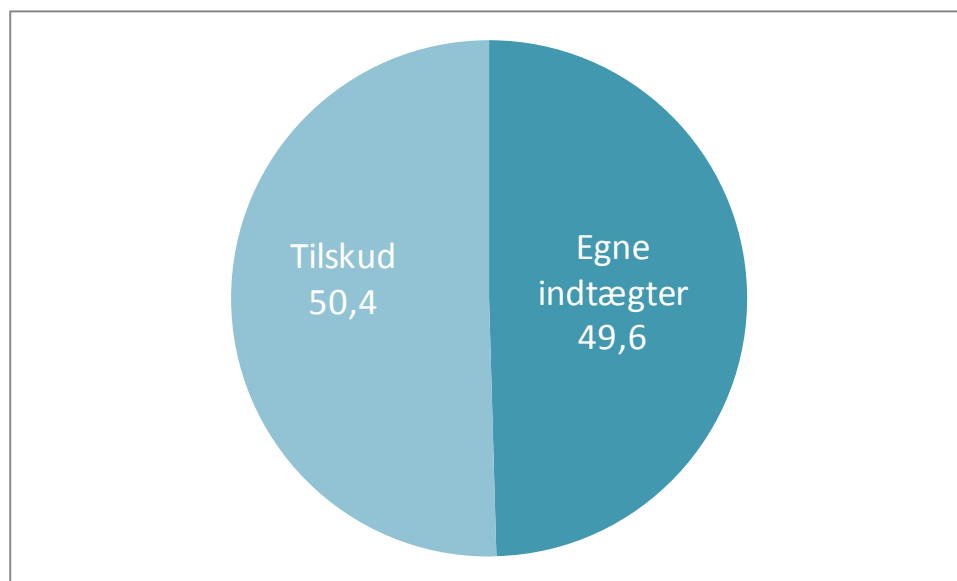
likviditetsgrad på 1,6. Normalt siges at likviditetsgraden skal være to eller derover. *Soliditetsgraden* er forholdet mellem egenkapital og samlede aktiver i procent. Jo højere soliditetsgrad, jo bedre er virksomheden til at imødegå tab. En fingerregel siger, at en stor virksomhed bør have en soliditetsgrad på 30-50 pct. Soliditetsgraden beregnet for Arctic Green Food A/S var i regnskabet for 2008 på 52,8 pct.

2.1.2 Selskabets indkomst- og udgiftsprofiler

Det er væsentligt at erindre, at en vigtig faktor for virksomhedens samlede økonomiske udvikling er adgangen til en offentlig servicekontrakt til dækning af driften i de ikke-kommercielle bygdeanlæg. I 2008 var servicekontrakten fra Landskassen til Arctic Green Food A/S på i alt 17,1 millioner kroner.

Forholdet mellem selskabets egne indtægter og tilskuddet fra Grønlands Selvstyre er vist i [Figur 1](#).

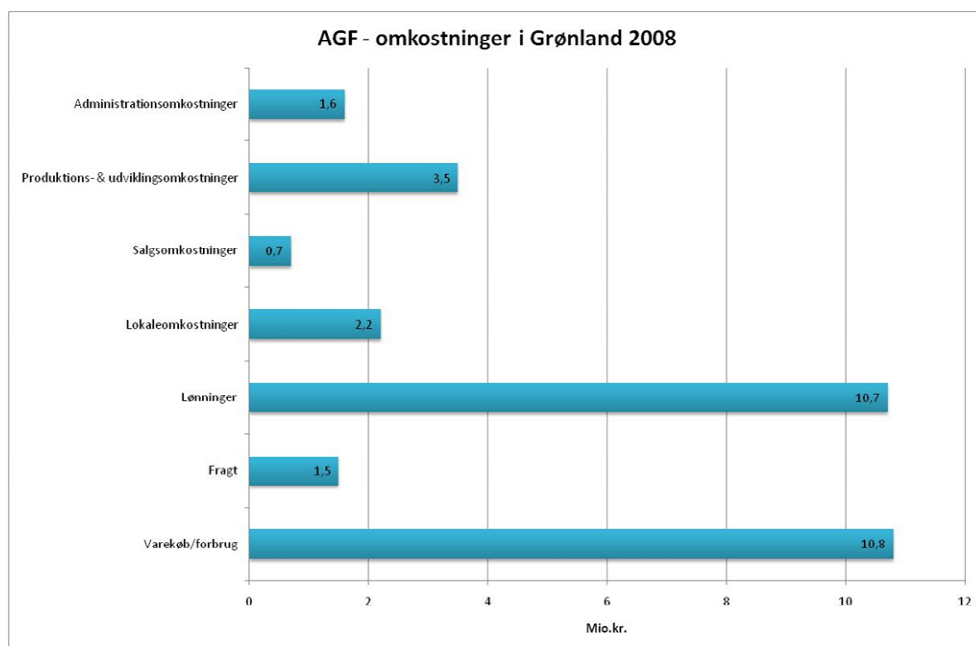
Figur 1. Forholdet mellem tilskud og egne indtægter i pct., AGF, 2008

Lidt over halvdelen af selskabets indtægter stammer således fra servicekontrakten med Grønlands Selvstyre.

Selskabets udgiftsprofil for 2008 fremgår af [Figur 2](#).

Figur 2. Selskabets omkostninger, 2008

2.1.3 Selskabets historie

Historien bag de aktiviteter, som Arctic Green Food A/S i dag udfører, går egentligt tilbage til 1774, da den kongelige grønlandske handel, KGH, blev etableret. I 1986 blev firmaet en del af det grønlandske hjemmestyre, først under KTO, senere Royal Greenland A/S, så under Nuka A/S og til sidst KNI A/S. Selskabet var 100 pct. ejet af de to hjemmestyreejede selskaber, og idégrundlaget var drift af bygdeanlæg udenfor hellefiskeområderne. KNI A/S overtog aktierne fra Royal Greenland A/S i 2005, og selskabet skiftede navn til Arctic Green Food A/S. I den forbindelse flytter hovedkontoret fra Nuuk til Maniitsoq.

KNI A/S besluttede sig for at afhænde selskabet, og i juni 2007 blev Arctic Green Food A/S et privatejet selskab af dets nuværende ejere. Selskabet er i dag ejet af de ansatte ved Arctic Green Food A/S, det internationale salgskontor i Danmark, DayCatch Greenland A/S og Greenland Venture A/S. Selskabets aktiekapital udgør otte millioner kroner.

2.1.4 Selskabets nuværende aktiviteter

Selskabet har specialiseret sig i at drive virksomhed med produktion af og handel med fiske- og seafoodprodukter. Selskabet er leverandør af blandt andet sildepisker, tørret uvaq, tørret torsk, havkat, ørred, helle-

fisk, narhval, finhval, stenbiderrogn, sæl og moskus til hjemmemarkedet.

Arctic Green Food A/S er på hjemmemarkedet den største udbyder af tørrede produkter. Konkurrencen på hjemmemarkedet er primært salg fra Brædtet, husholdningers selvforsyning ved jagt og fiskeri samt importerede kød- og fiskeprodukter til de i landet lokaliserede butikskæder.

Afsætningen på hjemmemarkedet sker primært gennem de tre store kæder, KNB (de grønlandske Brugser), Pisiffik og Pilersuisoq. Herudover er der dog også salg til en række købmænd, institutioner og private.

Til eksport er selskabet leverandør af havkat, ørred, torsk (herunder torskefilet), uvaq, rødfisk, snow crab og moskus. Arctic Green Food's nuværende idégrundlag er indkøb samt forarbejdning af råvarer fra disse arter. I Kangerlussuaq ejer selskabet desuden et moskusokseslagteri.

En samlet oversigt over selskabets varer er medtaget i [Tabel 1](#) og [Tabel 2](#).

Tabel 1. Oversigt over varesortiment, hjemmemarked

Art	Varer - Hjemmemarked
Sildepisker	Sildepisker; Sildepisker mix; Bøf; Småkød; Hakkekød; Mattak; Spæk letsaltet; Naturtørret kød; Tørret; Luffe/hale
Tørret uvaq	Maskintørret snack; Maskintørret filet
Tørret torsk	Maskintørret snack; Maskintørret filet; Torsk ræklinger
Havkat	Filet uden skind; Havkat snack; Maskintørret filet; ræklinger; Naturtørret havkat
Ørred	Saltet; Røget - hele sider
Hellefisk	Ræklinger; Røget - i skiver; Røget - hele sider; Røget - 200 g party
Narhval	Mattak; luffe/hale
Finhval	Finhval
Moskus	Suppekød; Tykkamskotelletter; Hakket kød; Køllesteg; Tyksteg uden ben; Naturtørret kød; Moskuskød i tern; Maskintørret moskus; Hele køller uden skank; Bryst; Hjerter; Tykkam; Bov; Tyksteg/tyndsteg; Tunge; Pistoler; Højreb; Talg
Reje	Tørrede rejer; Rejer
Krabbe	Kogte krabber
Ammassat	Tørret ammassat
Norsk laks	Røget - i skiver; Røget - hele sider; 200 g party
Sortebær	Sortebær

Kilde: www.arcticfood.gl, juni 2009.

Tabel 2. Oversigt over varesortiment, eksport

Art	Varer - Eksport
Havkat	Catfish whole IQF headed, gutted bulk; Catfish H&G, 1-3 kg, IQF; Catfish H&G, 3-5 kg, IQF; Catfish, H&G, 5+ kg, IQF
Ørred	Arc. Char IQF 600-1200g w/ head, gutted bulk; Arc. Char IQF over 1200 g w/ head, gutted bulk
Torsk	Cod IQF +2 kg; Cod IQF +2,5 kg headed, gutted; Cod, IQF 0,8-1,3 kg w/head, gutted; Cod, whole pilkeCod 1; Cod whole headed; Cod filet saltet bulk; Cod, whole saltet filet; Cod whole naturtørret bulk; Cod whole under naturtøring; Cod, whole vintertørret; Cod, halvtørret whole; Cod, blokfrosen H/G; Cod, blokfrosen H/G ca. 5kg; Cod whole, w/head, gutted; Cod whole IQF w/head, gutted; Cod IQF 0-2 kg H/G; Cod IQF +2 kg
Torskefilet	Cod flækket/kongo u/saltning; Cod, flæket blandet str.; Cod, kongo flækket; Cod Flæk. CD-kval. 4000-up; Cod Flæk. AB-kval. 4000-up; Cod Flæk. CD-kval.2700-4000; Cod Flæk. AB-kval.2700-4000; Cod Flæk. CD-kval 1700-2700; Cod Flæk. AB-kval 1700-2700; Cod Flæk. CD-kval. 1200-1700; Cod Flæk. AB-kval. 1200-1700; Cod Flæk. CD-kval. 800-1200; Cod AB-kval. 800-1200; Cod Flækket. CD-kval. 500-800; Cod Flækket AB-kval. 500-800; Cod Flækket. CD-kval. 300-500; Cod Flækket. AB-kval. 300-500; Cod Flækket vintertørret
Uvaq	Uvaq, blockfrosen H&G; Uvaq; Uvaq; Uvaq whole IQF H&G; Uvaq whole IQF prima w/ head, gutted; Uvaq whole IQF prima H&G; Uvaq rogn
Rødfisk	Redfish blockfrost w/ head, gutted; Redfish blockfrost headed, gutted; Redfish whole IQF w/ head, gutted; Redfish IQF headed, gutted; Redfish, unspecified; Redfish, J-cut, IQF, 200-500g; Redfish, J-cut, IQF, 500-800g; Redfish, J-cut, IQF, +800g; Redfish filet IQF bulk; Redfish, filet interleave 6,81; Redfish filet w/o skin; Redfish, J-cut, block, 200-500g; Redfish, J-cut, block, 500-800g; Redfish, J-cut, block, +800g
Snow Crab	Snow Crab, 10 oz.+; Snow Crab, 8 oz.+
Moskus	Musk ox shoulder / bov; Musk ox rib-eye / højreb; Musk ox tenderloin / mørbrad; Leg of Musk ox, wo/ shank / kølle u/ skank; Musk ox sirloin / tykkam; Leg of Musk ox, wo/ shank

Kilde: www.arcticfood.gl, juni 2009.

Arctic Green Food A/S havde pr. 31. december 2008 følgende associerede selskaber:

Tabel 3. Arctic Green Food A/S, associerede selskaber

Selskab	Ejerandel Pct.
Maniitsoq Fiskeindustri A/S	24,2 pct.
Innovationshus Fødevarer Maniitsoq ApS	23,0 pct.
Akunnaaq Seafood ApS	50,0 pct.
Ejendomsselskabet af 2007 A/S	20,7 pct.

Kilde: Arctic Green Food A/S, Årsrapport 2009.

Herudover er selskabet ejer af en butik, Butik Kamik, i København. Butikken sælger grønlandske produkter.

Selskabets økonomiske situation er i dag præget af afhængigheden af servicekontraktforhandlingerne med Grønlands Hjemmestyre.

Servicekontrakten omfatter aftale om fortsat drift af ni ikke-kommercielle bygdeanlæg. De ni bygdeanlæg fungerer primært som indhandlingssteder. Uden servicekontrakt kan bygdeanlæggene ikke videreføres under de nuværende betingelser. Samtidigt vil dele af virksomhedens øvrige drift skulle omlægges, fordi råvareleverancerne fra bygdeanlæg er kritisk for videreførelse af størstedelen af produktionen.

Arctic Green Food A/S har indgået en aftale med DayCatch Greenland A/S fra Hobro i Danmark om at være agentur for selskabet. DayCatch Greenland A/S's arbejde omfatter aktivt salg af det fastlagte sortiment, kundepleje og opdyrkning af nye kunder mv.

2.2 Selskabets fremtidige udvikling - visionen

Selskabet har i sin vision fastsat, at Arctic Green Food A/S vil være den foretrukne, grønlandske fiskeri- og fangstvirksomhed for landets befolkning.

Gennem fokuserede investeringer i kvalitetsoptimering, innovation samt fangst- og produktionsforøgelse vil selskabet dokumentere, hvordan bygdeanlæggene kan udvikles til økonomisk bæredygtige enheder til gavn for medarbejdere, fangere, fiskere, samt lokalområdernes erhvervsmæssige og økonomiske udvikling.

Den overordnede målsætning for Arctic Green Food A/S er - indenfor en 10-års periode - at skabe en økonomisk bæredygtig virksomhed, baseret i de grønlandske bygder.

Kvalitetsniveauet af selskabets produkter skal udvikles til at være minimum af samme standard som de tilsvarende færøske og islandske produkter. Gennem udvikling af saltfisk- og frostproduktion vil selskabet positionere sig som en førende producent af nordatlantiske råvarer.

Selskabet vil som minimum investere 5 % af virksomhedens omsætning i produktudvikling, medarbejderuddannelse og markedsudvikling.

Arctic Green Food A/S vil koble sig på den overordnede brandingproces af Grønland, og derved sikre et internationalt kendskab til Arctic Green Food A/S' produkter.

På det grønlandske marked skal sortimentet udvikles til at blive de foretrukne hjemmemarkedsprodukter i topkvalitet. Derudover vil Arctic Green Food A/S udnytte det eksisterende marked af mere end 18.000 grønlandere, som er bosat i Danmark, til at udbrede kendskabet til Grønland og grønlandske produkter. Arctic Green Food A/S har på den baggrund investeret i ovennævnte butik i Danmark.

Selskabet vil fortsætte markedsføringen af moskus- og specialprodukter overfor førende, nordiske og europæiske gourmetrestauranter - og på sigt levere til det øvrige, internationale marked.

2.3 Bygdeanlægs betydning for bygderne

De bygdeanlæg, som Arctic Green Food A/S ejer, er alle ikke-kommercielle. Dette betyder, at de på nuværende tidspunkt ikke vil være rentable at fortsætte, hvis ikke Grønlands Selvstyre via en servicekontrakt betaler for deres videreførelse.

De fælles interesser for Arctic Green Food A/S og for Selvstyrets videreførelse af bygderne bygger på, at bygdeanlæggene er råvaregrundlaget for selskabets produktion og handel. For Selvstyret er det væsentligt at bibeholde et erhvervsmæssigt grundlag for videreførelse af flere af landets bygder. Den aktuelle situation er den, at selv om der blev gjort alle bestræbelser på at flytte befolkningen fra bygder, hvor erhvervsgrundlaget er for svagt i dag, så vil denne flytning kræve adskillige årtier. Den involverede befolkning skal reintegreres i den nye bosætning, og der skal skaffes alternativ beskæftigelse og boliger i andre bosætninger her i landet. I forvejen er der ledighed og boligmangel i de fleste større bosætninger.

I dag synes der ikke at være alternative indtjenings- og beskæftigelsesmuligheder af betydelig omfang i de bygder, hvor Arctic Green Food A/S's bygdeanlæg er lokaliseret. Beskæftigelsen i bygderne omfatter primært beskæftigelse forbundet med bygdeanlæggene i form af indhandling og lønarbejde. Den øvrige beskæftigelse i bygderne omfatter herudover kun offentlige beskæftigelse og offentlige overførselsindkomster samt beskæftigelse i serviceerhverv. Herudover er der indtjening i

bygderne i form af subsistensøkonomi. En del af de beskæftigede i bygderne er beskæftiget i fiskeriet på trawlere og fiskefartøjer, og på sigt vil en del af arbejdsstyrken i landets bygder kunne finde beskæftigelse i råstofsektoren, uden nødvendigvis at skulle flytte fra deres nuværende hjemsted.

Hvis bygdeanlæggene skal videreføres på et kommercielt grundlag og dermed samtidigt sikre et fornuftigt erhvervsgrundlag for bygderne, vil det også kræve en betydelig omstillingsevne af den samlede produktionskæde fra fiskeri og fangst til handel og distribution til forbrugere. Selve omstillingen kan kun ske, hvis hele produktionskæden analyseres detaljeret, og at der efterfølgende er den nødvendige åbenhed for forandring på alle led i produktionskæden. Det er ligeledes afgørende, at alle interessenter indgår aktivt i bestræbelserne på at skabe større koordination og samarbejde omkring bygdeanlæggene.

I det afsluttende kapitel i denne rapport er der givet forslag til en fælles handlingsplan for, hvordan bygdeanlæggene kan videreudvikles.

Del I Præsentation af aktiviteter i Arctic Green Food A/S

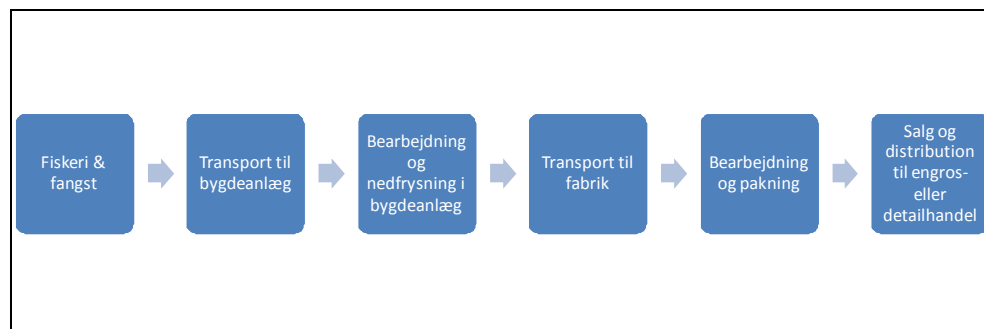
---

3 Arctic Green Food A/S – den samlede produktionskæde

3.1 Bygdeanlæg og produktionskæde

Processen fra fiskeri og fangst til salg på markedet kan sammensættes som en samlet produktionskæde. De essentielle processer i denne kæde er vist i [Figur 3](#).

Figur 3. Produktionskæde

Figuren illustrerer produktionskæden fra fiskeri og fangst til salg til en gros- og detailhandel. For at få indblik i det samlede rum for innovationsmuligheder eller forandringer i den samlede proces er det vigtigt at fastholde, at der til hver led i kæden kan fastsættes struktur for det geografisk område, hvori processen foregår, styrings- og ledelsesstruktur og en samlet institutionel ramme, der fastsætter, hvordan de enkelte led i kæden påvirkes af forhold på det nationale eller globale marked.

Produktionskæde-betragtningen gør det muligt at finde frem til en fortsat optimering af den samlede værditilvækst fra udnyttelsen af naturressourcer til salg og distribution hos forbrugerne.

Dette kapitel har til formål at give et overblik over den eksisterende produktionskæde for aktiviteter forbundet med Arctic Green Food A/S og

selskabets bygdeanlæg. Analysens datagrundlag omfatter data fra året 2008.

I analysen er der lagt vægt på at give et indblik i, hvilke interessenter, der indgår i de enkelte elementer i produktionskæden, og hvilken samfundsøkonomisk betydning selskabets aktiviteter har i form af direkte, indirekte og induceret beskæftigelse og indkomster, herunder samfundsprovenu i form af indkomstskat-betalinger samt lokale indkøb af varer og tjenesteydelser.

3.2 Fiskeri og fangst

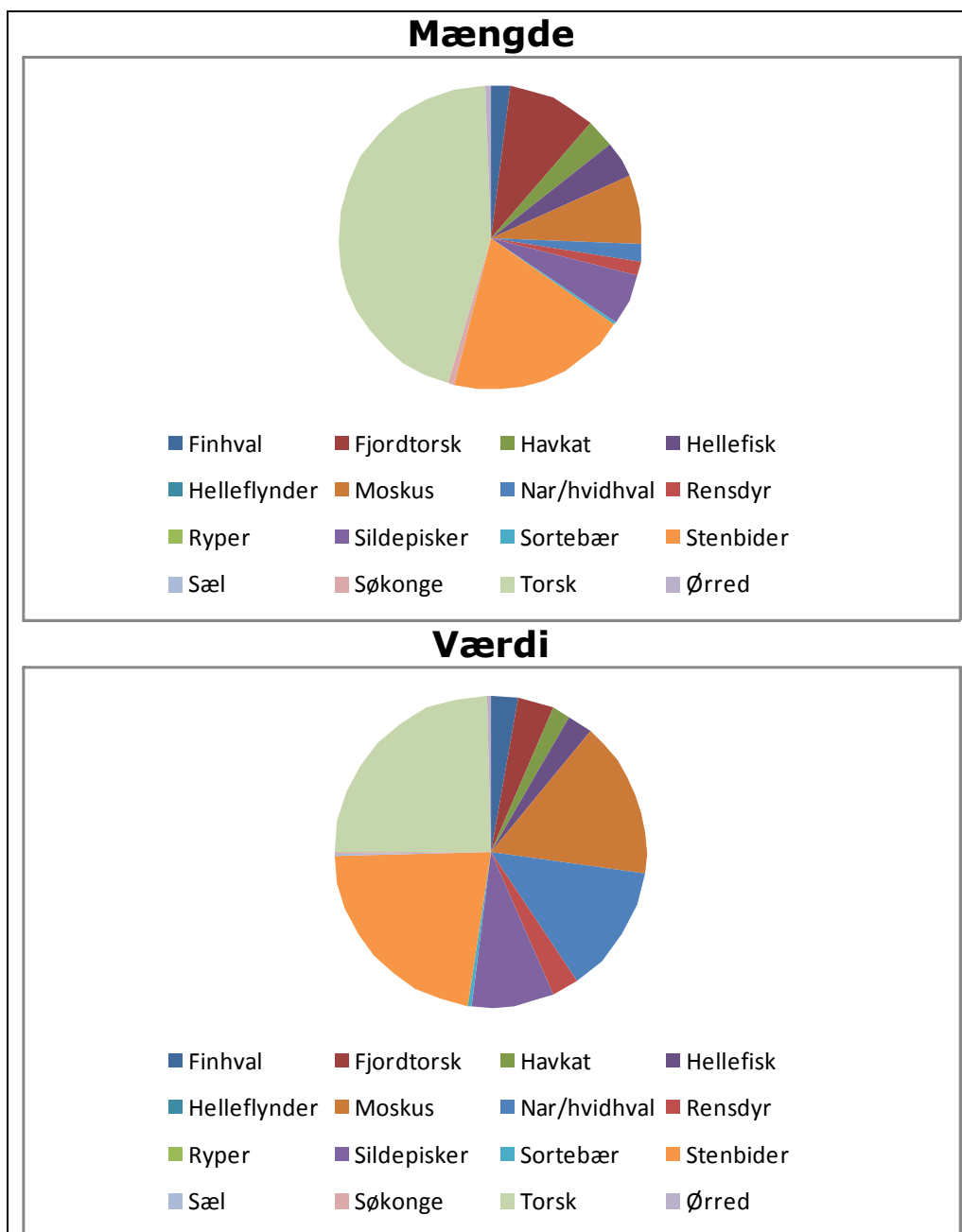
Den helt grundlæggende forudsætning for selskabets virke er adgangen til unikke råvarer i topkvalitet fra landets naturressourcer.

Den samlede forarbejdningsproces fra indhentning af naturressource til salg og distribution indledes med, at fiskere og fangere ved hjælp af forskellige redskaber fisker og fanger eller indsamler de arter, der senere bliver til fødevarer. I 2008 blev der indhandlet i alt ca. 800 tons kød og fisk til Arctic Green Food A/S's anlæg. Den samlede værdi af det indhandlede kød var på 10,4 millioner kroner.

I 2008 er der i Arctic Green Food A/S registreret i størrelsesordenen 4.800 indhandlinger. Dette betyder, at en gennemsnitlig registreret indhandling omfatter ca. 154 kg kød til en gennemsnitlig værdi på ca. 2.129 kroner. Den både mængdemæssig og værdimæssig største registrerede indhandling, excl. køb fra virksomheder, var en sildepisker på 6 tons.

Den procentvise fordeling af indhandlingen til Arctic Green Food A/S anlæg fordeler sig således i værdi for de enkelte arter:

Figur 4. Indhandling til AGF anlæg, arters andel i pct. - mængde og værdi 2008

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Figuren viser, at hvor torskens mængdemæssigt er dominerende med næsten halvdelen af den indhandlede mængde, så omfatter den værdimæssigt kun cirka en fjerdedel. I perioden fra september 2008 til foråret 2009 er prisen på torsk på verdensmarkedet faldet med 58 pct.

Stenbideren (rogn fra stenbider) derimod omfatter mængdemæssigt under en femtedel af mængden, men derimod næsten en fjerdedel af værdien. Nar/hvidhval omfatter kun 1,8 pct. af mængden af indhandlet kød til Arctic Green Food A/S i 2008, men denne lille andel giver dog hele 13,4 pct. af den samlede værdi af indhandlingen.

Fiskerne og fangerne anvender forskellige redskaber til fiskeri og fangst. Ved indhandlingen til Arctic Green Food A/S har der været anvendt bundgarn, garn, pilk/snelle, langline og ammunition. Ammunition omfatter såvel riffel som harpuncanon.

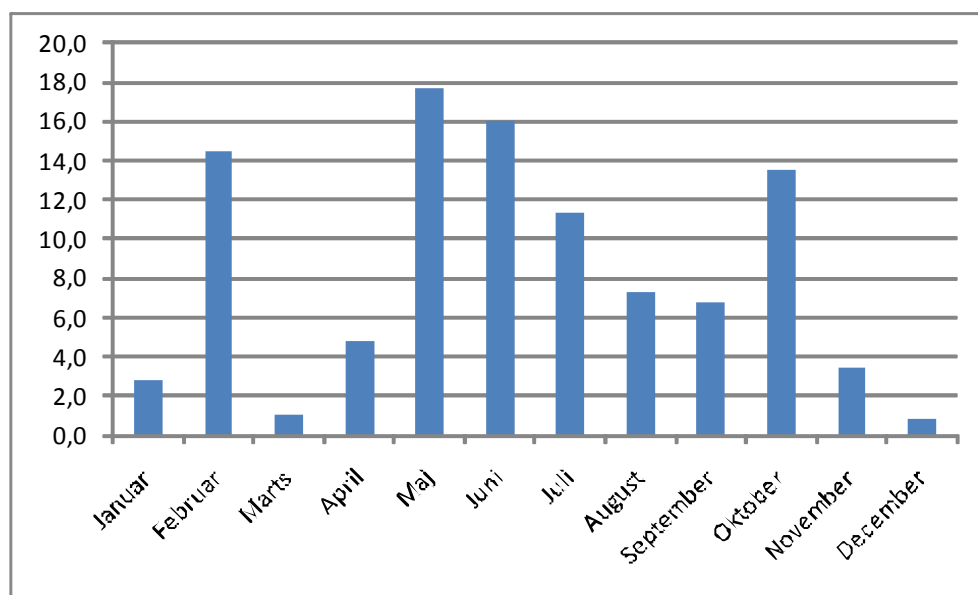
For hver enkelt art er der tydeligvis anvendelse af ét foretrukket fangstredskab. F.eks. fanges over halvdelen af torskemængden med bundgarn, mens langt størstedelen af mængden af havkat fanges med langline.

3.2.1 Sæsonvariationen

Fiskeri og fangst og dermed indhandling til anlæg er meget afhængig af årstiden. Klimaet og dyrenes adfærd spiller en betydelig rolle for, hvordan den samlede produktionskæde kan foregå fra fangst og fiskeri til endelig produktion, salg og distribution.

Leverancen af råvarer målt i værdi er i [Figur 5](#) vist over årets tolv måneder.

Figur 5. Indhandlingsværdi 2008, fordelt på måned, pct.

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Af figuren fremgår det, at udbetalinger til indhandlere foregår i alle årets måneder, men at den væsentligste indtjening opnås i månederne maj og juni.

Et så stort udsving i sæsonaktiviteten stiller store krav til styring af ressourceanvendelse for såvel fiskere og fangere som for virksomheden i forbindelse med ansættelser i bygdeanlæg.

Netop denne betingelse gør det nødvendigt at finde på supplerende, alternativ beskæftigelse for indhandlere og ansatte i perioden uden eller med lav aktivitet.

I [Tabel 4](#) er indhandlingsaktiviteten beregnet for hver enkelt indhandlet art.

Tabel 4. Indhandling af arter fordelt på måned, værdi i pct.

Art	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	I alt
<i>Procent</i>													
Finhval	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Fjordtorsk	0,0	9,7	17,5	4,7	0,2	14,0	13,9	3,2	16,4	17,1	3,2	0,0	100,0
Havkat	0,0	25,2	11,3	10,8	13,4	5,4	3,5	12,9	15,9	1,6	0,0	0,0	100,0
Hellefisk	0,0	2,8	5,1	71,9	19,7	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Helleflynder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	26,2	73,8	0,0	0,0	100,0
Moskus	17,0	82,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	100,0
Narhval	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	7,0	15,6	27,8	7,2	41,1	0,0	0,0	100,0
Rensdyr	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	49,6	50,4	0,0	100,0
Rype	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0
Sildepisker	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	27,7	17,0	14,9	2,9	24,9	12,6	0,0	100,0
Sortebær	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	86,9	13,1	0,0	0,0	0,0	100,0
Stenbider	0,0	0,0	0,0	11,2	72,3	12,8	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	3,6	100,0
Sæl	10,0	11,0	2,0	7,7	0,0	0,0	68,2	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1	100,0
Søkonge	0,0	0,0	0,0	0,0	73,7	26,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Torsk	0,0	0,0	0,2	0,3	2,0	37,2	28,1	5,7	6,6	15,9	3,8	0,2	100,0
Ørred	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	47,1	52,9	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Alle arter	2,8	14,4	1,0	4,8	17,7	16,0	11,4	7,3	6,8	13,5	3,4	0,9	100,0

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S. Indhandlingen omfatter udover køb fra fangere og fiskere også køb fra andre virksomheder. Derfor vil købstidspunkt ikke altid være identisk med fangsttidspunkt.

Af tabellen fremgår det, at der er stor varians i højsæson for fangst og fiskeri af de enkelte arter. Den røde farve i tabellen viser de op til tre måneder i året, der er højsæson for hver enkelt art.

3.2.2 Præsentation af indhandlere

De ca. 4.800 indhandlinger til Arctic Green Food A/S, der blev gennemført i 2008, blev indhandlet af 338 personer. Herudover var der køb af råvarer fra to virksomheder og en kutter. Køb fra virksomhed/kutter omfattede i 2008 kun 1,6 pct. af Arctic Green Food A/S samlede indkøb. Indhandlerne kan i princippet repræsentere flere personers arbejde. Dette sker i den situation, hvor en person indhandler, hvad der f.eks. er fisket fra et fiskeskib. I det følgende analyseres udelukkende på de personer, der er registreret som indhandlere.

Af de 338 indhandlere er der kun 13 kvinder, resten er mænd. Kvinderne omfatter dermed 3,9 pct. af de personer, der er registreret som indhandlere. Kvinderne indhandlede 0,6 pct. af den samlede indhandlede værdi i 2008. Indhandling er således en totalt mandsdomineret foreteelse.

Aldersfordelingen for indhandlere fremgår af [Tabel 5](#).

Gennemsnitsalderen var 47 år. 34 indhandlere, svarende til 10,1 pct. af alle registrerede indhandlere til Arctic Green Food A/S er i pensionsalderen. Den yngste indhandler var i 2008 14 år, mens den ældste var 82 år.

Tabel 5. Indhandlere fordelt på aldersgruppe og indhandlet værdi, 2008

Alder	Indhandlere	Værdi
	<i>Antal</i>	<i>Kr.</i>
10-19 år	6	47.309
20-29 år	33	962.476
30-39 år	43	1.242.547
40-49 år	107	3.559.741
50-59 år	101	3.344.716
60-62 år	14	283.342
Over 62 år	34	746.300
I alt	338	10.186.430

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Aldersfordelingen siger noget om tilgang og afgang fra gruppen af nuværende indhandlere til Arctic Green Food A/S. Gruppen af indhandlere under tredive år omfatter kun 11,5 pct. af alle, mens afgangsgruppen, her defineret som personer over 50 år, omfatter hele 44,1 pct. Den naturlige afgang må således forventes at være langt større end den nuværende tilgang af unge indhandlere.

Det er dog også af betydning, at en ung mand som regel starter med at være en del af mandskabet på en kutter, og så først senere, når han er blevet ældre, bliver indhandler.

I gennemsnit gennemførte en indhandler 14 indhandlinger i 2008.¹ Den person, der gennemførte flest indhandlinger, gennemførte i alt 177 indhandlinger. Af de i alt 338 indhandlere gennemførte 24 personer et antal indhandlinger, der svarer til mindst en indhandling om ugen året rundt (52 indhandlinger) til Arctic Green Food A/S anlæg.

Der er stor forskel i, hvor meget fiskerne og fangerne indhandlede i værdi. Gennemsnitligt indhandlede de 338 indhandlere for 30.137 kr. fisk, kød og bær.

I [Tabel 6](#) er værdien af indhandlingen for de enkelte personer opdelt i forhold til samlet størrelse for året 2008.

Tabel 6. Indhandlere til AGF-anlæg fordelt på indhandlet beløb, 2008

Årlig indtjening	Antal indhandlere
Kr.	Antal
0-1.000	36
1.000-5.000	73
5.000-10.000	35
10.000-50.000	132
50.000-100.000	40
100.000-200.000	19
Over 200.000	3
I alt	338

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Tabellen viser, at kun ganske få af indhandlerne vil kunne forsørge sig selv og familie alene af den indtægt, som de får fra indhandling til Arctic Green Food A/S anlæg. I forbindelse med hver enkelt indhandling er der jo forbundet omkostninger i form af brændstof/hundefoder, fangststudstyr, nyindkøb af udstyr m.v.

Hvis vi antager, at et årsværk for indhandlerne til Arctic Green Food A/S svarer til en årsløn på S.I.K.'s minimumsløn (aftale med Royal Green-

---

¹ Beregninger vedr. antal indhandlinger i alt og pr. person skal tages med forbehold. Beregningerne er gennemført på basis af antal transaktioner i selskabet, således at der i nogle tilfælde kan være tale om f.eks. to transaktioner, men kun en indhandling.

land A/S) kan antallet af årsværk for året 2008 beregnes til at være ca. 64,6 årsværk. I beregningen er ikke medtaget, at indhandlerne har omkostninger til drift og vedligeholdelse af udstyr m.v.

Er indhandlerne specialiseret til fangst og indhandling af en enkelt art, eller indhandler den enkelte indhandler flere arter i løbet af året? Det giver [Tabel 7](#) et overblik over. I tabellen er indhandlerne fordelt på, hvor mange arter, de har indhandlet i løbet af 2008 til Arctic Green Food A/S.

Tabel 7. Antal arter indhandlet pr. indhandler, 2008

Antal arter	Antal indhandlere	pct.
1 art	190	56,2
2 arter	78	23,1
3 arter	33	9,8
4 arter	24	7,1
5 arter	8	2,4
6 arter	3	0,9
7 arter	1	0,3
8 arter	1	0,3
Over 8 arter	0	0,0
I alt	338	100,0

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Tabellen viser, at over halvdelen af indhandlerne kun indhandler en art til Arctic Green Food A/S i 2008. Næsten en fjerdedel af indhandlerne indhandler to arter og næsten en tiendedel tre arter. Godt en tiendedel af indhandlerne indhandler mere end tre arter.

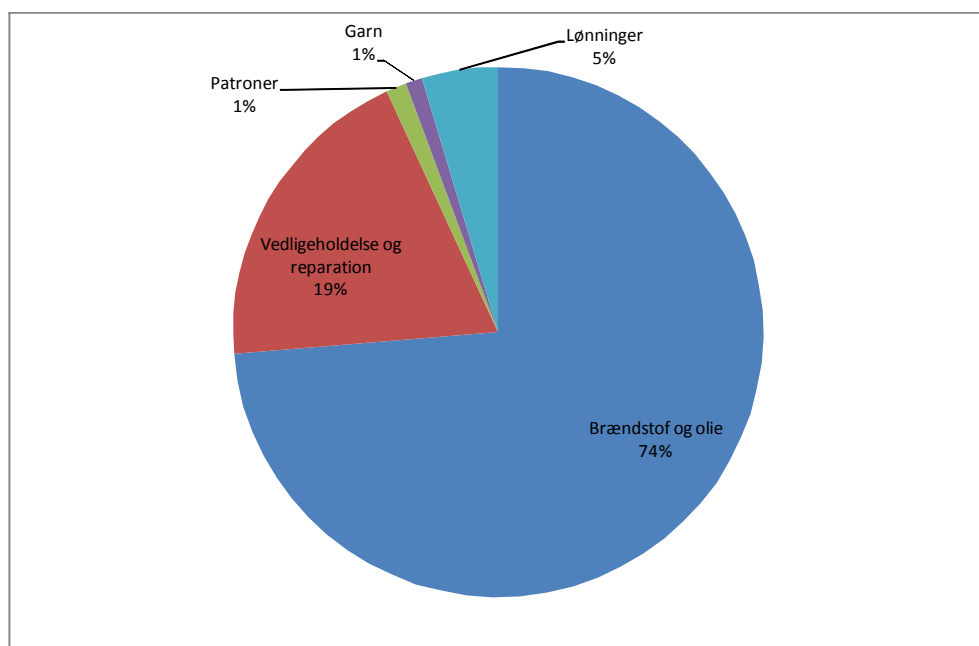
Beregningerne på basis af data fra Arctic Green Food A/S viser også, at 250 indhandlere (74 pct. af alle indhandlere til selskabet) får mere end 80 pct. af deres samlede indhandlingsværdi fra indhandling af én art.

3.2.3 Eksempler på økonomien bag indhandlernes aktiviteter

I det følgende gives et indblik i omkostningerne forbundet med fiskere og fangeres arbejde før indhandling.

Første eksempel er fanger med jolle. Der blev gennemført et salg på ca. 250.000 kr. Omkostningerne fordeler sig således:

Figur 6. Omkostninger for jollefisker, 2005

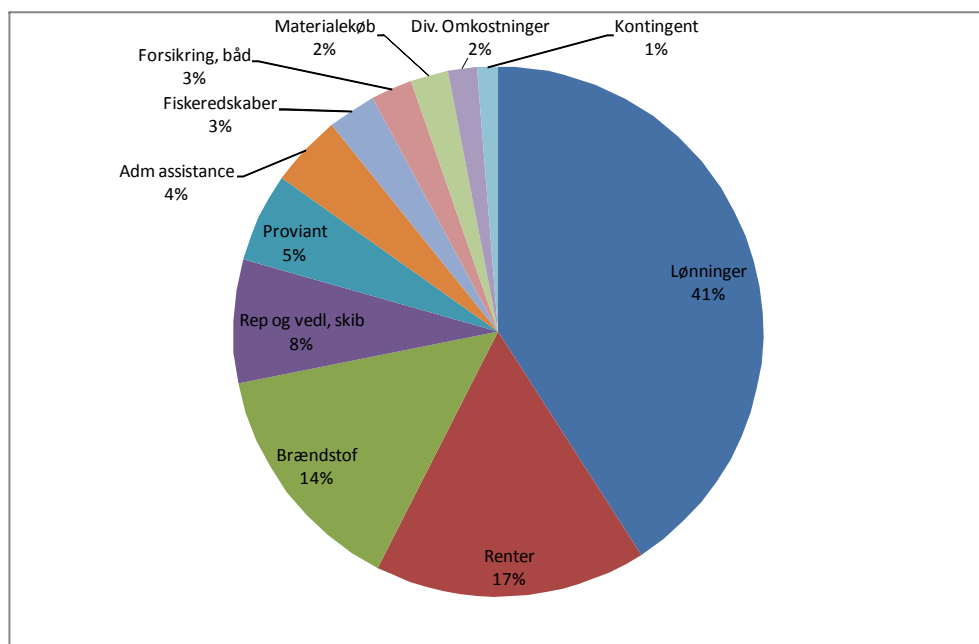

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Grønlands Statistik.

Figuren viser, at indkøb af brændstof og olie med tre fjerdedele af omkostningerne er den altafgørende faktor for jollefiskeren. Kun vedligeholdelse og reparationer af jolle og bådmotor når også over ti pct. Halvdelen af disse udgifter gik til reparation af påhængsmotor.

Det andet eksempel er ejer af et fiskefartøj (20-79 BRT). Fiskeren solgte for 330.000 kr.

Figur 7. Omkostninger for ejer af fiskefartøj, 20-79 BRT, 2005

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Grønlands Statistik.

Omkostningsfordelingen for en ejer af et fiskeskib er anderledes, fordi der nu er lønninger til besætningsmedlemmer samt renter forbundet med belåning af skib. Lønningerne omfatter 41 pct. af de samlede omkostninger, men renteudgifter løber op i 17 pct.

3.2.4 Skatteprovenu fra indhandlere til Arctic Green Food A/S anlæg

Det er ikke på basis af de oplysninger, der har været tilgængelige til denne analyse været muligt at fastsætte indkomstbeskatningen forbundet med indhandling til Arctic Green Food A/S anlæg. Det er dog muligt at gøre sig nogle ret præcise antagelser om samfundsprovenuets samlede størrelse forbundet med denne aktivitet.

Det samlede samfundsprovenu ved indhandling af naturressourcer til indhandlingssteder omfatter følgende hovedelementer:

- a. Indkomstbeskatning af den indtægt, der opnås ved indhandling.
- b. Indkomstbeskatning af de indirekte indtægter, forbundet med det nødvendige indkøb af varer og tjenesteydelser forbundet med aktiviteterne ved fangst, fiskeri og transport af råvarer.
- c. Indkomstbeskatning af inducerede indtægter forbundet med lokal køb på basis af den indkomststrøm, som indhandlernes omsætning danner.
- d. Hertil kommer fordelene ved, at salget til det lokale marked af kød- og fiskeprodukter fortrænger import af tilsvarende mængder produkter, og dermed forbedrer betalingsbalancen for hele landet.

Hvis vi antager, at indkomstskatten i gennemsnit omfatter 20-25 pct. af indhandlingsværdien (inkl. køb fra virksomheder) vil det samlede skatteprovenu være på mellem 2,1 og 2,6 millioner kroner.

Hvis vi tilsvarende antager, at de indirekte indtægter og inducerede indtægter forbundet med de aktiviteter, der tilsammen giver en indhandlingsværdi, svarer til en multiplikatorværdi på 1, samt at den grønlandske lønandel af disse aktiviteter er 50 pct., betyder dette, at skatteprovenuet af indirekte indtægter (anslået 30 pct. af samlede lønindtægter) i størrelsesordenen 5,2 millioner kroner, vil være på ca. 1,6 millioner kroner. Dette er inklusive løn og indkomstskatter i Arctic Green Food A/S.

På baggrund af disse beregninger kan det samlede samfundsprovenu for indhandlingsaktiviteterne til Arctic Green Food A/S anlæg i 2008 anslås til at være i størrelsesordenen 3,7 til 4,2 millioner kroner.

Mængden af kød og fiskeprodukter, der blev solgt fra Arctic Green Food A/S i 2008 gav en omsætning på 16,8 millioner kroner.

3.3 Transport til bygdeanlæg

Fiskere og fangere anvender under fiskeri og fangst forskellige transportmidler. Transportmidlet er en væsentlig begrænsende faktor for, hvor lang transport, der kan være fra fangststed til indhandlingssted samt hvor store mængder, der kan indhandles ad gangen.

Langt størstedelen af den indhandling, der sker til Arctic Green Food A/S anlæg sker med jolle. I 2008 blev ca. tre fjerdedele af indhandlingen i mængde transporteret fra fangststedet til indhandlingssted med jolle. Herudover blev der anvendt fiskeskib (ca. en syvendedel), slæde (ca. en tiendedel) og snescooter (under 5 pct.).

Fiskeskibe er her defineret til at være skibe, der er optaget i Skibsregistret. Fiskeskib er primært anvendt ved fangst af hval og torsk. Snescooter er kun anvendt i forbindelse med moskusjagt. Ved øvrige fangsttyr er slæden fortsat foretrukket frem for snescooter.

Transportmidlet har betydning for mængden af råvarer, der kan indhandles ad gangen. Den gennemsnitlige mængde pr. indhandling er ens i størrelse, når der anvendes jolle eller slæde som transportmiddel. Med anvendelse af snescooter forøges indhandlingsmængden seks gange i forhold til jolle og slæde, mens fiskeskibe har en indhandlingsmængde pr. indhandling, der er tre gange større end for jolle og slæde.

Over halvdelen af indhandlingerne omfatter en indhandling på under 100 kg, men disse relativt små indhandlingsmængder omfatter tilsammen under en femtedel af den samlede indhandlede mængde kød og fisk til Arctic Green Food A/S anlæg i 2008. Indhandlingens størrelse afhænger selvfølgelig af, hvilke fangsttyr, der indhandles, men ovenstående giver et godt indblik i størrelsesordenen af fiskeri og fangst, der giver indhandling til Arctic Green Food A/S anlæg.

3.4 Bearbejdning i bygdeanlæg og i Maniitsoq

Arctic Green Food A/S indhandler til ti forskellige steder i Grønland. Udover indhandling til de ni bygdeanlæg, indhandles der også til hovedkontor og produktion i Maniitsoq.

I forbindelse med indhandling og bearbejdning af råvarer i anlæggene gennemføres en række arbejdsprocesser.

Fisk modtages typisk opskåret og med udtagne indvolde, med eller uden hoved. Fisken gennemløber i bygdeanlægget en proces omfattende selve indhandlingen, vejning, registrering, samt transport til råvarelager. Udover disse processer kan nogle råvarer blive saltet eller tørret, og i Maniitsoq gennemføres egentlig filetering m.v. I bygdeanlæggene vil der være pakning på paller og transporter til skib. Arbejdet ledes af bygdeanlæggets leder, der også står for indrapportering til hovedkontor, lønudbetaling m.v.

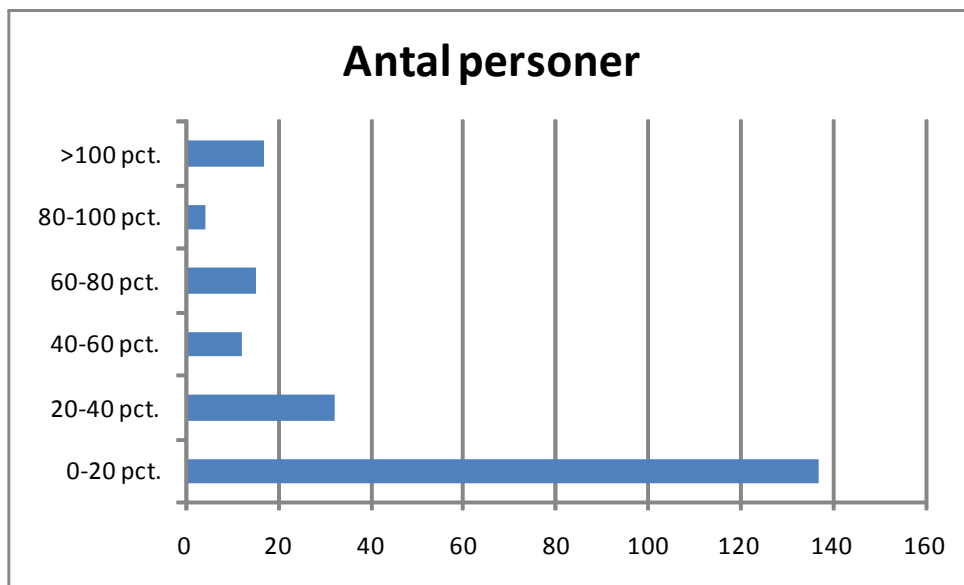
3.4.1 Lønmodtagerne

I 2008 var der i løbet af året 217 personer, der modtog løn fra Arctic Green Food A/S. Selskabet udbetalte i alt 10,6 millioner kroner i løn i 2008.

Det store antal medarbejdere i bygdeanlæggene beror på, at en stor andel af medarbejderne kun arbejder på timebasis i kort tid i bygdeanlægget. Hvis vi antager, at et årsværk i Arctic Green Food A/S svarer til årsløn på S.I.K.'s minimumsløn (aftale med Royal Greenland A/S) kan antallet af årsværk for året 2008 beregnes til at være 67.

I [Figur 8](#) er medarbejderne årsindtægt fra Arctic Green Food A/S fordelt på den andel af S.I.K.'s minimumsløn, som de har tjent i 2008.

Figur 8. Ansatte i Arctic Green Food A/S, fordelt på andel årsløn af S.I.K. minimumsløn

Note: Den anvendte S.I.K. minimumsløn er fra aftale mellem S.I.K. og Royal Greenland A/S. Beløbet er 157.706 kr. på årsbasis for året 2008 for personer over 18 år, og 94.765 kr. for personer på 18 år og derunder.

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Hele 63,1 pct. af de personer, der har modtaget løn fra Arctic Green Food A/S i 2008 har en årsløn, der er mindre end 20 pct. af S.I.K.'s minimumsløn. Modsat er der 17 personer, der har modtaget en årsløn, der er større end S.I.K.'s minimumsløn.

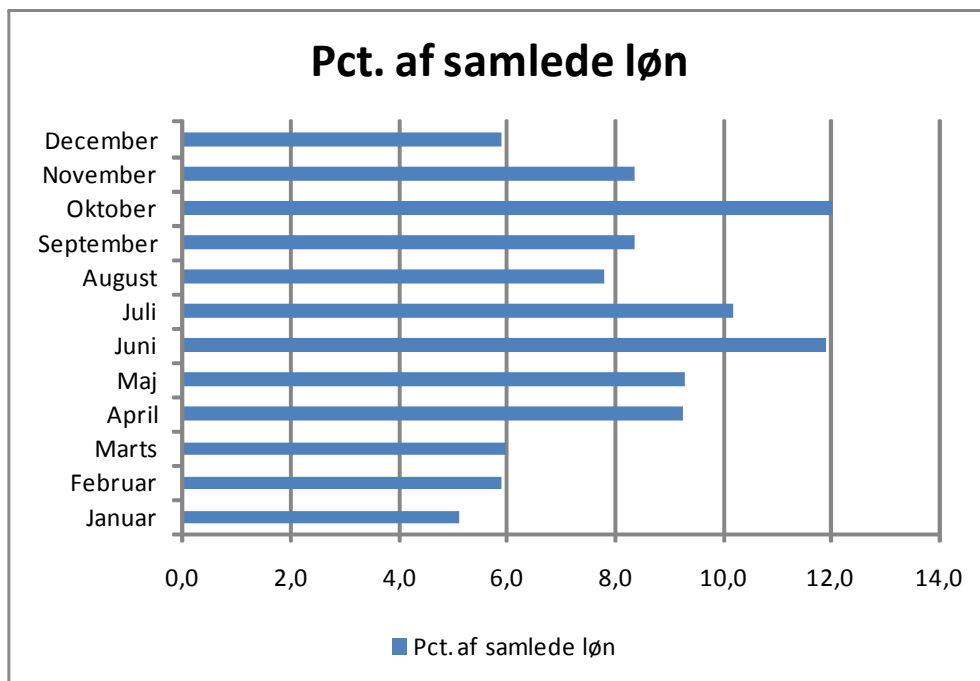
I 2008 havde Arctic Green Food A/S 14 medarbejdere, der var månedslønnede.

Der er altså tale om omfattende brug af løsarbejdere. En væsentlig forklaring på dette er også sæsonvariationen i behovet for arbejdskraften i bygdeanlæggene. I princippet vil årslønnen være fordelt med 8,3 pct. i hver måned, hvis der ikke var tale om sæsonvariation.

I [Figur 9](#) er angivet, hvordan forskellen for udbetaling af løn i de enkelte måneder er i året 2008.

Figuren viser, at højsæsonen for anlæggene samlet set er juni og oktober. Også månederne april, maj og juli er over gennemsnitlige, hvorimod januar måned har det laveste aktivitetsniveau. Men som nævnt er der her tale om en gennemsnitsbetragtning for alle anlæggene. Der er store udsving i sæsonaktiviteterne, når vi ser på det enkelte anlæg.

Figur 9. Den samlede lønudbetaling i AGF i 2008, fordelt på måned

Note: Excl. Udbetaling af feriepenge.

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

[Tabel 8](#) viser antallet af personer, der har fået udbetalt løn i pågældende måned samt samlede løn og gennemsnitløn for den enkelte måned.

Tabel 8. Ansattes løn fordelt på måned, 2008

Måned	Antal personer	Gennemsnitsløn	Samlet løn
	Antal	Kr.	
Januar	47	10.235	481.031
Februar	40	13.882	555.265
Marts	45	12.440	559.793
April	74	11.752	869.635
Maj	98	8.907	872.930
Juni	134	8.352	1.119.168
Juli	130	7.356	956.232
August	95	7.698	731.269
September	83	9.436	783.196
Oktober	91	12.407	1.129.042
November	73	10.732	783.412
December	56	9.919	555.450

Note: Excl. Udbetaling af feriepenge.

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Af de i alt 217 lønmodtagere, der har fået løn fra Arctic Green Food A/S i 2008 har 33 af samme gruppe også indhandlet til Arctic Green Food A/S. De 33 lønmodtagere har indhandlet for 0,5 millioner kroner i 2008.

Modsat har de 24 indhandlere modtaget en samlet løn på 0,6 millioner kroner.

Det samlede antal indhandlere og lønmodtagere, der fik udbetalinger fra Arctic Green Food A/S i 2008, er samlet på 522 personer. Dette svarer til 1,4 pct. af befolkningen i arbejdsdygtig alder (15-62 år) pr. 1. januar 2009.

Omregnet i årsværk (S.I.K.-løn) svarer beskæftigelsen ved indhandling og lønarbejde i Arctic Green Food A/S til 132 årsværk.

Der findes kun beskæftigelsesstatistik for Grønland for år 2006. Hvis vi opgør et årsværk til S.I.K.'s minimumsløn for den ved Arctic Green Food A/S indtjente løn og indhandlingsværdi i 2008, vil selskabets andel af landets samlede beskæftigelse, beregnet i årsværk, være på ca. ½ pct.

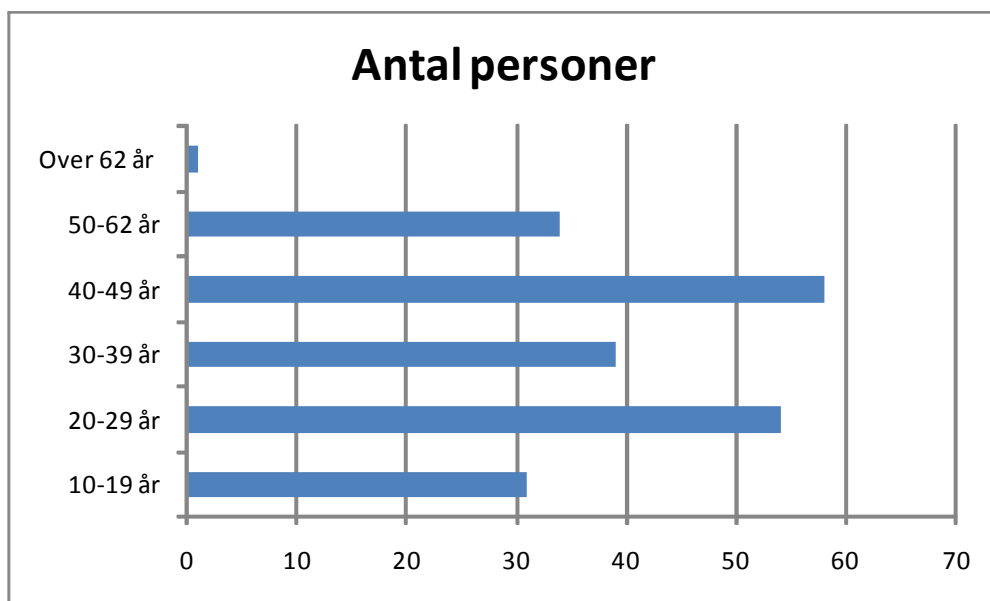
Hvem er de ansatte i Arctic Green Food A/S? 51,6 pct. er kvinder. Hvis vi udelukkende medregner personer, der har en årsløn fra Arctic Green Food A/S på over 80 pct. af S.I.K.'s minimumsløn, er der 21 ansatte, hvoraf de 12 (57,1 pct.) er kvinder.

Aldersfordelingen er vist i [Tabel 9](#). Gennemsnitsalderen for alle 217, der har modtaget løn fra selskabet i 2008 er på 35,2 år.

For de 21 personer, der har en årssindtægt fra lønarbejde i Arctic Green Food A/S, der er større end 80 pct. af S.I.K.'s minimumsløn på årsbasis, er gennemsnitsalderen 41,8 år. Kun 3 af denne gruppe er under 30 år.

Gruppen af personer med en relativ høj indtægt fra løn fra Arctic Green Food A/S er således på vej mod afslutningen af arbejdslivet.

Tabel 9. Aldersfordeling for lønmodtagere, AGF 2008

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Det samlede samfundsprovenu i form af indkomstskat på lønmodtagere hos Arctic Green Food A/S var i 2008 på 3,2 millioner kroner. Dette svarer til 30,7 pct. af den samlede lønudbetaling.

3.5 Salg og distribution

Arctic Green Food A/S har indgået aftale med DayCatch Greenland A/S om salg af selskabets produkter.

I Hobro i Danmark ligger det internationale salgskontor ved DayCatch Greenland A/S, hvorfra der foretages kvalitetskontrol og internationalt salg, ligesom der gives tilbagemeldinger om de internationale kunders produktønsker.

DayCatch Greenland A/S har stor viden og et unikt erfaringsgrundlag for salg af fisk, kød og seafood-produkter på verdensmarkedet. Det er for Arctic Green Food A/S's produkter vedkommende lykkedes at etablere salg til slutbruger i Spanien, Tyskland, Island og Portugal. Eksporten foregår direkte fra Grønland til slutdistribution i de nævnte lande, herunder produkter direkte til butikskæder.

Det er samtidigt lykkedes at få slutbrugerne til at deltage i produktudviklingen, og kundernes kvalitetschefer deltager i oplæring af Arctic Green Food A/S for at sikre bedst mulige produkter til forbrugerne. Dette arbejde har endvidere skabt grundlag for at få udsmidet reduceret

til et svind, der ligger under branchegennemsnittet, og kvaliteten ligger i dag helt i top.

I samarbejdet med salgsselskabet er der sat fokus på produktivitets optimering og kvalitetsforbedringer. I 2009 er der i foråret gennemført tolv nylanceringer af produkter, og på hjemmemarkedet er der nu et detailsortiment på over 50 produkter. Et væsentligt produkt er f.eks. dyrlægekontrolleret, modnet moskuskød. Dette kød sælges bl.a. til den eneste tostjernede Michelin-restaurant i Nordeuropa.

3.6 Selskabets køb af varer og tjenesteydelser

Selskabets omkostninger til råvarer og hjælpemidler samt andre variable omkostninger omfattede i 2008 foruden et råvarekøb på 10,4 millioner kroner en række køb af varer og tjenesteydelser her i landet og i udlandet. Indkøbet her i landet af varer og tjenesteydelser giver grundlag for indirekte beskæftigelse og indkomster i andre grønlandske selskaber. De store poster omfatter fragtomkostninger, vand og el.

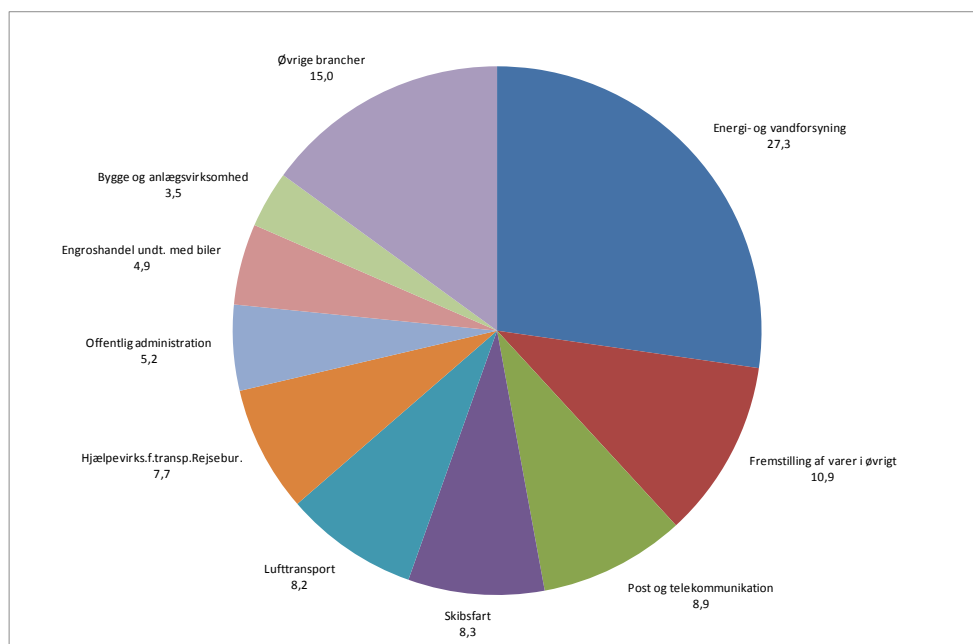
Det er ikke muligt på det foreliggende grundlag at opgøre det samlede indkøb her i landet.

Hvis vi ser på branchen som helhed har Grønlands Statistik udarbejdet en input-output tabel for de grønlandske erhverv. Arctic Green Food A/S indgår i branchen "Føde-, drikke- og Tobaksvareindustri". Denne branche omfattede i 2004 primært fiskeindustri.

Denne branche havde i følge Grønlands Statistiks tal et indkøb, der fordelte sig med et råvareindkøb fra Grønlands fiskeri, jagt og landbrug på 84,5 pct., 10,9 pct. import af varer og tjenesteydelser, og de resterende 4,6 pct. indkøbt her i landet.

Det samlede indkøb, excl. råvarer, fordelte sig med 70,3 pct. import og resten, 29,7 pct., indkøbt her i landet. Indkøbet i Grønland (excl. råvarer), fordelte sig i 2004 som vist i [Figur 10](#).

Figur 10 Føde-, drikke- og Tobaksvareindustri, indkøb i Grønland, 2004

Kilde: Egne beregninger på basis af Grønlands Statistiks nationalregnskab.

Figuren viser, hvor betydningsfulde udgifterne til energi- og vandforsyning er for branchen. Branchen "Fremstilling af varer i øvrigt" omfatter en lang række varer og tjenesteydelser, f.eks. jern- og metalindustri m.v.

Tallene fra Grønlands Statistik viser også, at når branchen indkøber råvarer for en million kroner, så importerer branchen varer og tjenesteydelser for 129.000 kr. og køber varer og tjenesteydelser her i landet for 55.000 kr. Samtidigt aflønner branchen egne ansatte for 584.000 kr. pr. en million kroner indkøbt råvarer.

Indkøb af varer og tjenesteydelser fra Arctic Green Food A/S her i landet, excl. indkøb af råvarer ved indhandling, er i det store sammenhænge begrænset, og den indirekte indkomstvirkning forbundet hermed kan på basis af ovenstående beregnes til ca. 54.000 kr.

3.7 Det samlede samfundsprovenu fra selskabets aktiviteter

Det samlede samfundsprovenu i form af indkomster på direkte beskæftigelse ved indhandling og lønarbejde på bygdeproduktionsanlæg og i Maniitsoq samt indirekte og inducerede effekter er opregnet i [Tabel 10](#):

Tabel 10. Direkte, indirekte og inducerede virkninger i Grønland forbundet med AGF virke, 2008

	Beskæftigelse	Indkomstskat
	S.I.K. årsværk	1.000 Kr.
<i>Direkte effekter</i>		
Indhandling^a	65	2.589
Lønarbejde i AGF^b	67	3.200
<i>Indirekte og inducerede effekter</i>		
Fra indhandlingsaktiviteter^c	12	568
Fra aktiviteter ved indkøb af varer & tjenesteydelser, AGF^d	1	54
Alle effekter	145	6.411

Note: **a:** Årsværk beregnet som indhandlingsværdi delt med S.I.K. grundløn for ikke-faglært. Indkomstskat beregnet som 25 pct. af indhandlingsværdi. **b:** Årsværk beregnet som løn delt med S.I.K. grundløn for ikke-faglært. Indkomstskat beregnet som 30 pct. af løn. **c:** Se beregningsgrundlag i afsnit 3.2.4. i denne rapport **d:** Beregnet på basis af Grønlands Statistiks input-output tabel for året 2004, hvor indkøb til AGF er beregnet på basis af branchen Føde-, drikke-, tobakvareindustri (branchen består stort kun af fiskeindustri) på basis af selskabets råvareindkøb i forhold til hele branchens råvareindkøb. Indkomstskat er sat til 30 pct. af lønindkomst i brancherne.

Årsagen til, at de indirekte og inducerede effekter er forholdsvis små, er, at importandelen af indkøb af varer og tjenesteydelser i Arctic Green Food A/S er store. I beregningerne er udelukkende medtaget beskæftigelse og indkomstskat i Grønland.

Beregningerne i tabellen er usikre, men forventes at give et rimeligt godt indtryk af virkningerne af selskabet Arctic Green Food A/S virke i samfundsøkonomien.

I 2008 gav Landskassen en servicekontrakt til selskabet på 17,1 millioner kroner. Selskabets aktiviteter gav grundlag for en indhandling på 10,4 millioner kroner ved indhandling af fisk, kød og bær, og der blev skabt lønindkomster på 10,6 millioner kroner. Ca. 6,4 millioner kroner kom direkte tilbage i indkomstskat på basis af selskabets aktiviteter. Arctic Green Food A/S aktiviteter skabte direkte indtægter ved indhandling og lønarbejde for 522 personer her i landet. Den samlede beskæftigelseseffekt kan beregnet til ca. 145 S.I.K. årsværk.

Indhandlerne og lønmodtagerne er med til at forsørge samlevende og familiens børn. I alt får 410 husstande indtægter fra AGF's indhandling og lønarbejde. Dette svarer til 1,8 pct. af alle husstande i Grønland.

Disse husstande omfatter pr. 1. januar 2008 i alt 1.389 personer. Heraf er 376 børn under 15 år. Dette svarer til 2,5 pct. af den samlede befolkning og 2,8 pct. af alle børn under 15 år.

Selskabet skabte samtidigt en betydelig eksport af fødevarer og en betydelig importfortrængning af fødevarer her til landet, idet selskabets produkter i stor udstrækning sælges i den grønlandske detailhandel.

Del II

Arctic Green Food A/S'

bygdeanlæg

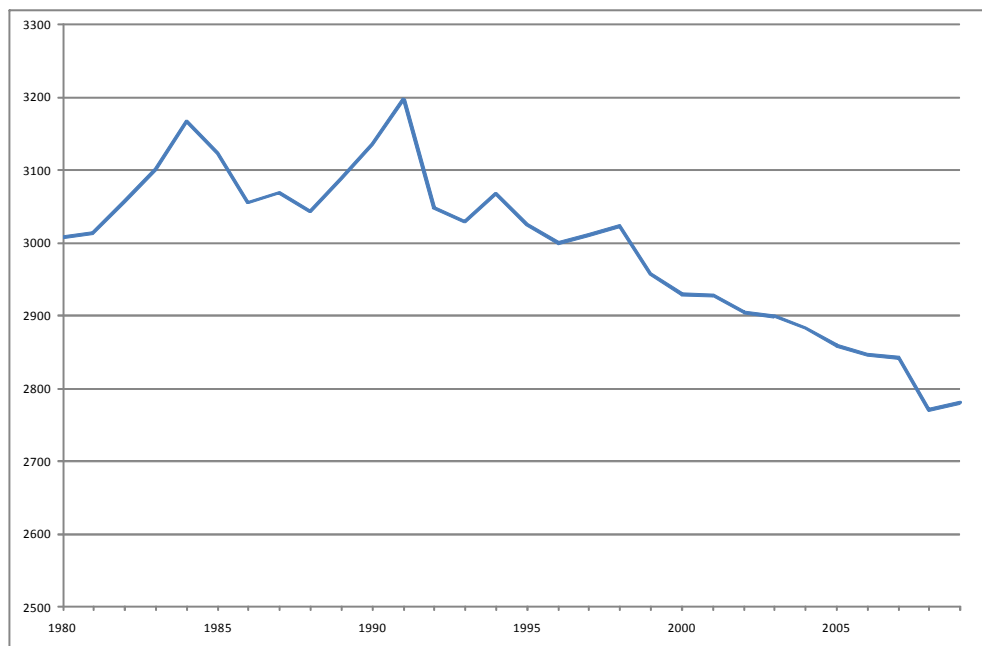
I denne del gives en præsentation af bygdeanlæggene og deres betydning for de bosætninger, som anlæggene er lokaliseret i. Samtidigt gennemføres tilsvarende beregninger for de enkelte bygdeanlæg, som er gennemført i Del I for den samlede produktionskæde i Arctic Green Food A/S.

4 Maniitsoq

Maniitsoq var hovedby i kommunen af samme navn indtil kommunesammenlægningerne. Nu er byen den næststørste by i storkommunen Qeqqata Kommunia. Maniitsoq er udset til hjemsted for et kommende aluminiumsværk.

Figur 11. Maniitsoq, befolkningsudvikling 1980-2009

Kilde: Grønlands Statistik, Statistikbank, maj 2009.

[Figur 11](#) viser befolkningsudviklingen i byen i perioden under hjemmestyret. I 1980 havde Maniitsoq 3.008 indbyggere. I dag har den 2.780. Byen opnåede i 1991 den største befolkningsstørrelse med 3.197 indbyggere.

Hovedkontoret i Arctic Green Food A/S ligger i Maniitsoq og herfra styres produktionen, kvalitetskontrollen af hjemmemarkedsprodukterne, produktudviklingen og hjemmemarkedssalget.

Tabel 11. Anlægget i Maniitsoq, økonomiske nøgletal, 2008

Regnskab 2008	Maniitsoq
Omsætning	6.607.614
Indhandlinger	-1.364.308
Varekøb, diverse	-1.117.254
Emballage	-314.739
Modtaget erstatning for ødelagte varer	70.953
Lagerreguleringer mv.	2.544.678
Andre variable omkostninger	-1.529.683
Bruttoresultat	4.897.261
Lønninger	-2.122.340
Gager	-2.120.646
Andre personaleomkostninger	-749.857
Bruttoresultat II	-95.582
Produktionsomkostninger	-696.293
Salgsomkostninger	-777.801
Lokaleomkostninger	-1.397.446
Administrationsomkostninger	-1.473.915
Af- og nedskrivninger	-2.053.301
	-6.494.338

Note: Salg og videreforarbejdning af flere af bygdeproduktionerne sker i Maniitsoq. Derfor ligger omkostningerne til videreforarbejdning og produktion på denne afdeling. Tilsvarende er omsætningen forbundet hermed ført på Maniitsoq.

Kilde: Arctic Green Food A/S, Årsrapport 2008.

Maniitsoq-afdelingen havde i 2008 en omsætning på 6,6 millioner kroner på basis af en samlet indhandling på 1,3 millioner kroner.

4.1 Indhandling til Maniitsoq

Indhandlingen til anlægget i Maniitsoq er opgjort i [Tabel 12](#).

Tabel 12. Indhandling til Maniitsoq, art, mængde og værdi, 2008

Art	Kg	Kr.
Finhval	15.632	309.612
Havkat	-	47.545
Hellefisk	-	23.625
Rensdyr	11.078	266.390
Sildepisker	32.149	667.491
Sæl	-	11.652
Torsk	-	37.550
<i>I alt</i>	<i>58.859</i>	<i>1.363.865</i>

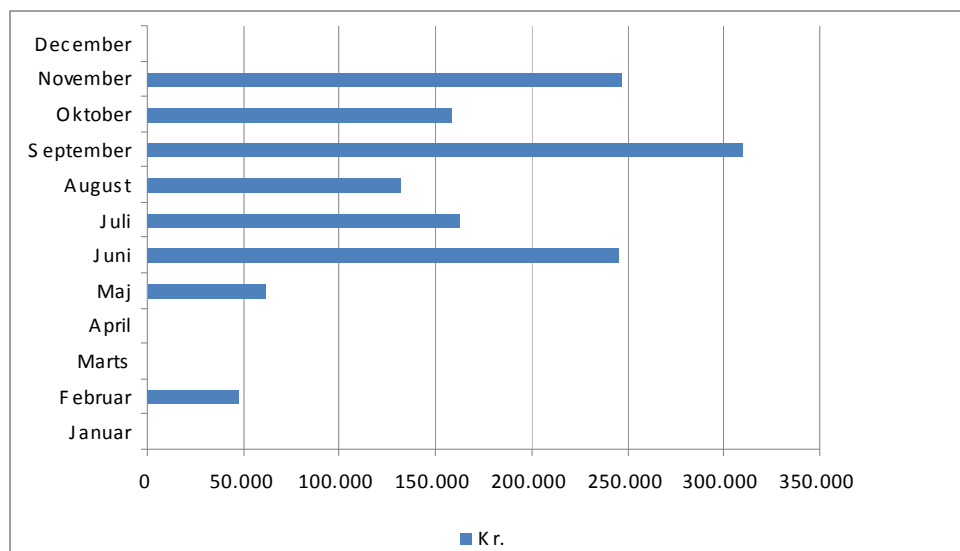
Note: Til denne analyse mangler der oplysninger for mængden af indhandling af visse arter.

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

De økonomisk vigtige arter for Maniitsoq produktionen er hvalarterne sildepisker og finhval samt rensdyr. Sildepisker omfatter 48,9 pct. af den samlede indhandlingsværdi, mens finhvalens andel er 22,7 pct.

Anlægget har modtaget indhandling i otte af årets tolv måneder. Største indhandlingsværdier er opnået i månederne september, november og juni.

Figur 12. Indhandling til Maniitsoq, fordelt på værdi og måned, 2008

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Gruppen af indhandlere omfatter 25 personer i 2008. Herudover blev der gennemført indhandling fra virksomheder. I [Tabel 13](#) er indhandlerne fordelt på aldersgrupper.

Tabel 13 Indhandlere i Maniitsoq, aldersgrupper og værdi 2008

Aldersgruppe	Antal personer	Fangstværdi
0-19 år	0	0
20-29 år	3	68.515
30-39 år	5	166.394
40-49 år	7	518.401
50-62 år	10	490.183
63 år og derover	0	0
I alt	25	1.243.493

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

40,0 pct. af indhandlerne er over 50 år.

Hvis et årsværk sættes til at være S.I.K.'s minimumsløn, kan antallet af årsværk ved indhandling til Maniitsoq beregnes til ca. 7,9 årsværk.

4.2 Lønarbejde på anlægget i Maniitsoq

I 2008 arbejdede i alt 27 personer i Arctic Green Food's administration og produktionsanlæg i Maniitsoq. Her har selskabets ledelse også hjemme.

[Tabel 14](#) viser aldersfordelingen på lønmodtagere ved anlægget i Maniitsoq.

Tabel 14. Ansatte på afdelingen i Maniitsoq, aldersgrupper og samlet årsløn, 2008

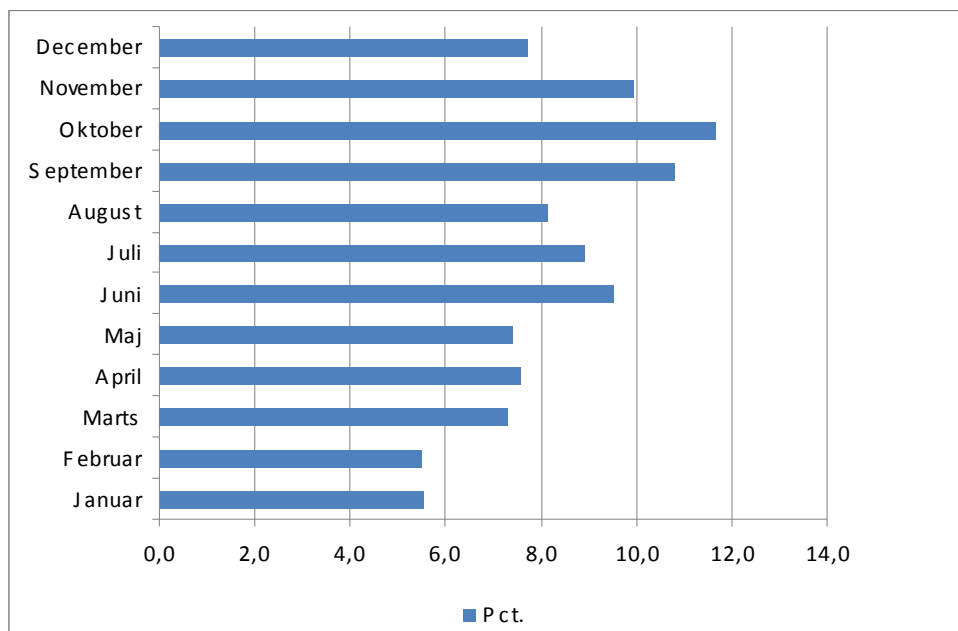
Aldersgruppe	Antal personer	Samlet årsløn
10-19 år	2	118.281
20-29 år	7	582.461
30-39 år	1	380.149
40-49 år	12	2.488.441
50-62 år	5	665.321
Over 62 år	0	0
I alt	27	4.234.653

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Hvis et årsværk sættes til at være S.I.K.'s minimumsløn, kan antallet af årsværk med arbejde hos Arctic Green Food A/S i Maniitsoq i 2008 beregnes til ca. 26,9 årsværk.

I [Figur 13](#) er lønudbetalingen fra anlægget i Maniitsoq angivet for hver enkelt måned i 2008.

Figur 13. Afdelingen i Maniitsoq, samlede lønudbetaling 2008, fordelt på måneder, pct.

Note: Excl. Udbetaling af feriepenge.

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Der er mindre udsving i lønudbetalingerne hen over året. Størst lønudbetalinger forekommer i efteråret, og mindste i årets første måneder.

4.3 Samfundsøkonomiske nøgletal bygdeanlæg Maniitsoq

I 2008 blev der indhandlet råvarer af hval, fisk, rensdyr og sæl til anlægget i Maniitsoq. 25 fangere og fiskere og nogle virksomheder stod for den samlede indhandling, der gav en indtægt på 1,4 millioner kr. Dette svarer til tilnærmelsesvis ca. 8,6 S.I.K.-årsværk.

I selskabets anlæg var der i løbet af året 27 ansatte, der tilsammen tjente 4,2 millioner kroner. Dette svarer til i alt 26,9 S.I.K.-årsværk.

Den direkte beskæftigelse ved indhandling og lønarbejde til anlægget omfattede således ca. 35,5 årsværk, svarende til en samlet indkomst på 5,6 million kroner.

Den direkte beskæftigelse gav samtidigt et samfundsprodukt i form af indkomstskat i størrelsesordenen 340.000 kroner fra indhandling og 3.242.000 kroner fra lønarbejde, i alt ca. 3.582.000 kr.

I 2008 berørte indhandling og lønarbejde i Arctic Green Food A/S Maniitsoq afdeling mange personer og familier.

I alt fik 49 husstande indkomster fra indhandling eller lønarbejde i Maniitsoq-afdelingen. Husstandene omfattede i alt 176 personer, heraf var 45 børn i alderen 0-14 år.

Husstandene omfattede pr. 1. januar 2008 udover 26 husstande i Maniitsoq by også 1 husstand i Alluitsup Paa, 6 husstande i Atammik, 2 husstande i Kangamiut, 7 husstande i Napasoq, 1 husstand i Narsarsuaq, 3 husstande i Paamiut, 1 husstand i Qaqortoq samt 2 husstande i Sisimiut.

Personer bosiddende i Maniitsoq har endvidere haft indkomst fra Arctic Green Food A/S afdelinger i Kangerlussuaq, Napasoq og Savissivik.

I Maniitsoq by omfattede befolkningen i de berørte husstande med 92 personer 3,3 pct. af den samlede befolkning og med 25 børn, 3,9 pct. af byens børn under 15 år.

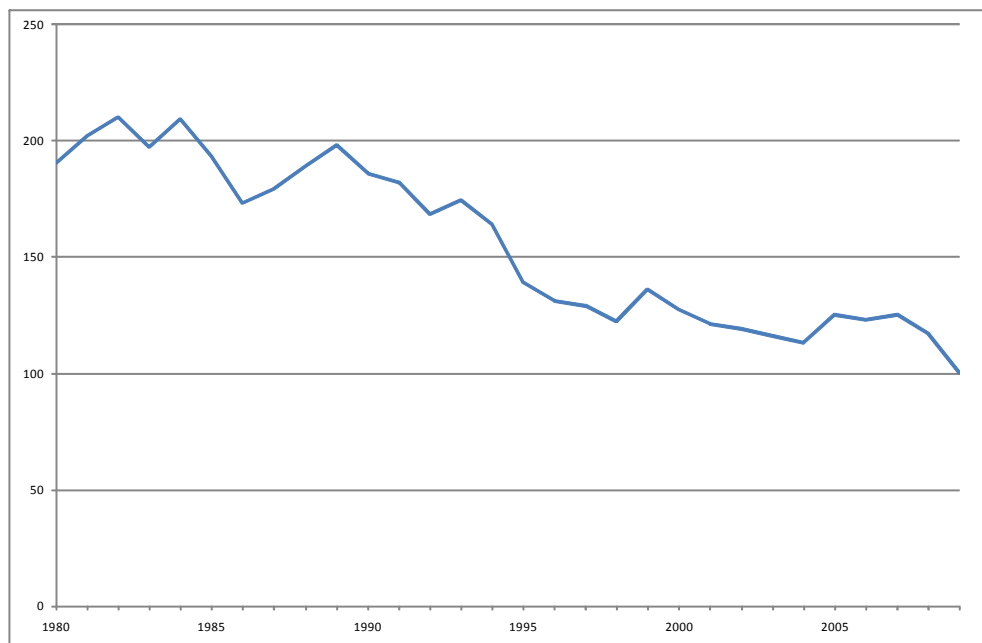
Pr. 1. januar 2008 var der 1.170 husstande i Maniitsoq. Således fik 2,1 pct. af Maniitsoq's husstande i 2008 direkte indtægter fra Arctic Green Food A/S aktiviteter i byen.

5 Narsarmijit

Bygden, der også går under navnet Narsaq Kujalleq, ligger 36 kilometer sydøst for Nanortalik. Det er Grønlands sydligste bygd beliggende 50 kilometer nord for Kap Farvel ved den vestlige udmundning af Prins Christians Sund. Bygden ligger således i Kommune Kujalleq.

Bygdens befolkning lever i dag fortrinsvis af fiskeri og fangst, samt servicevirksomhederne såsom KNI, skolen, kommunekontoret og elværk. 1. januar 2009 var der 100 indbyggere i bygden.

Figur 14. Narsarmijit, befolkningsudvikling 1980-2009

Kilde: Grønlands Statistik, Statistikbank, maj 2009.

Bygden har jf. [Figur 14](#) haft en befolkningstilbagegang på 47,4 pct. i perioden under hjemmestyret.

Bygdeanlægget i Narsarmijit består af et kombineret indhandlings- og produktionsrum samt et kølerum. Derudover er der separat rum til de tekniske installationer, kontor, emballagelager og en afdeling med personalefaciliteter. I indhandlingsrummet er en skabsfryser beregnet til indfrysning af bær. Anlægget har en ismaskine der kan producere ca. 4.000 kg is pr. døgn. Der er kajanlæg med kran.

Tabel 15. Bygdeanlæg Narsarmijit, økonomiske nøgletal, 2008

Regnskab 2008	Narsarmijit
Omsætning	326.771
Indhandlinger	-235.579
Varekøb, diverse	-20.850
Emballage	-8.400
Modtaget erstatning for ødelagte varer	0
Lagerreguleringer mv.	42.337
Andre variable omkostninger	-114.710
Bruttoresultat	-10.431
Lønninger	-379.887
Gager	-181.034
Andre personaleomkostninger	-43.071
Bruttoresultat II	-614.423
Produktionsomkostninger	-65.873
Salgsomkostninger	-19.836
Lokaleomkostninger	-33.473
Administrationsomkostninger	-11.881
Af- og nedskrivninger	-174.680
	-920.166

Note: Salg og videreforarbejdning af flere af bygdeproduktionerne sker i Maniitsoq. Derfor ligger omkostningerne til videreforarbejdning og produktion på denne afdeling. Tilsvarende er omsætningen forbundet hermed ført på Maniitsoq.

Kilde: Arctic Green Food A/S, Årsrapport 2008.

Bygdeanlægget stod i 2008 for en omsætning på 0,3 millioner kroner på basis af en samlet indhandling på 0,2 millioner kroner.

5.1 Indhandling til Narsarmijit

Indhandlingen til bygdeanlægget er opgjort i [Tabel 16](#) for året 2008.

Tabel 16. Indhandling til Narsarmijit, art, mængde og værdi, 2008

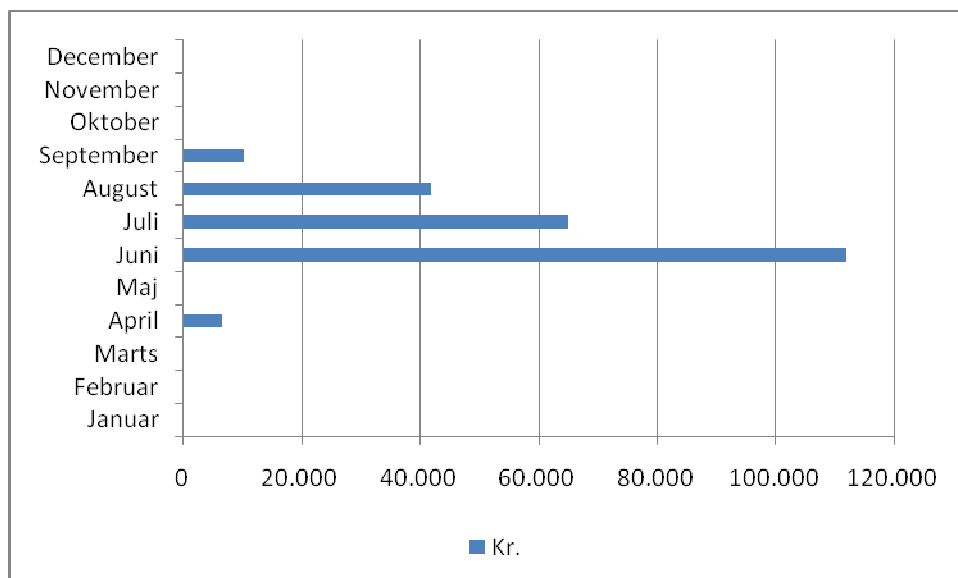
Art	Mængde i kg	Værdi
Fjordtorsk	1.655	6.595
Sortebær	1.628	42.341
Torsk	26.559	186.644
I alt	29.841	235.579

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Den vigtigste art for bygdeanlægget i Narsarmijit er torsk. Torsk omfatter 79,2 pct. af den samlede indhandlingsværdi til bygdens anlæg.

Bygdeanlægget har kun modtaget indhandling i fem af årets tolv måneder i 2008.

Figur 15. Indhandling til Narsarmijit, værdi og måned, 2008

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Gruppen af indhandlere omfatter 42 personer i 2008. I [Tabel 17](#) er indhandlerne fordelt på aldersgrupper.

Tabel 17. Indhandlere i Narsarmijit, aldersgrupper og værdi

Aldersgruppe	Antal personer	Fangstværdi
0-19 år	0	-
20-29 år	2	3.617
30-39 år	3	28.615
40-49 år	18	136.536
50-62 år	16	54.940
63 år og derover	3	11.871
I alt	42	235.579

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Hvis et årsværk sættes til at være S.I.K.'s minimumsløn, kan antallet af årsværk ved indhandling i Narsarmijit i 2008 beregnes til ca. 1,5 årsværk.

5.2 Lønarbejde på bygdeanlæg i Narsarmijit

I 2008 arbejdede i alt 40 personer i bygdeanlægget. Heraf var de 24 kvinder.

[Tabel 18](#) viser aldersfordelingen på lønmodtagere ved bygdeanlægget i Narsarmijit.

Tabel 18. Ansatte i bygdeanlæg Narsarmijit, aldersgrupper og samlet årsløn, 2008

Aldersgruppe	Antal personer	Samlet årsløn
10-19 år	5	34.775
20-29 år	8	90.777
30-39 år	4	11.588
40-49 år	15	344.991
50-62 år	8	80.800
Over 62 år	-	-
I alt	40	562.931

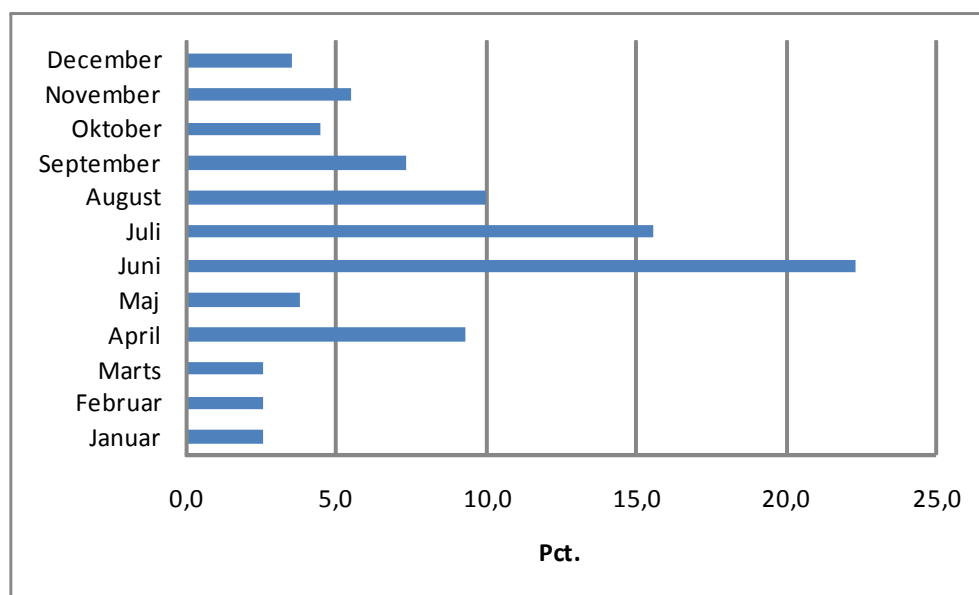
Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Lidt over halvdelen af de personer, der har modtaget løn fra bygdeanlægget i 2008 er over 40 år. Denne gruppe tjener 75 pct. af lønnen i bygdeanlægget.

Hvis et årsværk sættes til at være S.I.K.'s minimumsløn, kan antallet af årsværk med arbejde på bygdeanlægget i Narsarmijit i 2008 beregnes til ca. 3,6 årsværk.

I [Figur 16](#) er lønudbetalingen fra bygdeanlægget i Narsarmijit angivet i procent for hver enkelt måned i 2008.

Figur 16. Bygdeanlæg Narsarmijit, samlede lønudbetaling 2008, fordelt på måneder, pct.

Note: Excl. Udbetaling af feriepenge.

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

5.3 Samfundsøkonomiske nøgletal bygdeanlæg Narsarmijit

I 2008 blev der indhandlet 29,8 tons råvarer til bygdeanlægget i Narsarmijit. 40 fangere og fiskere stod for den samlede indhandling, der gav en indtægt på 0,2 millioner kr. Dette svarer til ca. 1,2 S.I.K.-årsværk.

I bygdeanlægget var der i løbet af året 25 ansatte, der tilsammen tjente 0,6 millioner kroner. Dette svarer til i alt 3,6 S.I.K.-årsværk.

Den direkte beskæftigelse ved indhandling og lønarbejde til bygdeanlægget omfattede således ca. 4,8 årsværk, svarende til en samlet indkomst på 0,8 millioner kroner.

De direkte beskæftigelse gav samtidigt et samfundsprovener i form af indkomstskat i størrelsesordenen 59.000 kroner fra indhandling og 154.000 kroner fra lønarbejde, i alt ca. 213.000 kr.

I 2008 berørte indhandling og lønarbejde i Arctic Green Food A/S Narsarmijit afdeling mange personer og familier.

I alt fik 47 husstande indkomster fra indhandling eller lønarbejde i Narsarmijit-afdelingen. Husstandene omfattede i alt 143 personer, heraf var 38 børn i alderen 0-14 år.

Husstandene omfattede pr. 1. januar 2008 udover 24 husstande i Narsarmijit også 1 husstand i Ammassivik, 1 husstand i Eqlugaarsuit, 9 husstande i Nanortalik, 2 husstande i Qaqortoq, 1 husstand i Uummannaq samt 7 husstande i Aappilattoq.

Personer bosiddende i Narsarmijit har ikke haft indkomst fra andre af Arctic Green Food A/S's afdelinger.

I bygden Narsarmijit omfattede befolkningen i de berørte husstande med 79 personer 67,5 pct. af den samlede befolkning og med 23 børn, 85,2 pct. af byens børn under 15 år.

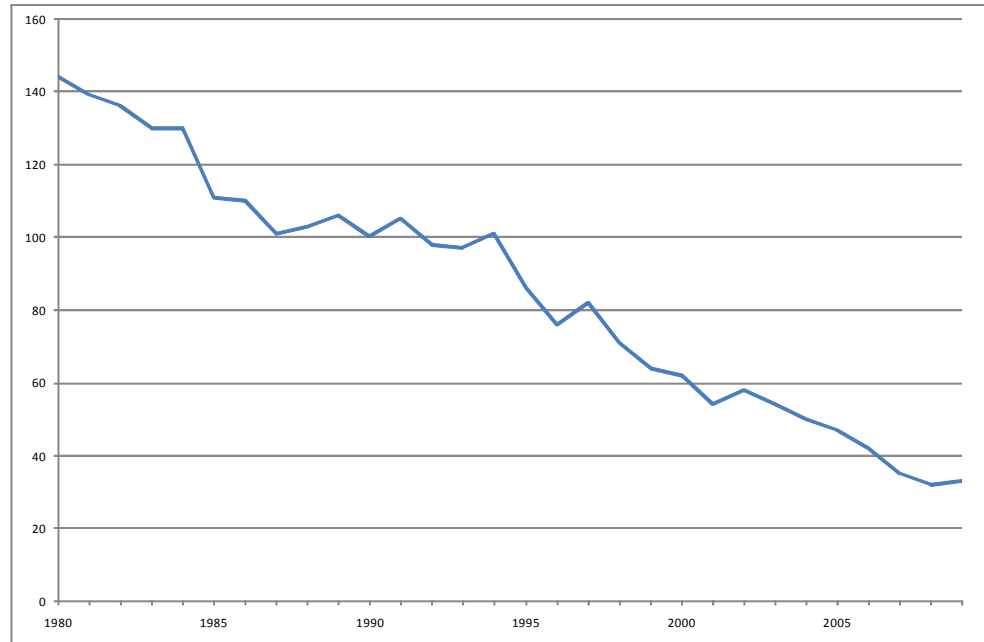
Pr. 1. januar 2008 var der 44 husstande i Narsarmijit. Således fik 54,5 pct. af husstandene i Narsarmijit i 2008 direkte indtægter fra Arctic Green Food A/S aktiviteter i bygden.

6 Qassimiut

Bygden Qassimiut ligger i Kommune Kujalleq. Bygden ligger i skærgården ca. 65 km vest for Qaqortoq. Bygden er normalt isfri (storis) fra juli/august til marts/april. Bygden har en atlantkaj og et helistop.

Figur 17. Qassimiut, befolkningsudvikling 1980-2009

Kilde: Grønlands Statistik, Statistikbank, maj 2009.

Figur 17 viser, den store befolkningstilbagegang, som bygden har haft i perioden under hjemmestyret. I 1980 havde bygden 144 indbyggere. I dag har den kun 33. Det svarer til en tilbagegang siden 1980 på 77,1 pct.

Anlægget i Qassimiut består af et indhandlingsrum med et lille kontor, produktionsrum, pakkerum, indfryser samt frost-, køle- og emballagelager.

Derudover er der et separat rum til de tekniske installationer og en afdeling med personalefaciliteter.

Anlægget har ismaskine der kan producere ca. 4 tons is pr. døgn. Produktionsanlægget har to autorisationer. De kan således både forarbejde fisk og kød.

Tabel 19. Bygdeanlæg Qassimiut, økonomiske nøgletal, 2008

Regnskab 2008	Qassimiut
Omsætning	931.489
Indhandlinger	-552.970
Varekøb, diverse	0
Emballage	-8.883
Modtaget erstatning for ødelagte varer	0
Lagerreguleringer mv.	11.888
Andre variable omkostninger	-72.952
Bruttoresultat	308.572
Lønninger	-201.245
Gager	-206.350
Andre personaleomkostninger	-37.155
Bruttoresultat II	-136.178
Produktionsomkostninger	-101.316
Salgsomkostninger	0
Lokaleomkostninger	-92.731
Administrationsomkostninger	-8.526
Af- og nedskrivninger	-410.930
	-749.681

Note: Salg og videreforarbejdning af flere af bygdeproduktionerne sker i Maniitsoq. Derfor ligger omkostningerne til videreforarbejdning og produktion på denne afdeling. Tilsvarende er omsætningen forbundet hermed ført på Maniitsoq.

Kilde: Arctic Green Food A/S, Årsrapport 2008.

Bygdeanlægget havde i 2008 en omsætning på 0,9 millioner kroner på basis af en samlet indhandling på 0,6 millioner kroner.

6.1 Indhandling til Qassimiut

Indhandlingen til bygdeanlægget i Qassimiut er opgjort i [Tabel 20](#).

Tabel 20. Indhandling til Qassimiut, art, mængde og værdi, 2008

Art	Mængde i kg	Værdi
Havkat	172	991
Hellefisk	-	4.907
Sildepisker	9.113	192.465
Stenbider	22.535	334.025
Sæl	335	5.423
Torsk	1.661	15.157
I alt	33.815	552.969

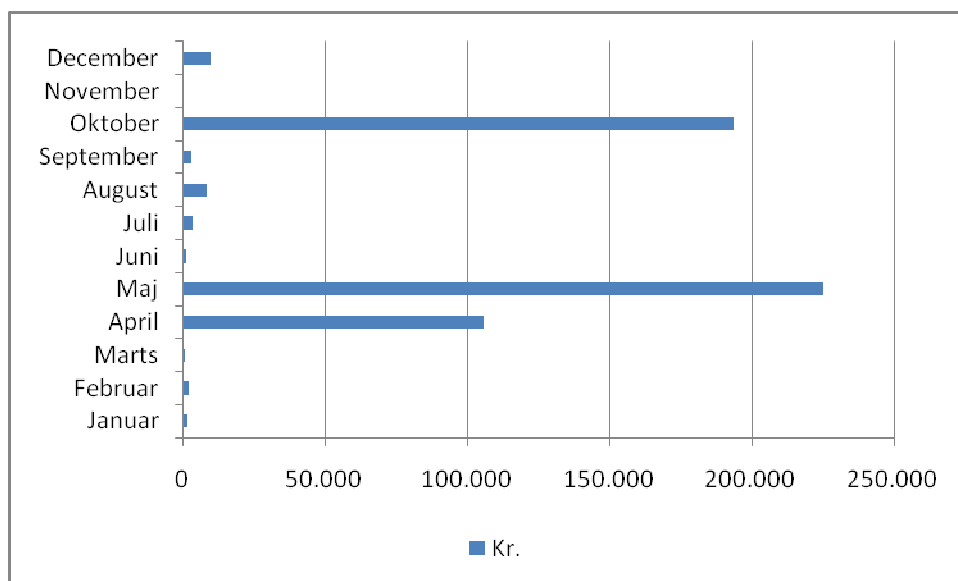
Note: Mængden af hellefisk er ikke medregnet. Indhandlingen er i forhold til årsrapport i denne beregning flyttet fra et andet bygdeanlæg.

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

De økonomisk vigtige arter for anlægget er stedbider og sildepisker. Stedbider omfatter 60,4 pct. af den samlede indhandlingsværdi, men sildepiskers andel er 34,8 pct.

Bygdeanlægget har modtaget indhandling i 11 af årets tolv måneder. Største indhandlingsværdier er opnået i månederne april, maj og oktober.

Figur 18. Indhandling til Qassimiut, fordelt på værdi og måned, 2008

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Gruppen af indhandlere omfatter 15 personer i 2008. Herudover blev der gennemført indhandling fra en kutter. I [Tabel 21](#) er indhandlerne fordelt på aldersgrupper.

Tabel 21 Indhandlere i Qassimiut, aldersgrupper og værdi 2008

Aldersgruppe	Antal personer	Fangstværdi
0-19 år	0	0
20-29 år	1	53.295
30-39 år	1	20.007
40-49 år	6	218.750
50-62 år	6	170.964
63 år og derover	1	40.118
I alt	15	503.134

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Alle indhandlere til Qassimiut er mænd.

Hvis et årsværk sættes til at være S.I.K.'s minimumsløn, kan antallet af årsværk ved indhandling til Qassimiut beregnes til ca. 3,5 årsværk.

6.2 Lønarbejde på bygdeanlæg i Qassimiut

I 2008 arbejdede i alt 13 personer i bygdeanlægget.

[Tabel 22](#) viser aldersfordelingen på lønmodtagere ved bygdeanlægget i Qassimiut.

Tabel 22. Ansatte i bygdeanlæg Qassimiut, aldersgrupper og samlet årsløn, 2008

Aldersgruppe	Antal personer	Samlet årsløn
10-19 år	0	0
20-29 år	1	5.922
30-39 år	1	1.081
40-49 år	8	98.697
50-62 år	3	297.227
Over 62 år	0	0
I alt	13	402.926

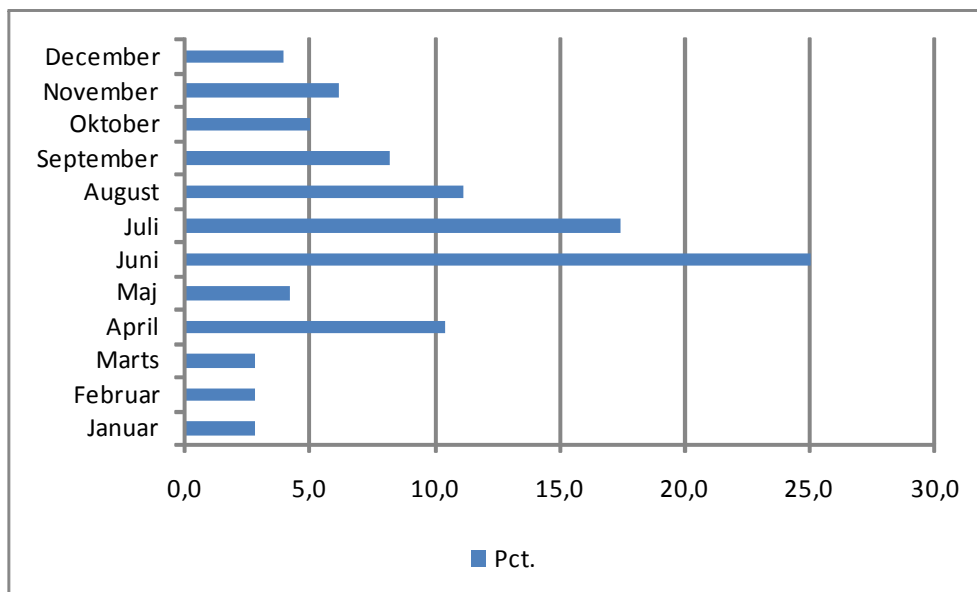
Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Kun to af de 13 indhandlere er under 40 år. Denne gruppe har samtidigt haft en meget lille aflønning fra bygdeanlægget.

Hvis et årsværk sættes til at være S.I.K.'s minimumsløn, kan antallet af årsværk med arbejde på bygdeanlægget i Qassimiut i 2008 beregnes til ca. 2,6 årsværk.

I [Figur 19](#) er lønudbetalingen fra bygdeanlægget i Qassimiut angivet for hver enkelt måned i 2008.

Figur 19. Bygdeanlæg Qassimiut, samlede lønudbetaling 2008, fordelt på måneder, pct.

Note: Excl. Udbetaling af feriepenge.

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

6.3 Samfundsøkonomiske nøgletal bygdeanlæg Qassimiut

I 2008 blev der indhandlet 34 tons råvarer til bygdeanlægget i Qassimiut. 15 fangere og fiskere og en enkelt kutter stod for den samlede indhandling, der gav en indtægt på 0,6 millioner kr. Dette svarer til ca. 3,5 S.I.K.-årsværk.

I bygdeanlægget var der i løbet af året 13 ansatte, der tilsammen tjente 0,4 millioner kroner. Dette svarer til i alt 2,6 S.I.K.-årsværk.

Den direkte beskæftigelse ved indhandling og lønarbejde til bygdeanlægget omfattede således ca. 6 årsværk, svarende til en samlet indkomst på 1 million kroner.

Den direkte beskæftigelse gav samtidigt et samfundsprovenu i form af indkomstskat i størrelsesordenen 138.000 kroner fra indhandling og 117.000 kroner fra lønarbejde, i alt ca. 255.000 kr.

I 2008 berørte indhandling og lønarbejde i Arctic Green Food A/S Qassimiut afdeling mange personer og familier.

I alt fik 22 husstande indkomster fra indhandling eller lønarbejde i Qassimiut-afdelingen. Husstandene omfattede i alt 59 personer, heraf var 9 børn i alderen 0-14 år.

Husstandene omfattede pr. 1. januar 2008 udover 8 husstande i Qassimiut også 2 husstande i Eqalugaarsuit, 8 husstande i Narsaq samt 4 husstande i Qaqortoq.

Personer bosiddende i Qassimiut har ikke haft indkomst fra andre Arctic Green Food A/S afdelinger.

I bygden Qassimiut omfattede befolkningen i de berørte husstande med 16 personer 50 pct. af den samlede befolkning og med 1 barn, 16,7 pct. af byens børn under 15 år.

Pr. 1. januar 2008 var der 19 husstande i Qassimiut. Således fik 84,2 pct. af husstandene i Qassimiut i 2008 direkte indtægter fra Arctic Green Food A/S aktiviteter i bygden.

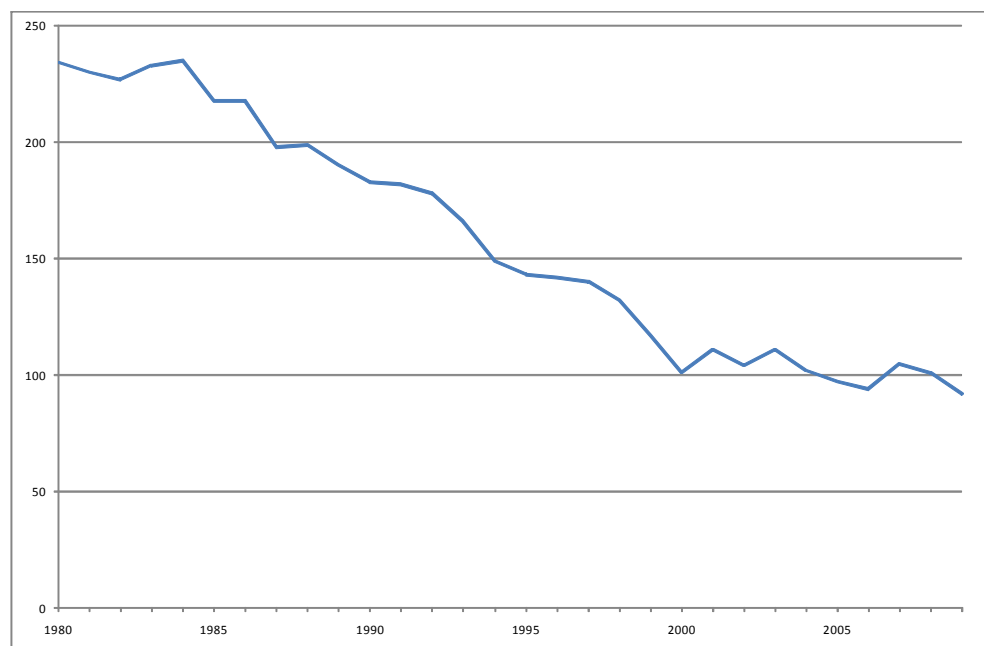
7 Napasoq

Bygden Napasoq ligger 60 kilometer sydøst for Maniitsoq. KNI Pilersuisoq A/S har en butik, samt en tankstation i bygden.

I kommunens regi er der kontor, losseplads, vaskeri med bademulighed og kunstnerværksted med mødelokale. Kommunen har også overnatningsmulig i bygden med plads til fem. Der er to skoler i bygden. Dagplejen i 2008 har plads til 4. Skindværksted har åbent fra oktober til slutningen af april.

Bygdens befolkning lever fortrinsvis af fiskeri og fangst samt offentlig og privat servicevirksomhed.

Figur 20. Napasoq, befolkningsudvikling 1980-2009

Kilde: Grønlands Statistik, Statistikbank, maj 2009.

Ovenstående figur viser den store befolkningstilbagegang, som bygden har haft i perioden under hjemmestyret. I 1980 havde bygden 234 indbyggere. I dag har den kun 92 indbyggere tilbage. Det svarer til en tilbagegang siden 1980 på 60,1 pct.

Bygdeanlægget i Napasoq består af en lille fabriksbygning med indhandling, kølerum og personalefaciliteter og en ny containertilbygning med indfryser og frostlager.

Anlægget har autorisation til at førstegangssalte fisk.

Tabel 23. Bygdeanlæg Napasoq, økonomiske nøgletal, 2008

Regnskab 2008	Napasoq
Omsætning	3.087.446
Indhandlinger	-1.646.629
Varekøb, diverse	0
Emballage	-30.929
Modtaget erstatning for ødelagte varer	0
Lagerreguleringer mv.	-165.355
Andre variable omkostninger	-408.960
Bruttoresultat	835.573
Lønninger	-1.180.374
Gager	-252.005
Andre personaleomkostninger	-26.175
Bruttoresultat II	-622.981
Produktionsomkostninger	-101.327
Salgsomkostninger	0
Lokaleomkostninger	-95.712
Administrationsomkostninger	-7.025
Af- og nedskrivninger	-534.002
	-1.361.047

Note: Salg og videreforarbejdning af flere af bygdeproduktionerne sker i Maniitsoq. Derfor ligger omkostningerne til videreforarbejdning og produktion på denne afdeling. Tilsvarende er omsætningen forbundet hermed ført på Maniitsoq.

Kilde: Arctic Green Food A/S, Årsrapport 2008.

Bygdeanlægget stod i 2008 for en omsætning på 3,1 millioner kroner på basis af en samlet indhandling på 1,7 millioner kroner.

7.1 Indhandling til Napasoq

Indhandlingen til bygdeanlægget er opgjort i [Tabel 24](#) for året 2008.

Tabel 24. Indhandling til Napasoq, art, mængde og værdi, 2008

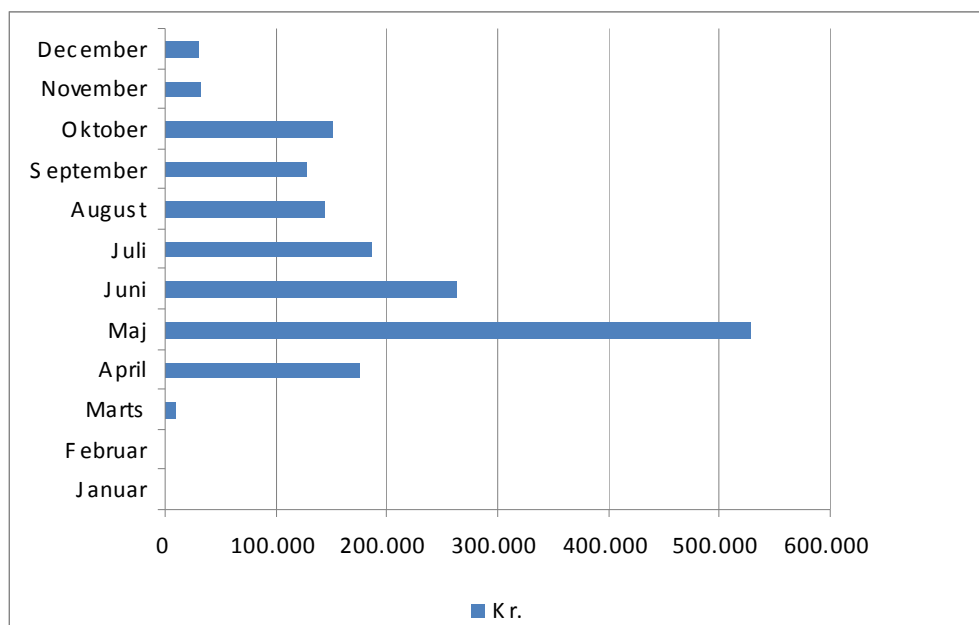
Art	Kg	Kr.
Fjordtorsk	918	9.468
Havkat	11.631	68.288
Helleflynder	71	915
Stenbider	47.089	712.938
Torsk	109.530	823.842
Ørred	4.050	33.389
I alt	173.287	1.648.840

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

De vigtigste arter for bygdeanlægget i Napasoq er torsk og stenbider. Torsk omfatter præcist halvdelen, mens stenbider (rogn) omfatter 43,2 pct. af den samlede indhandlingsværdi til bygdens anlæg.

Bygdeanlægget har modtaget indhandling i ti af årets tolv måneder i 2008.

Figur 21. Indhandling til Napasoq, værdi og måned, 2008

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Højsæsonen er maj måned. I de fire måneder før og efter årsskiftet er aktiviteterne meget begrænsede.

Gruppen af indhandlere omfatter 54 personer i 2008. I [Tabel 25](#) er indhandlerne fordelt på aldersgrupper.

Tabel 25. Indhandlere i Napasoq, aldersgrupper og værdi

Aldersgruppe	Antal personer	Fangstværdi
0-19 år	2	15.921
20-29 år	6	222.187
30-39 år	7	261.309
40-49 år	6	43.687
50-62 år	22	750.403
63 år og derover	11	355.333
I alt	54	1.648.840

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Hvis et årsværk sættes til at være S.I.K.'s minimumsløn, kan antallet af årsværk ved indhandling i Napasoq i 2008 beregnes til ca. 10,5 årsværk.

7.2 Lønarbejde på bygdeanlæg i Napasoq

I 2008 arbejdede i alt 40 personer i bygdeanlægget. Heraf var de 24 kvinder.

[Tabel 26](#) viser aldersfordelingen på lønmodtagere ved bygdeanlægget i Narsamijit.

Tabel 26. Ansatte i bygdeanlæg Narsajimit, aldersgrupper og samlet årsløn, 2008

Aldersgruppe	Antal personer	Samlet årsløn
10-19 år	9	122.2863
20-29 år	15	442.061
30-39 år	8	449.993
40-49 år	1	9.424
50-62 år	6	291.561
Over 62 år	1	106.758
I alt	40	1.422.082

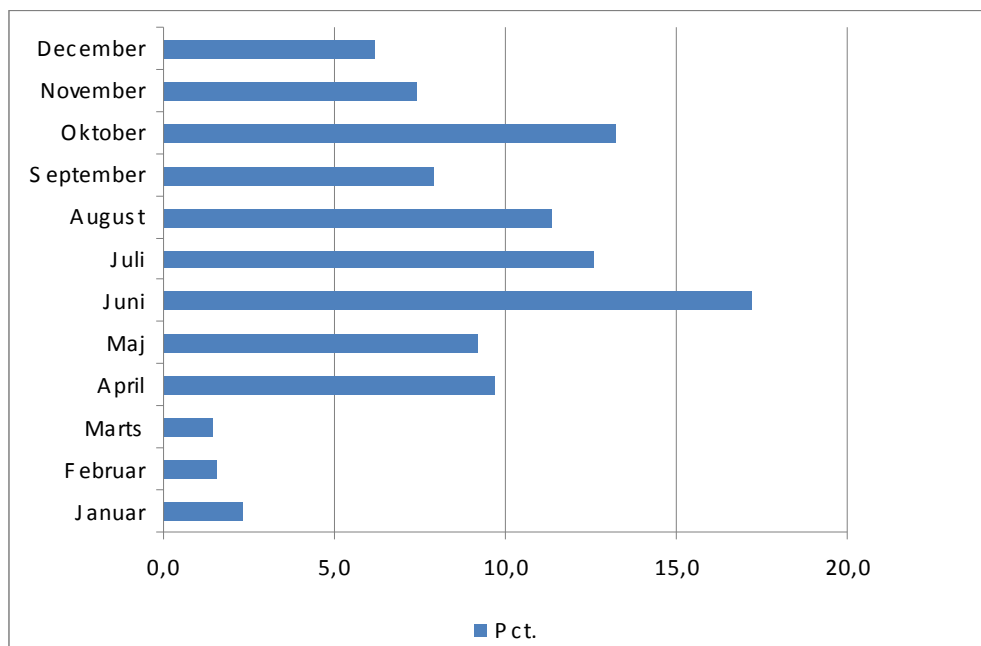
Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Der er tale om en ung lønmodtagergruppe, der er tilknyttet bygdeanlægget. Kun 17,5 pct. af de ansatte var i 2008 over 50 år, men denne gruppe tjente 28,0 pct. af den samlede løn.

Hvis et årsværk sættes til at være S.I.K.'s minimumsløn, kan antallet af årsværk med arbejde på bygdeanlægget i Napasoq i 2008 beregnes til ca. 9,0 årsværk.

I [Figur 22](#) er lønudbetalingen fra bygdeanlægget i Napasoq angivet i procent for hver enkelt måned i 2008.

Figur 22. Bygdeanlæg Narsajimit, samlede lønudbetaling 2008, fordelt på måneder, pct.

Note: Excl. Udbetaling af feriepenge.

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Indtjeningen fra lønarbejde i bygdeanlægget er størst i juni måned, men fordeler sig ellers nogenlunde jævnt i hele perioden fra april til december. Lønudbetalingen fra årsskiftet til april er meget lille.

7.3 Samfundsøkonomiske nøgletal bygdeanlæg

Napasq

I 2008 blev der indhandlet 173 tons råvarer til bygdeanlægget i Napasq. 54 fangere og fiskere stod for den samlede indhandling, der gav en indtægt på 1,7millioner kr. Dette svarer til ca. 10,5 S.I.K.-årsværk.

I bygdeanlægget var der i løbet af året 40 ansatte, der tilsammen tjente 1,4 millioner kroner. Dette svarer til i alt 9,0 S.I.K.-årsværk.

Den direkte beskæftigelse ved indhandling og lønarbejde til bygdeanlægget omfattede således ca. 19,5 årsværk, svarende til en samlet indkomst på 3,1millioner kroner.

De direkte beskæftigelse gav samtidigt et samfundsproveneru i form af indkomstskat i størrelsesordenen 412.000 kroner fra indhandling og 394.000 kroner fra lønarbejde, i alt ca. 806.000 kr.

I 2008 berørte indhandling og lønarbejde i Arctic Green Food A/S Napasoq afdeling mange personer og familier.

I alt fik 63 husstande indkomster fra indhandling eller lønarbejde i Napasoq-afdelingen. Husstandene omfattede i alt 129 personer, heraf var 30 børn i alderen 0-14 år.

Husstandene omfattede pr. 1. januar 2008 udover 35 husstande i Napasoq også 2 husstande i Atammik, 16 husstande i Maniitsoq, 1 husstand i Narsaq, 5 husstande i Nuuk, en husstand i Paamiut samt 3 husstande i Sisimiut.

Personer bosiddende i Napasoq har endvidere haft indkomst fra Arctic Green Food A/S afdelinger i Kangerlussuaq og Maniitsoq.

I bygden Napasoq omfattede befolkningen i de berørte husstande med 84 personer 83,2 pct. af den samlede befolkning og med 16 børn, 80,0 pct. af byens børn under 15 år.

Pr. 1. januar 2008 var der 47 husstande i Napasoq. Således fik 74,5 pct. af husstandene i Napasoq i 2008 direkte indtægter fra Arctic Green Food A/S aktiviteter i bygden.

8 Kangerlussuaq

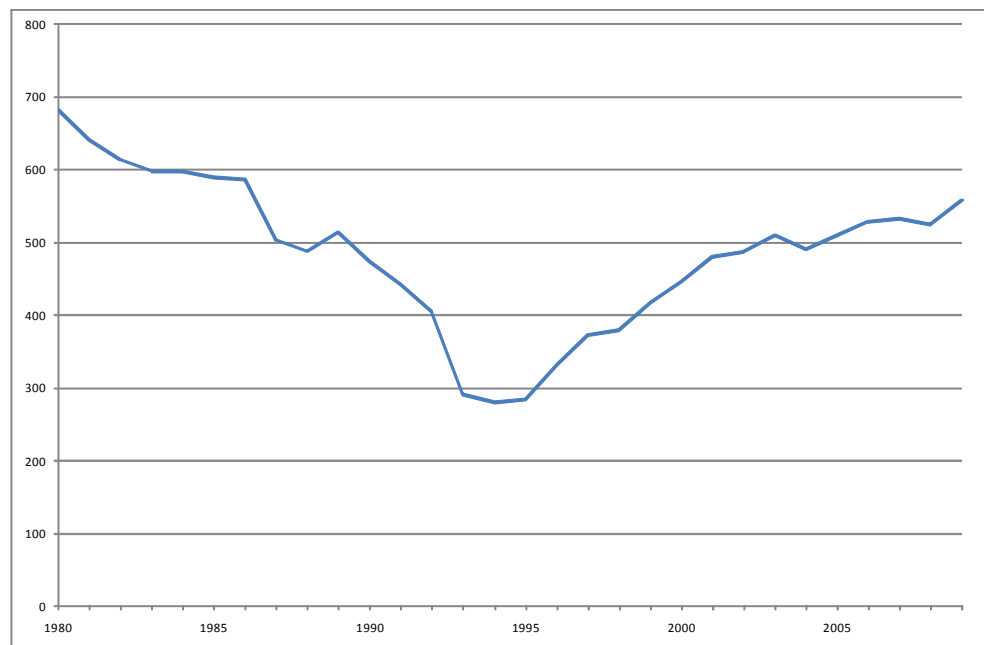
Kangerlussuaq er Grønlands største bygd. Indtil 1992 drev amerikanerne i Kangerlussuaq en militærbase med en stor lufthavn, hangarer og andre bygninger på den store flade slette i bunden af den ca.170 km lange fjord. Kangerlussuaq fik i 2002 status som bygd i først Sisimiut Kommune og nu i Qeqqata Kommunia.

Siden 1950'erne har Kangerlussuaq haft en civil international lufthavn, og lufthavnen er fortsat i dag omdrejningspunkt for flytrafikken i Grønland og til og fra landet.

I Kangerlussuaq er der flere butikker, et Tele-Post center, selve lufthavnen samt en havn, der modtager både krydstogtskibe og godstransporter. Kangerlussuaq er i dag et velbesøgt turistområde.

Volkswagen-fabrikken havde i en kort årrække et testområde på Indlandsisen, men anlægget måtte opgives, da det viste sig vanskelige og dyrere end forventet at holde det i drift.

Figur 23. Kangerlussuaq, befolkningsudvikling 1980-2009

Kilde: Grønlands Statistik, Statistikbank, maj 2009.

Kangerlussuaq oplevede et fald i befolkningen i perioden 1980 til 1994 på 58,8 pct., men efter 1994 er bygden igen vokset, således at der nu er en befolkning på 558 indbyggere i 2009.

Anlægget i Kangerlussuaq omfatter et slagteri og et frysehus. Slagteriet anvendes til slagtning af moskus.

Tabel 27. Bygdeanlæg Kangerlussuaq, økonomiske nøgletal, 2008

Regnskab 2008	Kangerlussuaq
Omsætning	111.082
Indhandlinger	-1.688.887
Varekøb, diverse	0
Emballage	-225.625
Modtaget erstatning for ødelagte varer	0
Lagerreguleringer mv.	184.741
Andre variable omkostninger	-305.725
Bruttoresultat	-1.924.414
Lønninger	-402.526
Gager	-32.333
Andre personaleomkostninger	-315.250
Bruttoresultat II	-2.674.523
Produktionsomkostninger	-179.342
Salgsomkostninger	-13.775
Lokaleomkostninger	-554.783
Administrationsomkostninger	-161.474
Af- og nedskrivninger	-607.157
	-920.166

Note: Salg og videreforarbejdning af flere af bygdeproduktionerne sker i Maniitsoq. Derfor ligger omkostningerne til videreforarbejdning og produktion på denne afdeling. Tilsvarende er omsætningen forbundet hermed ført på Maniitsoq.

Kilde: Arctic Green Food A/S, Årsrapport 2008.

Bygdeanlægget stod i 2008 for en omsætning på 0,1 millioner kroner på basis af en samlet indhandling på 1,7 millioner kroner.

8.1 Indhandling til Kangerlussuaq

Indhandlingen til bygdeanlægget er opgjort i [Tabel 28](#) for året 2008.

Tabel 28. Indhandling til Kangerlussuaq, art, mængde og værdi, 2008

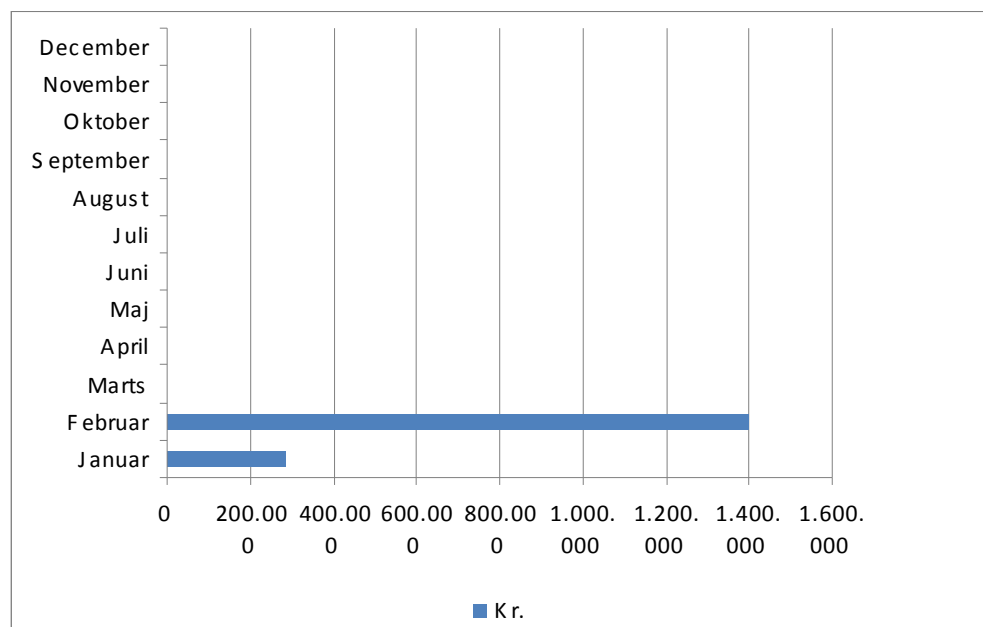
Art	Kg	Kr.
Moskus	55.269	1.685.922
Rensdyr	-	2.965
I alt	-	1.688.887

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Den vigtigste art for produktionen i Kangerlussuaq er moskus.

Anlægget har kun modtaget indhandling i tre af årets tolv måneder i 2008. Moskusfangst og slagtning foregår i januar og februar. Endvidere er der indhandlet en mindre mængde rensdyr i oktober.

Figur 24. Indhandling til Kangerlussuaq, værdi og måned, 2008

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Gruppen af indhandlere omfatter 40 personer i 2008. I [Tabel 29](#) er indhandlerne fordelt på aldersgrupper.

Tabel 29. Indhandlere i Kangerlussuaq, aldersgrupper og værdi

Aldersgruppe	Antal personer	Fangstværdi
0-19 år	0	0
20-29 år	4	171.569
30-39 år	7	353.979
40-49 år	14	559.808
50-62 år	11	474.914
63 år og derover	4	128.617
I alt	40	1.688.887

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Hvis et årsværk sættes til at være S.I.K.'s minimumsløn, kan antallet af årsværk ved indhandling i Kangerlussuaq i 2008 beregnes til ca. 10,7 årsværk.

8.2 Lønarbejde på bygdeanlæg i Kangerlussuaq

I 2008 arbejdede i alt 12 personer i anlægget. [Tabel 30](#) viser aldersfordelingen på lønmodtagere ved bygdeanlægget i Kangerlussuaq.

Tabel 30. Ansatte i bygdeanlæg Kangerlussuaq, aldersgrupper og samlet årsløn, 2008

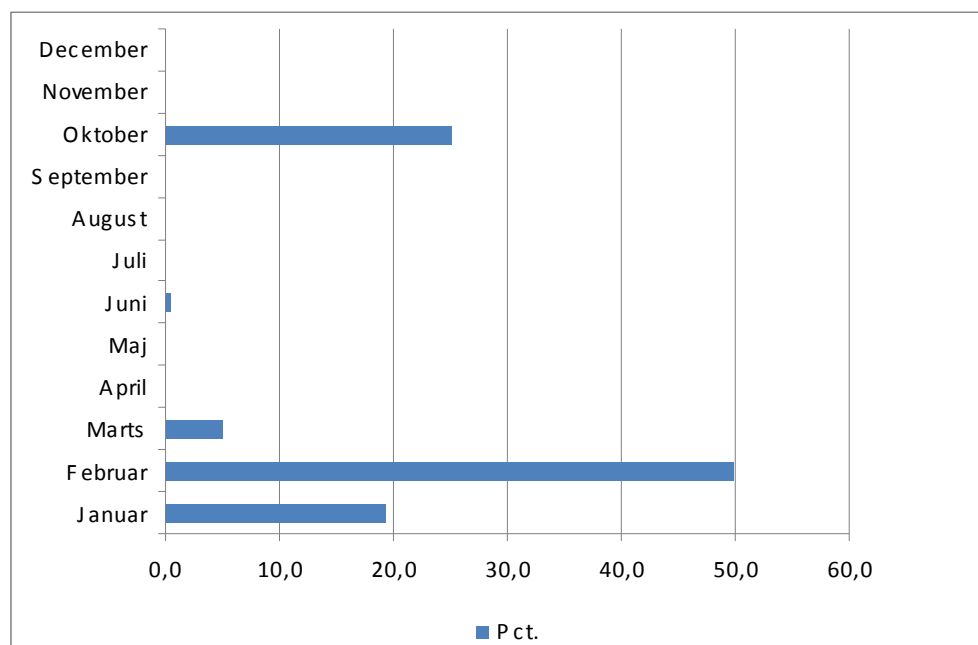
Aldersgruppe	Antal personer	Samlet årsløn
10-19 år	0	0
20-29 år	3	60.036
30-39 år	2	87.547
40-49 år	5	154.394
50-62 år	2	97.475
Over 62 år	0	0
I alt	12	399.452

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Hvis et årsværk sættes til at være S.I.K.'s minimumsløn, kan antallet af årsværk med arbejde på anlægget i Kangerlussuaq i 2008 beregnes til ca. 2,5 årsværk.

I [Figur 25](#) er lønudbetalingen fra anlægget i Kangerlussuaq angivet i procent for hver enkelt måned i 2008.

Figur 25. Bygdeanlæg Kangerlussuaq, samlede lønudbetaling 2008, fordelt på måneder, pct.

Note: Excl. Udbetaling af feriepenge.

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

De ansattes aktiviteter i slagteriet i Kangerlussuaq omfatter de tre første måneder i året og oktober.

8.3 Samfundsøkonomiske nøgletal bygdeanlæg

Kangerlussuaq

I 2008 blev der indhandlet mere end 55 tons råvarer til anlægget i Kangerlussuaq. 40 fangere stod for den samlede indhandling, der gav en indtægt på 1,7 millioner kr. Dette svarer til ca. 10,7 S.I.K.-årsværk.

I anlægget var der i løbet af året 12 ansatte, der tilsammen tjente 0,4 millioner kroner. Dette svarer til i alt 2,5 S.I.K.-årsværk.

Den direkte beskæftigelse ved indhandling og lønarbejde til bygdeanlægget omfattede således ca. 13,2 årsværk, svarende til en samlet indkomst på 2,1 millioner kroner.

De direkte beskæftigelse gav samtidigt et samfundsprovener i form af indkomstskat i størrelsesordenen 422.000 kroner fra indhandling og 137.000 kroner fra lønarbejde, i alt ca. 559.000 kr.

I 2008 berørte indhandling og lønarbejde i Arctic Green Food A/S Kangerlussuaq afdeling mange personer og familier.

I alt fik 48 husstande indkomster fra indhandling eller lønarbejde i Kangerlussuaq-afdelingen. Husstandene omfattede i alt 180 personer, heraf var 50 børn i alderen 0-14 år.

Husstandene omfattede pr. 1. januar 2008 udover 3 husstande i Kangerlussuaq også 1 husstand i Alluitsup Paa, 1 husstand i Atammik, 2 husstande i Kangaamiut, 16 husstande i Maniitsoq, 4 husstande i Napa-soq, 1 husstand i Nuuk, 1 Sarfannguit samt 19 husstande i Sisimiut.

Personer bosiddende i Kangerlussuaq har ikke haft indkomst fra andre Arctic Green Food A/S afdelinger.

I Kangerlussuaq omfattede befolkningen i de berørte husstande med 11 personer 2,1 pct. af den samlede befolkning og med 2 børn, 1,9 pct. af byens børn under 15 år.

Pr. 1. januar 2008 var der 271 husstande i Kangerlussuaq. Således fik 1,1 pct. af husstandene i Kangerlussuaq i 2008 direkte indtægter fra Arctic Green Food A/S aktiviteter i bygden.

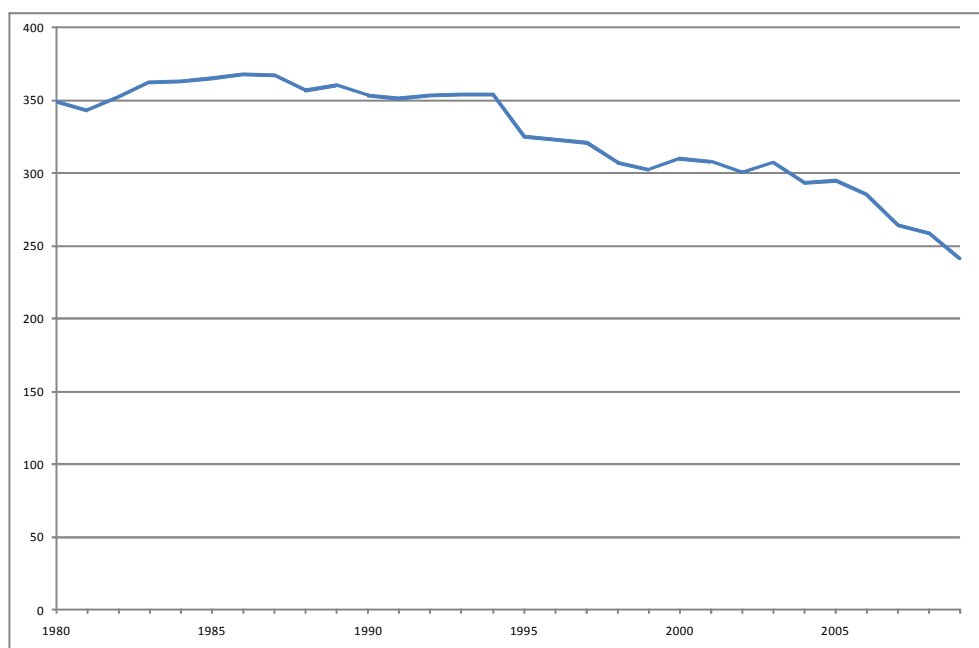
9 Attu

Attu er en vestgrønlandsk bygd 100 km syd for Aasiaat. Den er beliggende i Qaasuitsup Kommunia, tidligere Kangaatsiaq Kommune. Bygden blev etableret i 1818 som forsøgsstation for garnfangst. Der er helikopterrute fra Aasiaat hele året og fra maj til september bådforbindelse med postbåd. Attu ligger på en mindre ø i skærgården.

I bygden er der et lille supermarked og skole med ni klassetrin.

Pr. 1. Januar 2009 var der 241 indbyggere i bygden. Bygden har haft befolkningsvækst i stort set hele perioden siden 1987. Siden 1980 har bygden haft en befolkningstilbagegang på 108 indbyggere, svarende til 30,9 pct.

Figur 26. Attu, befolkningsudvikling 1980-2009

Kilde: Grønlands Statistik, Statistikbank, maj 2009.

Anlægget i Attu omfatter et produktionsanlæg. Arctic Green Food A/S's produktionsanlæg i Attu er bygget i 1959 og senere renoveret i 1994, og består af en produktionsbygning på 371 m².

Selve indhandlingsrummet er 33 m², kølelageret 50 m², teknik og fyrrum 25 m², gang/gaderobe/frokoststue 25 m², kontor 20 m², og et fryselager på 30 m².

Virksomheden har egen ismaskine med en kapacitet på 1500 kg pr. døgn samt tunnelfryser. Herudover er der et uisoleret lager på 150 m².

Der er desuden el og vandforsyning samt et kajanlæg med kran.

Tabel 31. Bygdeanlæg Attu, økonomiske nøgletal, 2008

Regnskab 2008	Attu
Omsætning	3.001.392
Indhandlinger	-1.406.299
Varekøb, diverse	0
Emballage	-5.015
Modtaget erstatning for ødelagte varer	0
Lagerreguleringer mv.	-189.761
Andre variable omkostninger	-380.297
Bruttoresultat	1.020.020
Lønninger	-601.065
Gager	-297.671
Andre personaleomkostninger	-88.628
Bruttoresultat II	32.656
Produktionsomkostninger	-126.773
Salgsomkostninger	-90
Lokaleomkostninger	-123.500
Administrationsomkostninger	-16.829
Af- og nedskrivninger	-833.498
	-1.068.034

Note: Salg og videreforarbejdning af flere af bygdeproduktionerne sker i Maniitsoq. Derfor ligger omkostningerne til videreforarbejdning og produktion på denne afdeling. Tilsvarende er omsætningen forbundet hermed ført på Maniitsoq.

Kilde: Arctic Green Food A/S, Årsrapport 2008.

Bygdeanlægget stod i 2008 for en omsætning på 3,0 millioner kroner på basis af en samlet indhandling på 1,4 millioner kroner.

9.1 Indhandling til Attu

Indhandlingen til bygdeanlægget er opgjort i [Tabel 32](#) for året 2008.

Tabel 32. Indhandling til Attu, art, mængde og værdi, 2008

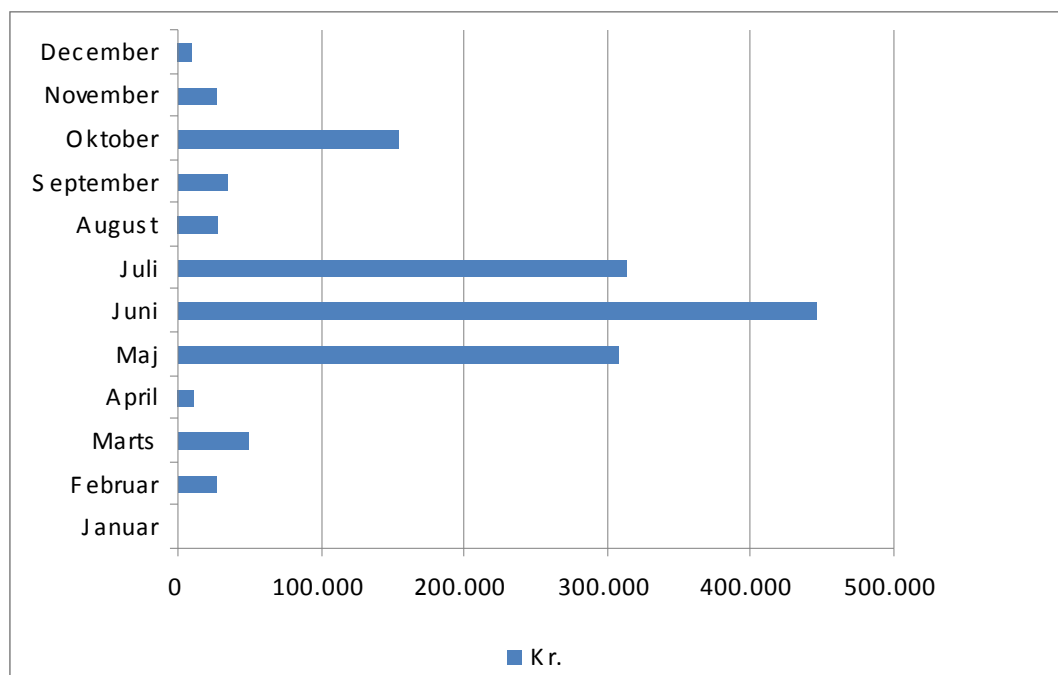
Art	Kg	Kr.
Fjordtorsk	26.381	134.695
Havkat	11939	81.110
Stenbider	18.376	277.201
Torsk	131.404	913.292
<i>I alt</i>	<i>188.100</i>	<i>1.406.299</i>

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Den vigtigste art for bygdeanlægget i Attu er torsk. Torsk omfatter 64,9 pct. af den samlede indhandlingsværdi til bygdens anlæg.

Bygdeanlægget har modtaget indhandling i 11 af årets tolv måneder i 2008.

Figur 27. Indhandling til Attu, værdi og måned, 2008

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Højsæsonen er maj til juli. I de tre måneder indhandles 75,8 af indhandlingsværdien til bygdeanlægget.

Gruppen af indhandlere omfatter 49 personer i 2008. I [Tabel 33](#) er indhandlerne fordelt på aldersgrupper.

Tabel 33. Indhandlere i Attu, aldersgrupper og værdi

Aldersgruppe	Antal personer	Fangstværdi
0-19 år	1	1904
20-29 år	6	174.812
30-39 år	7	124.482
40-49 år	13	521.143
50-62 år	19	545.363
63 år og derover	3	38.596
I alt	49	1.406.299

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Der er tale om en relativ høj alder for indhandlerne ved bygdeanlægget i Attu. Således er 44,9 pct. af indhandlerne over 50 år.

Hvis et årsværk sættes til at være S.I.K.'s minimumsløn, kan antallet af årsværk ved indhandling i Attu i 2008 beregnes til ca. 8,9 årsværk.

9.2 Lønarbejde på bygdeanlæg i Attu

I 2008 arbejdede i alt 20 personer i bygdeanlægget.

[Tabel 34](#) viser aldersfordelingen på lønmodtagere ved bygdeanlægget i Attu.

Tabel 34. Ansatte i bygdeanlæg Attu, aldersgrupper og samlet årsløn, 2008

Aldersgruppe	Antal personer	Samlet årsløn
10-19 år	1	27448,03
20-29 år	4	41.893
30-39 år	8	592.990
40-49 år	5	98.056
50-62 år	2	116.614
Over 62 år	0	0
I alt	20	877.002

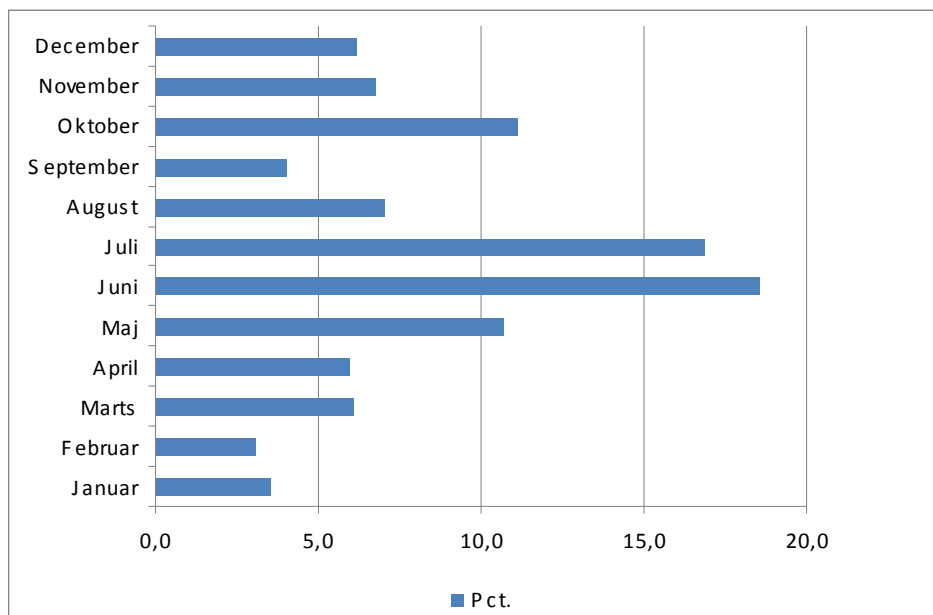
Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Det er et overtal af unge, der modtager lønudbetaling fra bygdeanlægget i Attu i 2008. Af de tyve ansatte er de 13 under 40 år.

Hvis et årsværk sættes til at være S.I.K.'s minimumsløn, kan antallet af årsværk med arbejde på bygdeanlægget i Attu i 2008 beregnes til ca. 5,6 årsværk.

I [Figur 28](#) er lønudbetalingen fra bygdeanlægget i Attu angivet i procent for hver enkelt måned i 2008.

Figur 28. Bygdeanlæg Attu, samlede lønudbetaling 2008, fordelt på måneder, pct.

Note: Excl. Udbetaling af feriepenge.

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Lønudbetalingerne fordeler sig over hele året med en højsæson i juni og juli måned. Lavsæson er primær januar og februar.

9.3 Samfundsøkonomiske nøgletal bygdeanlæg Attu

I 2008 blev der indhandlet 188 tons råvarer til bygdeanlægget i Attu. 49 fangere og fiskere stod for den samlede indhandling, der gav en indtægt på 1,4 millioner kr. Dette svarer til ca. 8,9 S.I.K.-årsværk.

I bygdeanlægget var der i løbet af året 20 ansatte, der tilsammen tjente 0,9 millioner kroner. Dette svarer til i alt 5,6 S.I.K.-årsværk.

Den direkte beskæftigelse ved indhandling og lønarbejde til bygdeanlægget omfattede således ca. 14,5 årsværk, svarende til en samlet indkomst på 2,3 millioner kroner.

Den direkte beskæftigelse gav samtidigt et samfundsprovenu i form af indkomstskat i størrelsesordenen 352.000 kroner fra indhandling og 276.000 kroner fra lønarbejde, i alt ca. 628.000 kr.

I 2008 berørte indhandling og lønarbejde i Arctic Green Food A/S Attu afdeling mange personer og familier.

I alt fik 57 husstande indkomster fra indhandling eller lønarbejde i Attu-afdelingen. Husstandene omfattede i alt 190 personer, heraf var 63 børn i alderen 0-14 år.

Husstandene omfattede pr. 1. januar 2008 udover 41 husstande i Attu også 2 husstande i bosætningerne Akunnaaq, Kangaatsiaq, Kitsissuarsuit, Niaqornaarsuk og Sisimiut samt 1 husstand i bosætningerne Ikeraarsuk, Ilulissat, Napasoq, Narsaq, Nuuk og Aasiaat.

Personer bosiddende i Attu har endvidere haft indkomst fra Arctic Green Food A/S afdelinger i Qaanaaq og Savissivik.

I bygden Attu omfattede befolkningen i de berørte husstande med 161 personer 62,2 pct. af den samlede befolkning og med 55 børn, 74,3 pct. af byens børn under 15 år.

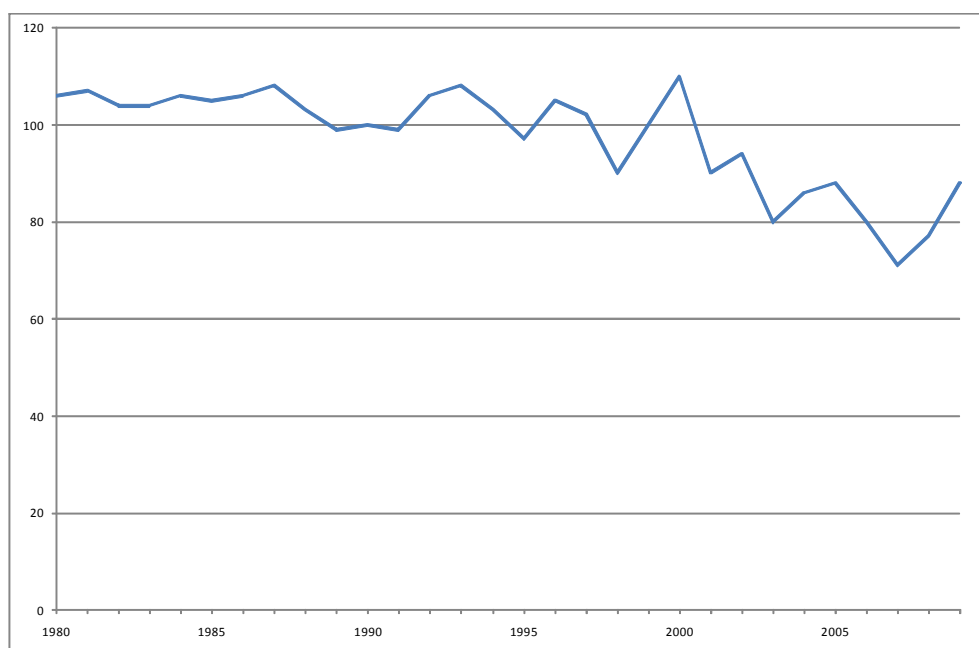
Pr. 1. januar 2008 var der 84 husstande i Attu. Således fik 48,8 pct. af husstandene i 2008 direkte indtægter fra Arctic Green Food A/S aktiviteter i bygden.

10 Ikamiut

Ikamiut er en bygd beliggende i den sydlige del af Diskobugten. Den ligger yderst på en halvø i Diskobugten. Bygden er i dag beliggende i Qaasuitsup Kommunia (tidligere i Qasigianguit Kommune). Fiskeri og fangst er hovederhvervet. Bygden har egen skole.

Der har været en generel tendens til en moderat tilbagegang i befolkningstørrelsen i perioden under Grønlands Hjemmestyre. I 1980 var der således 106 indbyggere, mens der pr. 1. Januar 2009 var registreret 88 indbyggere i bygden. Dette svarer til en befolkningstilbagegang i hele perioden under Grønlands Hjemmestyre på 17,0 pct.

Figur 29. Ikamiut, befolkningsudvikling 1980-2009

Kilde: Grønlands Statistik, Statistikbank, maj 2009.

Arctic Green Food A/S's produktionsanlæg i Ikamiut er bygget i 1932, og består af en bygning på i alt 395 m². I 1992 er der foretaget en mindre ombygning med et isoleret rum og et lager til iset fisk.

Anlægget består af en overdækket perron på 112 m², indhandlingsrum på m², isoleret lagerrum på 18 m², lager til iset fisk på 27 m², garderober/kontor på 21 m², lager på 59 m² og et tørrerum for ræklinger på 89 m².

Der er elforsyning samt sommervandforsyning og en pontonbro dog uden kran.

Tabel 35. Bygdeanlæg Ikamiut, økonomiske nøgletal, 2008

Regnskab 2008	Ikamiut
Omsætning	2.691.098
Indhandlinger	-1.995.751
Varekøb, diverse	0
Emballage	-899
Modtaget erstatning for ødelagte varer	0
Lagerreguleringer mv.	-293.935
Andre variable omkostninger	-310.444
Bruttoresultat	90.069
Lønninger	-1.373.508
Gager	-322.712
Andre personaleomkostninger	-100.009
Bruttoresultat II	-1.706.160
Produktionsomkostninger	-84.401
Salgsomkostninger	-417
Lokaleomkostninger	-78.002
Administrationsomkostninger	-12.903
Af- og nedskrivninger	-962.362
	-2.844.245

Note: Salg og videreforarbejdning af flere af bygdeproduktionerne sker i Maniitsoq. Derfor ligger omkostningerne til videreforarbejdning og produktion på denne afdeling. Tilsvarende er omsætningen forbundet hermed ført på Maniitsoq.

Kilde: Arctic Green Food A/S, Årsrapport 2008.

Bygdeanlægget stod i 2008 for en omsætning på 2,7 millioner kroner på basis af en samlet indhandling på 2,0 millioner kroner.

10.1 Indhandling til Ikamiut

Indhandlingen til bygdeanlægget er opgjort i [Tabel 36](#) for året 2008.

Tabel 36. Indhandling til Ikamiut, art, mængde og værdi, 2008

Art	Kg	Kr.
Fjordtorsk	40.172	215.705
Hellefisk	25.409	206.049
Stenbider	54.825	984.603
Torsk	67.419	589.694
I alt	187.825	1.996.051

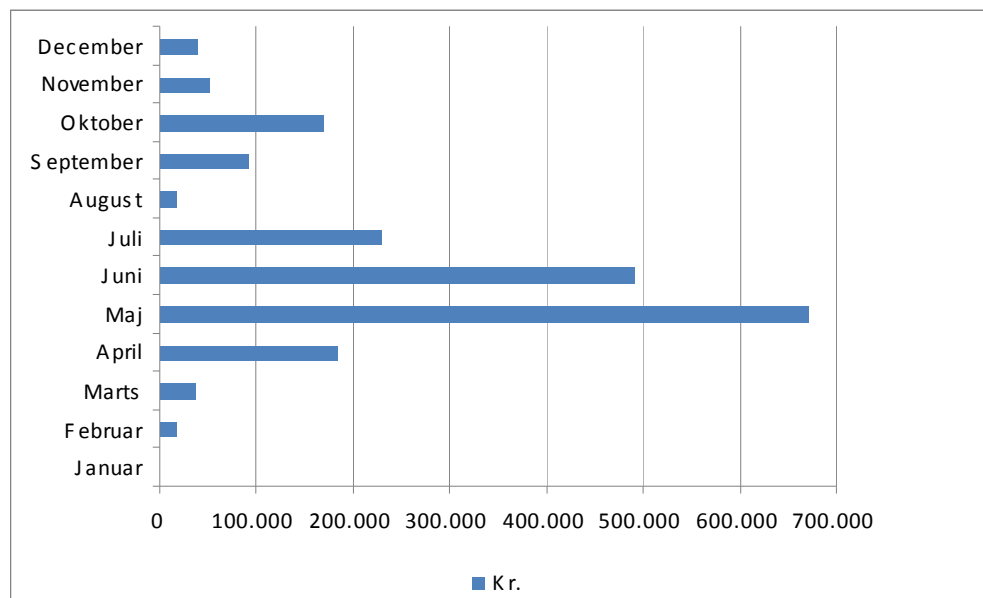
Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Den vigtigste art for bygdeanlægget i Ikamiut er økonomisk set stenbider (rogn), selvom indhandlingen viser, at der mængdemæssigt indhandles flere torsk. Stenbider omfatter mængdemæssigt 29,2 pct. af

indhandling, men 49,3 pct. af den samlede indhandlingsværdi til byg-
dens anlæg.

Bygdeanlægget har modtaget indhandling i alle årets tolv måneder i
2008.

Figur 30. Indhandling til Ikamiut, værdi og måned, 2008

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Højsæsonen er maj og juni værdimæssigt set. Aktiviteterne er lave i au-
gust og i november og december måned.

Gruppen af indhandlere omfatter 65 personer i 2008. I [Tabel 37](#) er ind-
handlerne fordelt på aldersgrupper.

Tabel 37. Indhandlere i Ikamiut, aldersgrupper og værdi

Aldersgruppe	Antal personer	Fangstværdi
0-19 år	2	28.509
20-29 år	10	216.807
30-39 år	5	101.342
40-49 år	22	984.829
50-62 år	19	597.467
63 år og derover	7	67.097
I alt	65	1.996.051

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Der er tale om generelt en indhandlergruppe i afslutningen af deres ar-
bejdsliv. Således er over en tredjedel af indhandlerne over 50 år.

Hvis et årsværk sættes til at være S.I.K.'s minimumsløn, kan antallet af årsværk ved indhandling i Ikamiut i 2008 beregnes til ca. 12,7 årsværk.

10.2 Lønarbejde på bygdeanlæg i Ikamiut

I 2008 arbejdede i alt 43 personer i bygdeanlægget. [Tabel 38](#) viser aldersfordelingen på lønmodtagere ved bygdeanlægget i Ikamiut.

Tabel 38. Ansatte i bygdeanlæg Ikamiut, aldersgrupper og samlet årsløn, 2008

Aldersgruppe	Antal personer	Samlet årsløn
10-19 år	11	102.008
20-29 år	11	405.549
30-39 år	8	630.098
40-49 år	10	494.236
50-62 år	3	68.025
Over 62 år	0	0
I alt	43	1.699.916

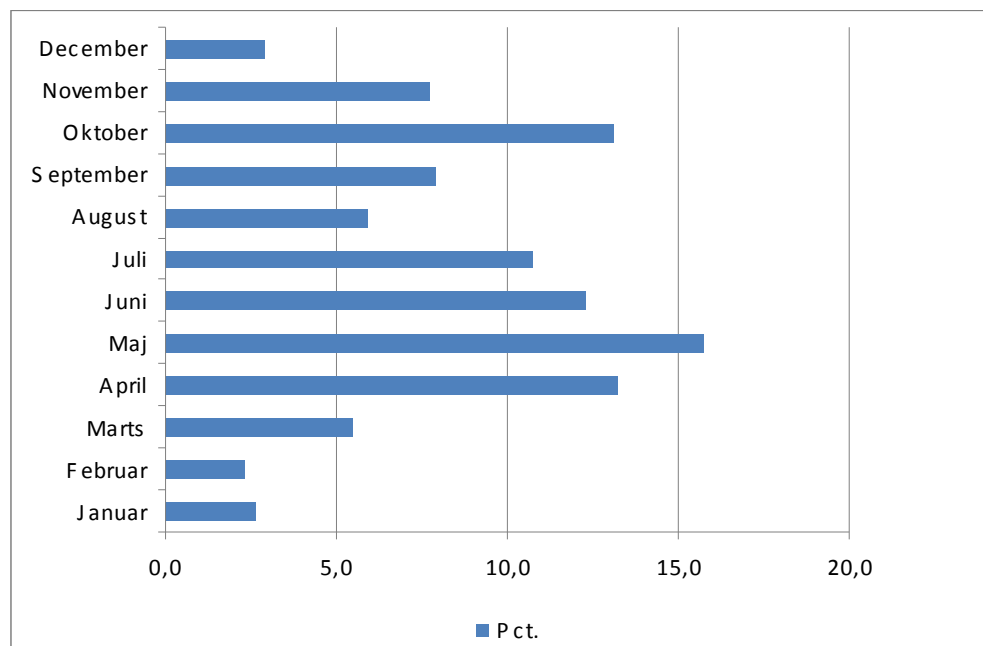
Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Der er mange unge blandt de personer, der har modtaget løn fra bygdeanlægget i 2008. Aldersgruppen under 30 år omfatter ca. halvdelen af de ansatte, men gruppen har kun tjent 35,8 pct. af den samlede lønsum.

Hvis et årsværk sættes til at være S.I.K.'s minimumsløn, kan antallet af årsværk med arbejde på bygdeanlægget i Ikamiut i 2008 beregnes til ca. 10,8 årsværk.

I [Figur 31](#) er lønudbetalingen fra bygdeanlægget i Ikamiut angivet i procent for hver enkelt måned i 2008.

Figur 31. Bygdeanlæg Ikamiut, samlede lønudbetaling 2008, fordelt på måneder, pct.

Note: Excl. Udbetaling af feriepenge.

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Lønudbetalingerne er mindst omkring årsskiftet i månederne december, januar og februar.

10.3 Samfundsøkonomiske nøgletal bygdeanlæg

Ikamiut

I 2008 blev der indhandlet 188 tons råvarer til bygdeanlægget i Ikamiut. 65 fangere og fiskere stod for den samlede indhandling, der gav en indtægt på 2,0 millioner kr. Dette svarer til ca. 12,7 S.I.K.-årsværk.

I bygdeanlægget var der i løbet af året 43 ansatte, der tilsammen tjente 1,7 millioner kroner. Dette svarer til i alt 10,8 S.I.K.-årsværk.

Den direkte beskæftigelse ved indhandling og lønarbejde til bygdeanlægget omfattede således ca. 23,5 årsværk, svarende til en samlet indkomst på 3,7 millioner kroner.

Den direkte beskæftigelse gav samtidigt et samfundsprodukt i form af indkomstskat i størrelsesordenen 499.000 kroner fra indhandling og 505.000 kroner fra lønarbejde, i alt ca. 1.004.000 kr.

I 2008 berørte indhandling og lønarbejde i Arctic Green Food A/S Ikamiut afdeling mange personer og familier.

I alt fik 75 husstande indkomster fra indhandling eller lønarbejde i Ikamiut-afdelingen. Husstandene omfattede i alt 177 personer, heraf var 53 børn i alderen 0-14 år.

Husstandene omfattede pr. 1. januar 2008 udover 21 husstande i Ikamiut også 18 husstande i Aasiaat, 10 husstande i Akunnaaq, 8 husstande i Qasigianguit, 5 husstande i Kitsissuarsuit, 3 husstande i Ikerasaarsuk, 2 husstande i Ilulissat, Uummanaq, Nuuk og Sisimiut samt 1 husstand i Maniitsoq og Saqqaq.

Personer bosiddende i Ikamiut har endvidere haft indkomst fra Arctic Green Food A/S afdeling i Savissivik.

I bygden Ikamiut omfattede befolkningen i de berørte husstande med 65 personer 84,4 pct. af den samlede befolkning og med 22 børn, 88,0 pct. af byens børn under 15 år.

Pr. 1. januar 2008 var der 27 husstande i Ikamiut. Således fik 77,8 pct. af husstandene i Ikamiut i 2008 direkte indtægter fra Arctic Green Food A/S aktiviteter i bygden.

11 Savissivik

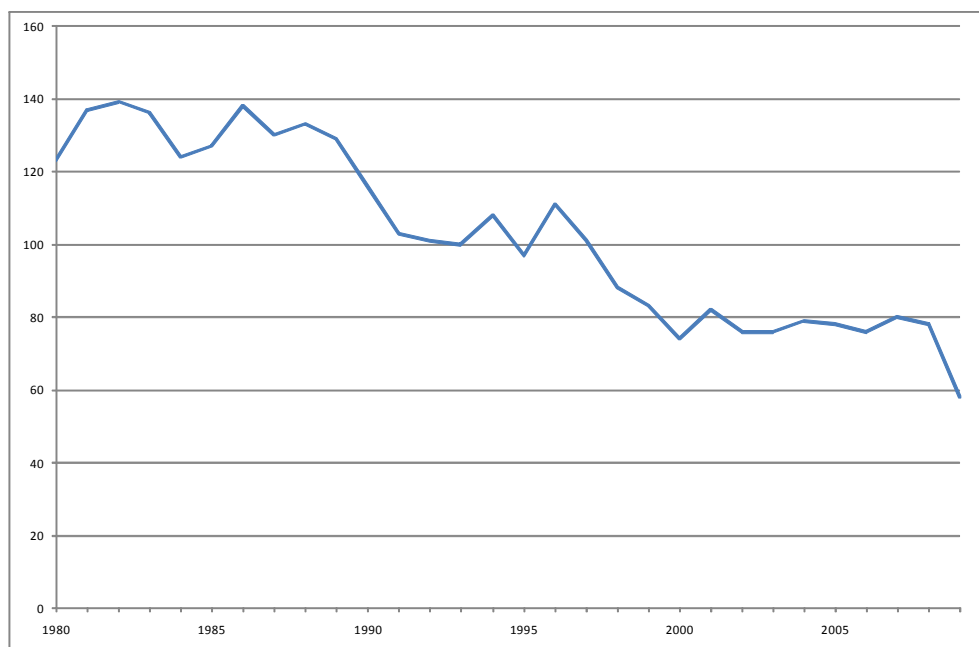
Bygden Savissivik ligger isoleret på Meteoritøen i Melvillebugten. Bygden indgik som den sydligste bosætning i Qaanaaq Kommune, nu i stor-kommunen Qaasuitsup Kommunia.

I bygden forefindes servicehus med forskellige funktioner. KNI Pilersuisoq A/S driver bygdens butik. Forsyningen foregår med skib om sommeren. Passagertransport samt post og mindre fragt foregår med helikopter.

Bygden ligger isoleret på Meteoritøen i Melvillebugten. Fuglefyldene rummer millioner af søkonger, og fuglefangst er sammen med sælfangst basis for det lille samfund.

Bygden har i perioden under Grønlands Hjemmestyre oplevet en stor befolkningsmæssigt tilbagegang. Bygden var størst i 1982 med 139 indbyggere. I dag har bygden 58 indbyggere. Siden 1980 har der været en befolkningstilbagegang på 52,8 pct.

Figur 32. Savissivik, befolkningsudvikling 1980-2009

Kilde: Grønlands Statistik, Statistikbank, maj 2009.

Anlægget i Savissivik omfatter et produktionsanlæg og en lagerbygning.

Produktionsanlæg i Savissivik er bygget i 1982/83 og udvidet i 1995/96. Anlægget består udover kontor, toilet, depot og teknikrum, primært af et produktionslokale.

Hertil er der også tilknyttet et frysehus, hvor der findes 2 separate fryserum. Desuden findes der også et ræklingehus, som anvendes til tørning af hellefisk strimler (senere ræklinger).

Tabel 39. Bygdeanlæg Savissivik, økonomiske nøgletal, 2008

Regnskab 2008	Savissivik
Omsætning	0
Indhandlinger	-646.657
Varekøb, diverse	0
Emballage	-516
Modtaget erstatning for ødelagte varer	0
Lagerreguleringer mv.	156.274
Andre variable omkostninger	-8.986
Bruttoresultat	-499.885
Lønninger	-121.086
Gager	-108.903
Andre personaleomkostninger	-21.757
Bruttoresultat II	-751.631
Produktionsomkostninger	-17.683
Salgsomkostninger	-149
Lokaleomkostninger	-24.522
Administrationsomkostninger	-6.788
Af- og nedskrivninger	-94.500
	-895.273

Note: Salg og videreforarbejdning af flere af bygdeproduktionerne sker i Maniitsoq. Derfor ligger omkostningerne til videreforarbejdning og produktion på denne afdeling. Tilsvarende er omsætningen forbundet hermed ført på Maniitsoq.

Kilde: Arctic Green Food A/S, Årsrapport 2008.

Bygdeanlægget stod i 2008 for en beregnet omsætning på nul kroner på basis af en samlet indhandling på 0,7 millioner kroner.

11.1 Indhandling til Savissivik

Indhandlingen til bygdeanlægget er opgjort i [Tabel 40](#) for året 2008.

Tabel 40. Indhandling til Savissivik, art, mængde og værdi, 2008

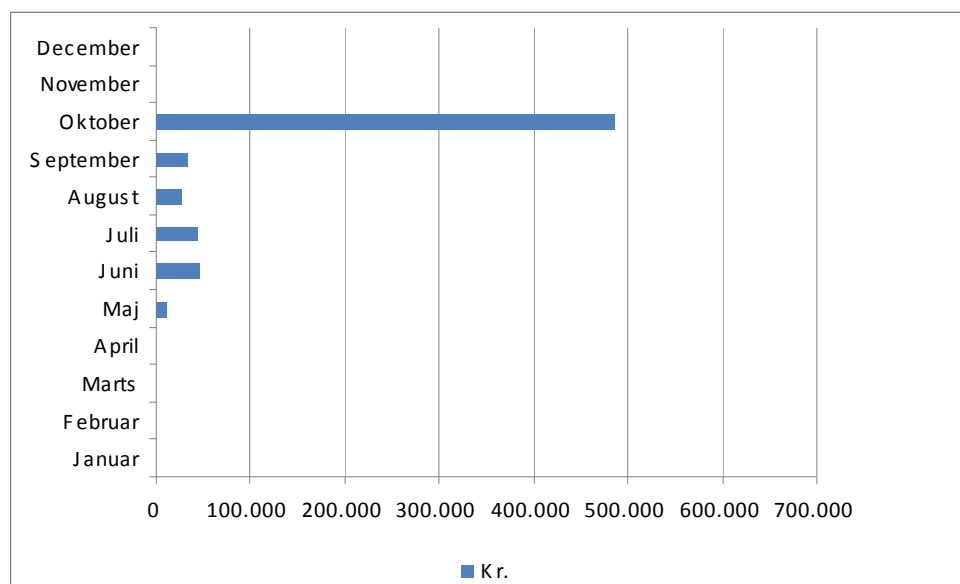
Art	Kg	Kr.
Nar/hvidhval	5.763	605.039
Sildepisker	-	25.447
Søkonge	5.390	16.170
I alt	-	646.657

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Den vigtigste art for bygdeanlægget i Savissivik er narhval. Narhvalindhandling omfatter 93,6 pct. af den samlede indhandlingsværdi til bygdens anlæg.

Bygdeanlægget har kun modtaget indhandling i halvdelen af årets tolv måneder i 2008.

Figur 33. Indhandling til Savissivik, værdi og måned, 2008

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Langt den størstedelen af indhandlingen i 2008 faldt i oktober måned.

Gruppen af indhandlere omfatter 23 personer i 2008. I [Tabel 41](#) er indhandlerne fordelt på aldersgrupper.

Tabel 41. Indhandlere i Savissivik, aldersgrupper og værdi

Aldersgruppe	Antal personer	Fangstværdi
0-19 år	0	0
20-29 år	1	11169
30-39 år	5	104.021
40-49 år	9	202.470
50-62 år	7	266.628
63 år og derover	1	62.368
I alt	23	646.657

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Gruppen af indhandlere til Savissivik fordeler sig nogenlunde jævnt på alle aldersgrupper.

Hvis et årsværk sættes til at være S.I.K.'s minimumsløn, kan antallet af årsværk ved indhandling i Savissivik i 2008 beregnes til ca. 4,1 årsværk.

11.2 Lønarbejde på bygdeanlæg i Savissivik

I 2008 arbejdede i alt 21 personer i bygdeanlægget. [Tabel 42](#) viser aldersfordelingen på lønmodtagere ved bygdeanlægget i Savissivik.

Tabel 42. Ansatte i bygdeanlæg Savissivik, aldersgrupper og samlet årsløn, 2008

Aldersgruppe	Antal personer	Samlet årsløn
10-19 år	3	550
20-29 år	3	17.823
30-39 år	6	125.337
40-49 år	6	78.407
50-62 år	3	3.904
Over 62 år	0	0
I alt	21	226.022

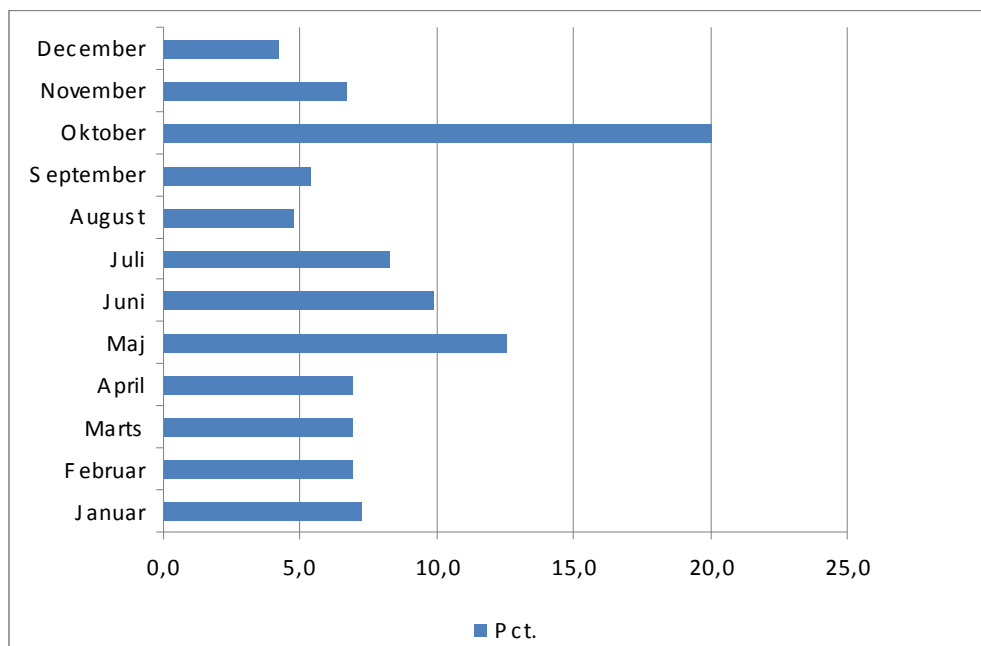
Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Gruppen af lønmodtagere ved bygdeanlægget i Savissivik er således relativt unge. Kun tre af de 21 lønmodtagere er over 50 år.

Hvis et årsværk sættes til at være S.I.K.'s minimumsløn, kan antallet af årsværk med arbejde på bygdeanlægget i Savissivik i 2008 beregnes til ca. 1,4 årsværk.

I [Figur 34](#) er lønudbetalingen fra bygdeanlægget i Savissivik angivet i procent for hver enkelt måned i 2008.

Figur 34. Bygdeanlæg Savissivik, samlede lønudbetaling 2008, fordelt på måneder, pct.

Note: Excl. Udbetaling af feriepenge.

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Lønudbetalingerne er størst i oktober måned.

11.3 Samfundsøkonomiske nøgletal bygdeanlæg Savissivik

I 2008 blev der indhandlet over 11 tons råvarer til bygdeanlægget i Savissivik. 23 fangere stod for den samlede indhandling, der gav en indtægt på 0,7 millioner kr. Dette svarer til ca. 4,1 S.I.K.-årsværk.

I bygdeanlægget var der i løbet af året 21 ansatte, der tilsammen tjente 0,2 millioner kroner. Dette svarer til i alt 1,4 S.I.K.-årsværk.

Den direkte beskæftigelse ved indhandling og lønarbejde til bygdeanlægget omfattede således ca. 5,5 årsværk, svarende til en samlet indkomst på 0,9 millioner kroner.

De direkte beskæftigelse gav samtidigt et samfundsprovener i form af indkomstskat i størrelsesordenen 162.000 kroner fra indhandling og 70.000 kroner fra lønarbejde, i alt ca. 232.000 kr.

I 2008 berørte indhandling og lønarbejde i Arctic Green Food A/S Savissivik afdeling mange personer og familier.

I alt fik 30 husstande indkomster fra indhandling eller lønarbejde i Savissivik-afdelingen. Husstandene omfattede i alt 118 personer, heraf var 63 børn i alderen 0-14 år.

Husstandene omfattede pr. 1. januar 2008 udover 16 husstande i Savissivik også 8 husstande i Qaanaaq, 2 husstande i Kullorsuaq samt 1 husstand i Ikamiut, Innaarsuit og Maniitsoq.

Personer bosiddende i Savissivik har ikke haft indkomst fra andre af Arctic Green Food A/S.

I bygden Savissivik omfattede befolkningen i de berørte husstande med 68 personer 87,2 pct. af den samlede befolkning og med 26 børn, 86,7 pct. af byens børn under 15 år.

Pr. 1. januar 2008 var der 20 husstande i Savissivik. Således fik 80,0 pct. af husstandene i Savissivik i 2008 direkte indtægter fra Arctic Green Food A/S aktiviteter i bygden.

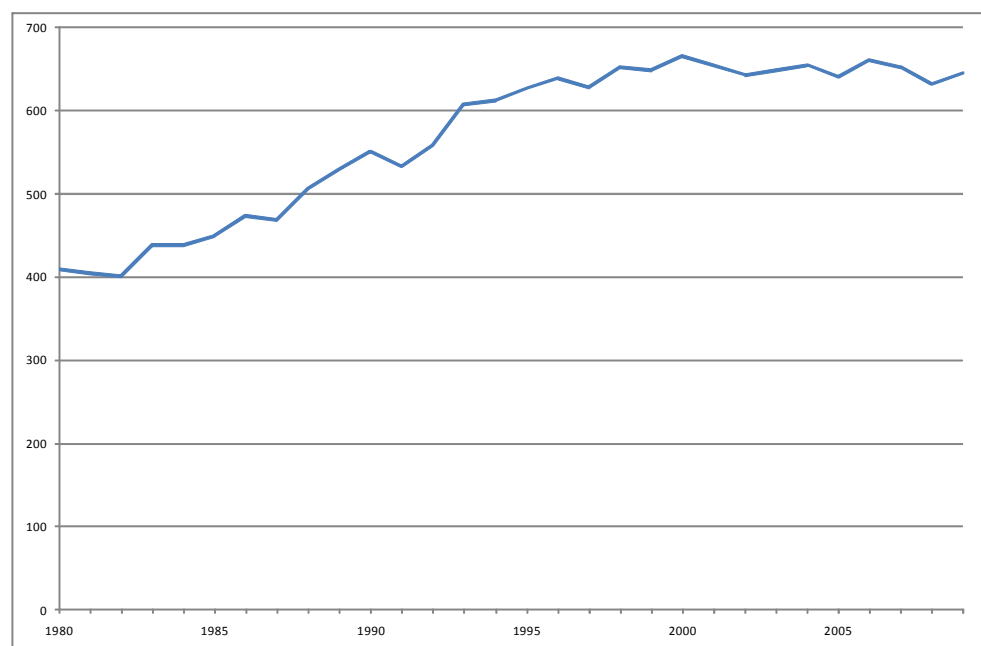
12 Qaanaaq

Qaanaaq var hovedbyen i den tidligere Qaanaaq Kommune. Qaanaaq Kommune var Grønlands, og dermed også verdens, nordligste beliggende kommune. 1. januar 2009 blev den sammen med syv øvrige kommuner en del af Qaasuitsup Kommune.

Det nuværende Qaanaaq blev anlagt på en tidligere benyttet boplads, da man i 1953 flyttede 30 polareskimoiske familier fra det gamle Thule, der lå ca. 100 km sydligere, hvor den nyanlagte Thule Air Base havde forringet inuitternes fangstmuligheder. Ved Qaanaaq opførte staten huse samt butik, kirke, skole og sygehus til de tilflyttede familier.

Byen har jævnlig helikopterforbindelse til Thule Air Base og fik i 2001 lufthavn for fastvingede fly, bl.a. for at tiltrække turister til dette helt specielle højarktiske samfund. Byen har hotel, butikker og et postkontor.

Figur 35. Qaanaaq, befolkningsudvikling 1980-2009

Kilde: Grønlands Statistik, Statistikbank, maj 2009.

Qaanaaq har oplevet en befolkningsmæssig vækst i perioden under Grønlands Hjemmestyre. Væksten er dog nu stagneret. I 1980 var der 409 indbyggere. Pr. 1. januar 2009 var byen vokset til 645 indbyggere. Væksten i perioden svarer til 57,7 pct.

Arctic Green Food A/S's produktionsanlæg (B 280) i Qaanaaq er bygget i 1988, og består af en produktionsbygning på 200 m² og et ræklingshus (B 281) på 24 m².

Bygning 280 består af et 16 m² indhandlingsrum, 80 m² produktionsrum, 3 m² tunnelfryser, 41 m² fryselager (kapacitet på 50 tons), 8 m² teknikrum, 9 m² kontor/depot, 20 m² gaderobe/toilet og et 16 m² uisolert lager.

Tabel 43. Bygdeanlæg Qaanaaq, økonomiske nøgletal, 2008

Regnskab 2008	Qaanaaq
Omsætning	62.123
Indhandlinger	-695.921
Varekøb, diverse	0
Emballage	-85
Modtaget erstatning for ødelagte varer	0
Lagerreguleringer mv.	-37.129
Andre variable omkostninger	-24.922
Bruttoresultat	-695.934
Lønninger	-293.741
Gager	-229.468
Andre personaleomkostninger	-67.290
Bruttoresultat II	-1.286.433
Produktionsomkostninger	-33.131
Salgsomkostninger	0
Lokaleomkostninger	-110.787
Administrationsomkostninger	-10.543
Af- og nedskrivninger	-441.000
	-1.881.894

Note: Salg og videreforarbejdning af flere af bygdeproduktionerne sker i Maniitsoq. Derfor ligger omkostningerne til videreforarbejdning og produktion på denne afdeling. Tilsvarende er omsætningen forbundet hermed ført på Maniitsoq.

Kilde: Arctic Green Food A/S, Årsrapport 2008.

Bygdeanlægget stod i 2008 for en omsætning på 0,1 millioner kroner på basis af en samlet indhandling på 0,7 millioner kroner.

12.1 Indhandling til Qaanaaq

Indhandlingen til bygdeanlægget er opgjort i [Tabel 44](#) for året 2008.

Tabel 44. Indhandling til Qaanaaq, art, mængde og værdi, 2008

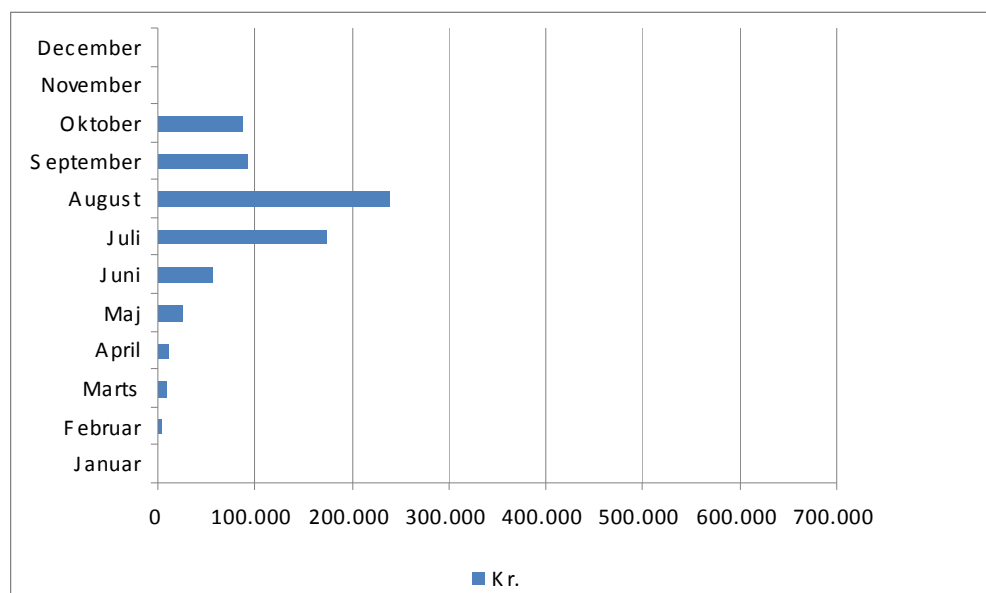
Art	Kg	Kr.
Fjordtorsk	282	1.624
Hellefisk	3.470	27.762
Nar/hvidhval	6.414	666.842
<i>I alt</i>	<i>10.167</i>	<i>696.227</i>

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Den vigtigste art for bygdeanlægget i Qaanaaq er narhval. Narhval omfatter 63,1 pct. af mængden og 95,8 pct. af den samlede indhandlingsværdi til bygdens anlæg.

Bygdeanlægget har modtaget indhandling i otte af årets tolv måneder i 2008.

Figur 36. Indhandling til Narsamijit, værdi og måned, 2008

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Værdimæssigt er højsæsonen juli og august for bygdeanlægget i Qaanaaq.

Gruppen af indhandlere omfatter 40 personer i 2008. I [Tabel 45](#) er indhandlerne fordelt på aldersgrupper.

Tabel 45. Indhandlere i Qaanaaq, aldersgrupper og værdi

Aldersgruppe	Antal personer	Fangstværdi
0-19 år	1	974
20-29 år	3	19.444
30-39 år	8	81.954
40-49 år	13	344.346
50-62 år	11	220.666
63 år og derover	4	28.843
I alt	40	696.227

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

I gruppen af indhandlere til anlægget i Qaanaaq er der kun få unge. Således er kun 12 af indhandlerne under 40 år.

Hvis et årsværk sættes til at være S.I.K.'s minimumsløn, kan antallet af årsværk ved indhandling i Qaanaaq i 2008 beregnes til ca. 4,4 årsværk.

12.2 Lønarbejde på bygdeanlæg i Qaanaaq

I 2008 arbejdede i alt 7 personer i bygdeanlægget.

[Tabel 46](#) viser aldersfordelingen på lønmodtagere ved bygdeanlægget i Qaanaaq.

Tabel 46. Ansatte i bygdeanlæg Qaanaaq, aldersgrupper og samlet årsløn, 2008

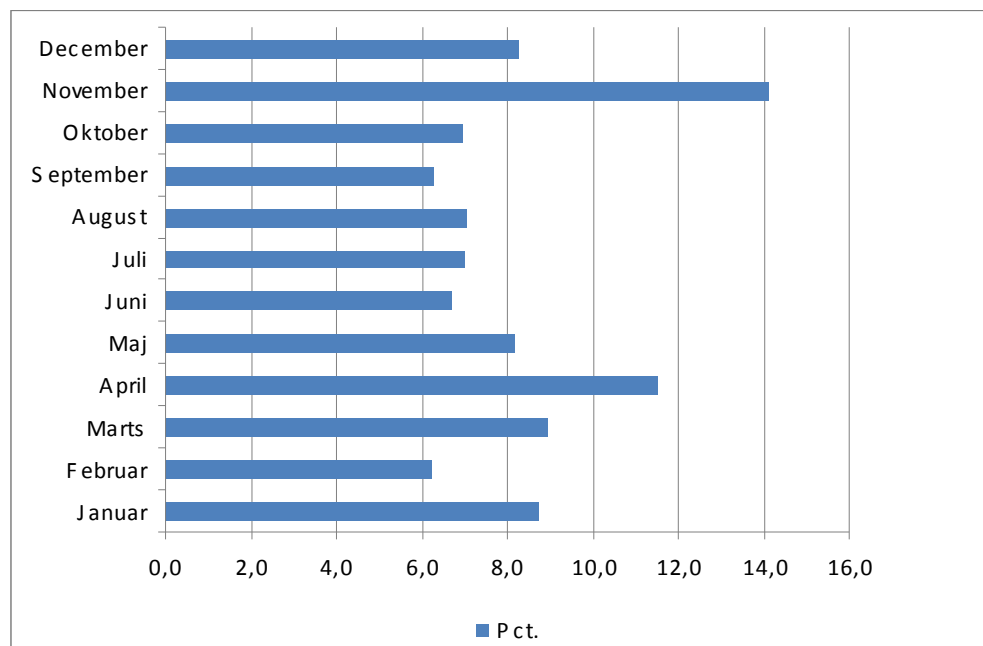
Aldersgruppe	Antal personer	Samlet årsløn
10-19 år	0	0
20-29 år	3	158.297
30-39 år	2	49.642
40-49 år	1	82.622
50-62 år	1	215.018
Over 62 år	0	0
I alt	7	505.579

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Hvis et årsværk sættes til at være S.I.K.'s minimumsløn, kan antallet af årsværk med arbejde på bygdeanlægget i Qaanaaq i 2008 beregnes til ca. 3,2 årsværk.

I [Figur 37](#) er lønudbetalingen fra bygdeanlægget i Qaanaaq angivet i procent for hver enkelt måned i 2008.

Figur 37. Bygdeanlæg Qaanaaq, samlede lønudbetaling 2008, fordelt på måneder, pct.

Note: Excl. Udbetaling af feriepenge.

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Lønudbetalingen til de syv medarbejdere er nogenlunde ligeligt fordelt ud over året – dog med den største lønudbetaling i november måned.

12.3 Samfundsøkonomiske nøgletal bygdeanlæg Qaanaaq

I 2008 blev der indhandlet 696 tons råvarer til bygdeanlægget i Qaanaaq. 40 fangere og fiskere stod for den samlede indhandling, der gav en indtægt på 0,7 millioner kr. Dette svarer til ca. 4,4 S.I.K.-årsværk.

I bygdeanlægget var der i løbet af året 7 ansatte, der tilsammen tjente 0,5 millioner kroner. Dette svarer til i alt 3,2 S.I.K.-årsværk.

Den direkte beskæftigelse ved indhandling og lønarbejde til bygdeanlægget omfattede således ca. 7,6 årsværk, svarende til en samlet indkomst på 1,2 millioner kroner.

Den direkte beskæftigelse gav samtidigt et samfundsprodukt i form af indkomstskat i størrelsesordenen 174.000 kroner fra indhandling og 149.000 kroner fra lønarbejde, i alt ca. 323.000 kr.

I 2008 berørte indhandling og lønarbejde i Arctic Green Food A/S Qaanaaq afdeling mange personer og familier.

I alt fik 44 husstande indkomster fra indhandling eller lønarbejde i Qaanaaq-afdelingen. Husstandene omfattede i alt 140 personer, heraf var 32 børn i alderen 0-14 år.

Husstandene omfattede pr. 1. januar 2008 udover 33 husstande i Qaanaaq også 4 husstande i Qeqertat og Siorapaluk samt 1 husstand i Attu, Moriusaq og Aasiaat.

Personer bosiddende i Qaanaaq har endvidere haft indkomst fra Arctic Green Food A/S afdeling i Savissivik.

I Qaanaaq omfattede befolkningen i de berørte husstande med 94 personer 14,9 pct. af den samlede befolkning og med 16 børn, 10,0 pct. af byens børn under 15 år.

Pr. 1. januar 2008 var der 245 husstande i Qaanaaq. Således fik 13,5 pct. af husstandene i Qaanaaq i 2008 direkte indtægter fra Arctic Green Food A/S aktiviteter i byen.

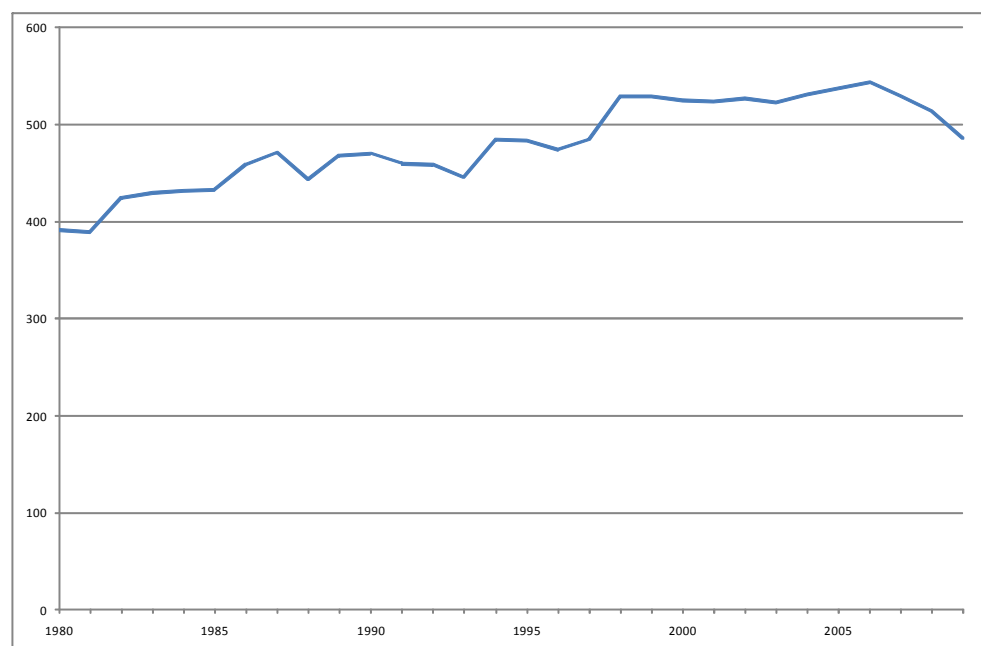
13 Illoqqortoormiut

Illoqqortoormiut er en by i Østgrønland. Indtil kommunereformen var den hovedbyen i Illoqqortoormiut Kommune. Nu indgår hele kommunen i den nye storkommune Kommuneqarfik Sermersooq. Byen kan normalt kun nås via helikopter og med båd i en kort sommerperiode.

Byen ligger ved Scoresby Sund, verdens længste fjord. De lokale fangere har i generationer ernæret sig ved hval- og isbjørnefangst og er også i nutiden en væsentlig kultur-økonomisk faktor i området. Turismen er i udvikling og får i disse år en voksende betydning.

Illoqqortoormiut har oplevet en befolkningsmæssig vækst i perioden 1980 til 2006. I de seneste år har byen oplevet en tilbagegang. I 1980 var indbyggertallet på 391 indbyggere og i dag bor der 485 indbyggere i byen. Denne udvikling svarer til en befolkningsmæssig vækst i perioden under Grønlands Hjemmestyre på 24,0 pct.

Figur 38. Illoqqortoormiut, befolkningsudvikling 1980-2009

Kilde: Grønlands Statistik, Statistikbank, maj 2009.

Arctic Green Food's anlæg i Illoqqortoormiut omfatter en fryser, indfrysning, køler, båndsav, vaskemaskine til sælskind, 2 tørrecontainer til sælskind samt en vacuummaskine.

Tabel 47. Bygdeanlæg Illoqqortoormiut, økonomiske nøgletal, 2008

Regnskab 2008	Illoqqortoormiut
Omsætning	0
Indhandlinger	-121.262
Varekøb, diverse	0
Emballage	0
Modtaget erstatning for ødelagte varer	0
Lagerreguleringer mv.	17.024
Andre variable omkostninger	-10.423
Bruttoresultat	-114.661
Lønninger	-55.470
Gager	-175.000
Andre personaleomkostninger	-46.642
Bruttoresultat II	-391.773
Produktionsomkostninger	-72.358
Salgsomkostninger	-1.017
Lokaleomkostninger	-168.641
Administrationsomkostninger	-14.700
Af- og nedskrivninger	-203.280
	-851.769

Note: Salg og videreforarbejdning af flere af bygdeproduktionerne sker i Maniitsoq. Derfor ligger omkostningerne til videreforarbejdning og produktion på denne afdeling. Tilsvarende er omsætningen forbundet hermed ført på Maniitsoq.

Kilde: Arctic Green Food A/S, Årsrapport 2008.

Bygdeanlægget stod i 2008 for en omsætning på nul kroner på basis af en samlet indhandling på 0,1 millioner kroner.

13.1 Indhandling til Illoqqortoormiut

Indhandlingen til bygdeanlægget er opgjort i [Tabel 48](#) for året 2008.

Tabel 48. Indhandling til Illoqqortoormiut, art, mængde og værdi, 2008

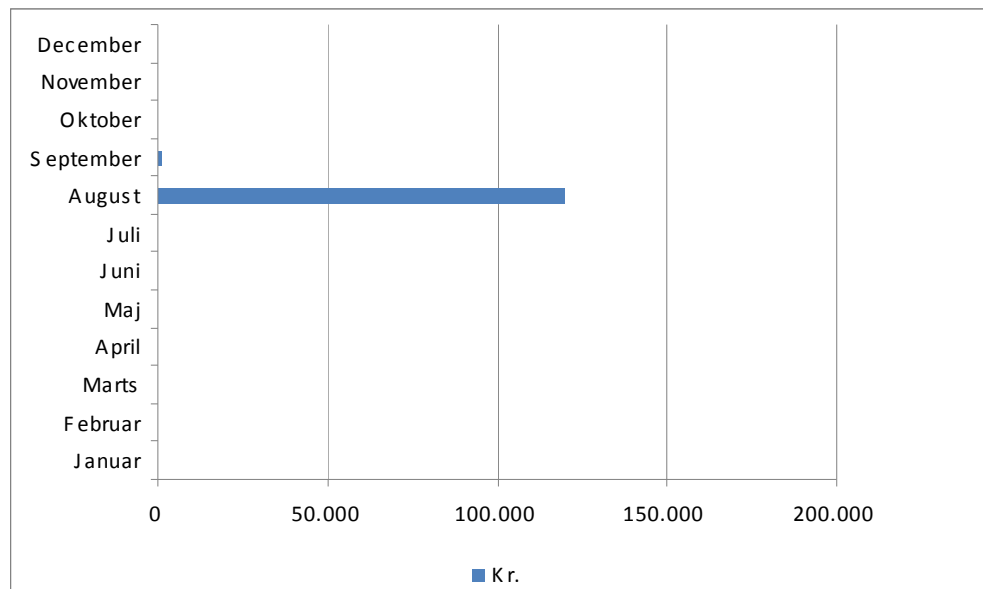
Art	Kg	Kr.
Moskus	36	1.101
Nar/hvidhval	1.111	119.717
Ryper	5	444
<i>I alt</i>	<i>1.152</i>	<i>121.262</i>

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Den vigtigste art for bygdeanlægget i Illoqqortoormiut er narhval.

Bygdeanlægget har kun modtaget indhandling i tre af årets tolv måneder i 2008, nemlig august, september og november. Langt størstedelen af den lille indhandling til bygdeanlægget kom i august.

Figur 39. Indhandling til Illoqqortoormiut, værdi og måned, 2008

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Gruppen af indhandlere omfatter 13 personer i 2008. I [Tabel 49](#) er indhandlerne fordelt på aldersgrupper.

Tabel 49. Indhandlere i Illoqqortoormiut, aldersgrupper og værdi

Aldersgruppe	Antal personer	Fangstværdi
0-19 år	0	0
20-29 år	1	21.061
30-39 år	1	444
40-49 år	6	29.771
50-62 år	4	56.529
63 år og derover	1	13.457
I alt	13	121.262

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Hvis et årsværk sættes til at være S.I.K.'s minimumsløn, kan antallet af årsværk ved indhandling i Illoqqortoormiut i 2008 beregnes til ca. 0,8 årsværk.

13.2 Lønarbejde på bygdeanlæg i Illoqqortoormiut

I 2008 arbejdede i alt 5 personer i bygdeanlægget. [Tabel 50](#) viser aldersfordelingen på lønmodtagere ved bygdeanlægget i Illoqqortoormiut.

Tabel 50. Ansatte i bygdeanlæg Illoqqortoormiut, aldersgrupper og samlet årsløn, 2008

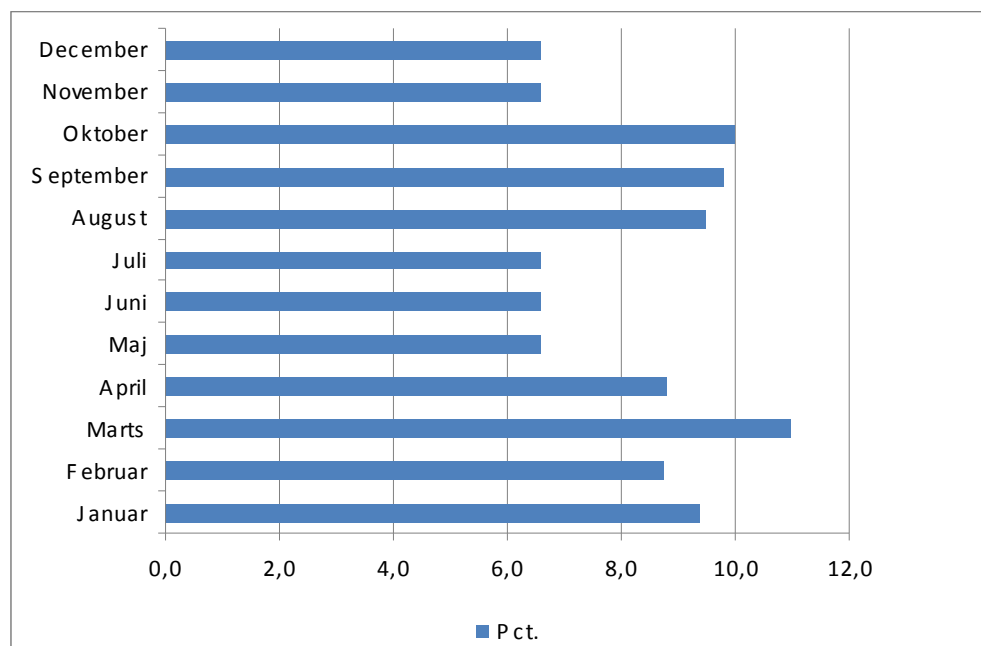
Aldersgruppe	Antal personer	Samlet årsløn
10-19 år	0	0
20-29 år	2	19.540
30-39 år	0	0
40-49 år	1	21.161
50-62 år	2	199.202
Over 62 år	0	0
I alt	5	239.902

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

Hvis et årsværk sættes til at være S.I.K.'s minimumsløn, kan antallet af årsværk med arbejde på bygdeanlægget i Illoqqortoormiut i 2008 beregnes til ca. 1,5 årsværk.

I [Figur 40](#) er lønudbetalingen fra bygdeanlægget i Illoqqortoormiut angivet i procent for hver enkelt måned i 2008.

Figur 40. Bygdeanlæg Illoqqortoormiut, samlede lønudbetaling 2008, fordelt på måneder, pct.

Note: Excl. Udbetaling af feriepenge.

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Arctic Green Food A/S.

13.3 Samfundsøkonomiske nøgletal bygdeanlæg

Illoqqortoormiut

I 2008 blev der indhandlet 1 tons råvarer til bygdeanlægget i Illoqqortoormiut. 13 fangere og fiskere stod for den samlede indhandling, der gav en indtægt på 0,1 millioner kr. Dette svarer til ca. 0,8 S.I.K.-årsværk.

I bygdeanlægget var der i løbet af året 5 ansatte, der tilsammen tjente 0,2 millioner kroner. Dette svarer til i alt 1,5 S.I.K.-årsværk.

Den direkte beskæftigelse ved indhandling og lønarbejde til bygdeanlægget omfattede således ca. 2,3 årsværk, svarende til en samlet indkomst på 0,4 millioner kroner.

De direkte beskæftigelse gav samtidigt et samfundsprovener i form af indkomstskat i størrelsesordenen 30.000 kroner fra indhandling og 41.000 kroner fra lønarbejde, i alt ca. 71.000 kr.

I 2008 berørte indhandling og lønarbejde i Arctic Green Food A/S Illoqqortoormiut afdeling mange personer og familier.

I alt fik 16 husstande indkomster fra indhandling eller lønarbejde i Illoqqortoormiut-afdelingen. Husstandene omfattede i alt 56 personer, heraf var 11 børn i alderen 0-14 år.

Alle husstande, der fik indtægter fra Illoqqortoormiut-afdelingen, var bosiddende i Illoqqortoormiut.

Personer bosiddende i Illoqqortoormiut har ikke haft indkomst fra andre Arctic Green Food A/S.

I Illoqqortoormiut omfattede befolkningen i de berørte husstande med 56 personer 10,9 pct. af den samlede befolkning og med 11 børn, 7,1 pct. af byens børn under 15 år.

Pr. 1. januar 2008 var der 165 husstande i Illoqqortoormiut. Således fik 9,7 pct. af husstandene i 2008 direkte indtægter fra Arctic Green Food A/S aktiviteter i byen.

Del III

Forslag til handlingsplaner

---

14 Forslag til handlingsplaner

Arctic Green Food A/S er den førende grønlandske leverandør til hjemmemarkedet. Virksomheden forventes at ville få en vigtig rolle i videreudvikling af fødevarerektoren her i landet i de kommende år.

Med det nye landsstyres indtrædelse i juni 2009 er der sat fokus på udvikling af selvforsyning og fødevarereproduktion her i landet. I koalitionsaftalen hedder det:

"Det er vigtigt for Naalakkersuisut, at mulighederne for øget selvforsyning undersøges og udvikles, med ønske om at mindske afhængigheden af importerede fødevarer.

Denne udviklingsproces skal omfatte:

Fastsættelse af mål for Grønlands selvforsyning af levnedsmidler og revision af lovgivningen i denne forbindelse.

Samtidig med, at sydgrønlandske fåreholderes, kvægavleres, rensdyravleres og landbrugeres produkter bliver forædlet ønskes, at produkterne kan distribueres over hele Grønland, til tilnærmelsesvis kostægte priser.

Grønlands egne centre for udvikling af fødevarereprodukter, såsom INUILI, ATI m.fl. skal være med til at bane vejen for forædling af landets produkter, ikke mindst i forhold til at skabe konkurrencedygtige priser for landets egne produkter. Endvidere skal der udvikles nye muligheder for produktion ud fra traditionelle grønlandske metoder for tilberedning og konservering.

Fødevarerekontrollen skal være en af de første områder, der overtages fra den danske stat.

Fødevarer kontrollen skal i alle kommuner styrkes og forbedres, ligesom lovgivningen på området skal tilpasses Grønland.

Med det formål at gennemføre en strukturtilpasning for det kystnære fiskeri skal der foretages en grundig analyse af de nuværende og nye muligheder, herunder skal der foretages en analyse af de følger, som en lukning af indhandlingsstederne medfører bl.a. på det sociale og økonomiske område.

I forbindelse med udviklingen af Grønlands selvforsyning af levnedsmidler, skal der sikres efter- og videreuddannelse af fangere og fiskere i de perioder af året, hvor indhandlingsmulighederne er begrænsede.

Muligheder for udnyttelse og udvikling af naturgivne resurser undersøges i alle regioner."

Det er væsentligt for et selskab som Arctic Green Food A/S at komme til at spille en central rolle i denne proces. Selskabet har allerede i april 2009 indgået en samarbejdsaftale med Kommune Kujalleq og Greenland Venture A/S under titlen "Udvikling af livskraftige bygder og levedygtige bygdeanlæg".²

Det overordnede formål med samarbejdsaftalen er at styrke og udvikle nye samarbejdsformer mellem parterne omkring udvikling af bygder og bygdeanlæg i Kommune Kujalleq.

Grundidéen bag samarbejdsaftalen er at sikre en kobling af servicekontrakt for bygdeanlæg til anvendelse af produktion til salg til offentlige institutioner m.fl. En kobling af servicekontraktindgåelse og indgåelse af aftagergarantier fra det offentlige vil på sigt kunne give de vigtige arbejdspladser i bygderne en vigtig afsætning af mere eller mindre forædlede produkter.

I forbindelse med indgåelse af samarbejdsaftalen udarbejdede Greenland Venture A/S et notat, der nærmere beskrev forslaget baggrund.³

En grønlandsk fødevarer sektor vil med fordel tage udgangspunkt i en videreudvikling af denne samarbejdsaftale og tilhørende idégrundlag.

---

² Samarbejdsaftalen er vedlagt denne rapport som bilag 1.

³ Notatet er vedlagt denne rapport som bilag 2.

15 Litteraturliste

Arctic Green Food A/S, www.arcticfood.gl, juni 2009. Arctic Green Food A/S hjemmeside.

Arctic Green Food A/S, modtagne data og materialer, juni 2009.

Arctic Green Food A/S, årsregnskab 2008.

Grønlands Statistik, Statistikbanken, opslag juni og august 2009.

Grønlands Statistik, specialkørsler vedr. husstandsoplysninger, august 2009.

Grønlands Statistik, Nationalregnskabet, Input-output-tabel, modtaget maj 2009.

Grønlands Statistik, eksempler på fangeres økonomi, selvangivelser, modtaget juni 2009.

Bilag

Bilag 1. Samarbejdsaftale mellem Kommune Kujalleq, Arctic Green Food A/S og Greenland Venture A/S

”Udvikling af livskraftige bygder og levedygtige bygdeanlæg”

Aftalens formål

Formålet med samarbejdsaftalen er at styrke og udvikle nye samarbejdsformer mellem parterne omkring udvikling af bygder og bygdeanlæg i Kommune Kujalleq.

Det er alle parters grundlæggende opfattelse, at en sådan udvikling kun kan gennemføres, hvis de eksisterende bygdeanlæg i bygderne videreføres, samt at der sker en omlægning af organisering og fremgangsmåder i forbindelse med bygdeanlæggenes drift.

Det er samarbejdsaftalens overordnede formål at tilrettelægge rammerne for en sådan organisering og omlægning i fællesskab, der kan danne inspiration for lignende initiativer i andre kommuner i landet.

Aftalen skal således danne baggrund for parternes forøgede fokus på deres afgørende rolle i udviklingen af forudsætningerne livskraftige bygder og levedygtige bygdeanlæg. Samarbejdsaftalen bygger på en erkendelse af, at den negative udvikling i bygderne og for bygdeanlæggenes

kan vendes til fordel for bygdeborgerne som for kommunens og hjemmestyrets økonomi.

Parterne erkender, at der er behov for nytænkning for at sikre, at forbedre erhvervsgrundlaget i kommunens bygder. Et hovedproblem er den stagnerende og faldende produktion i bygdeanlæggene, fordi denne produktion hidtil har skabt en stor beskæftigelseseffekt i bygderne i forbindelse med direkte beskæftigelse i byggeanlægget og i den hertil knyttede indhandling fra fiskere og fangere.

Parterne erkender, at der er behov for omorganisering af bygdeanlæggene. Samarbejdsaftalen sikrer, at parterne i fællesskab bestræber sig på, at alle bygdeanlæg organiseres i en klyngedannelse som en samlet kompetenceklynge af produktionssteder omfattende Arctic Green Food A/S, Royal Greenland A/S og Polar Seafood A/S bygdeanlæg samt øvrige privatejede bygdeanlæg i kommunen.

En grundidé bag samarbejdsaftalen er at sikre en kobling af servicekontrakt for bygdeanlæg til anvendelse af produktion til salg til offentlige institutioner m.fl. En kobling af servicekontraktindgåelse og indgåelse af aftagergarantier fra det offentlige vil på sigt kunne give de vigtige arbejdspladser i bygderne en vigtig afsætning af mere eller mindre forædlede produkter.

Samtidigt erkender parterne, at der ligeledes er et omfattende behov for efter- og videreuddannelse hos såvel ledelse og beskæftigede arbejdere, fiskere og fangere. Parterne vil i fællesskab arbejde for at højne bevidstheden om, at opkvalificeringen er afgørende for den fortsatte udvikling af bygderne og bygdeanlæggene, og vil i samarbejde fremlægge forslag til opkvalificeringsprogram for relevante myndigheder i Grønlands Hjemmestyre.

Parterne forpligter sig til at udbrede kendskabet til aftalen og de aftalte indsatsområder gennem informationsarbejde og andre aktiviteter. Arctic Green Food A/S og Kommune Kujalleq stiller datagrundlag til rådighed efter behov i forbindelse med fælles analyser. Greenland Venture A/S gennemfører det nødvendige analysearbejde i samarbejde med relevante parter. Analyserne finansieres af Kommune Kujalleq. Kommune Kujalleq pålægger sig selv løbende at gennemføre informationsarbejde

og aktiviteter lokalt, der ansporer til opbakning bag det fælles projekt og en åben debat om den fremtidige udvikling af bygder og bygdeanlæg.

Parterne udarbejder i fællesskab en kvartalsvis afrapportering om resultater og erfaringer i forbindelse med de emner, som samarbejdsaftalen berører.

Koordinationsudvalg for arbejdet

Der nedsættes et koordinationsudvalg til at koordinere den fælles indsats. Koordinationsudvalget består af 1-2 repræsentanter fra aftalens parter.

Udvalget holder møde mindst en gang om måneden med mindre andet aftales.

Aftalens parter forpligter sig til via Koordinationsudvalgets arbejde at støtte op omkring aftalens mål og indsatser.

Koordinationsudvalget skal på sit første møde, og inden medio maj måned, udarbejde en samlet handlingsplan for den fælles indsats. Handlingsplanen skal hele tiden opdateres, således at der altid foreligger en operationel handlingsplan.

Koordinationsudvalget udarbejder ovennævnte kvartalsvise afrapportering.

Ikrafttræden, opfølgning og opsigelse af aftalen

Aftalen træder i kraft den 1. maj 2009.

Koordinationsudvalget bemyndiges til at tage stilling til aftalens rammer og indhold og drøfte ændringer af aftalen, så den til stadighed efterlever de fælles intentioner. Borgmester for Kommune Kujalleq, formanden for bestyrelsen i Greenland Venture A/S samt formanden eller repræsentant for bestyrelsen i Arctic Green Food A/S – afholder mindst et halvårligt møde, hvor der gøres status på aftalens resultater, herunder den aktuelle handlingsplan. Parterne godkender den første handlingsplan senest en måned efter denne aftales ikrafttræden.

Aftalen kan opsiges af hver af parterne med tre måneders varsel.

Samarbejdsaftalen er underskrevet af borgmester Simon Simonsen, Kommune Kujalleq, Gerth Broberg Lyng, formand for bestyrelsen i

Greenland Venture A/S og Jørgen Wæver Johansen, repræsentant for bestyrelsen i Arctic Green Food A/S i april 2009.

Bilag 2. Notat fra Greenland Venture A/S om omlægning af fødevareforbrug i det offentlige

Notat:

Omlægning til økologisk, grønlandsk fødevareforbrug i det offentlige

---

Dette notat er blevet udarbejdet på baggrund af en idé i Greenland Venture A/S vedrørende kobling af servicekontrakter for bygdeanlæg til anvendelse af produktion til salg til offentlige institutioner m.fl. En kobling af servicekontraktindgåelse og indgåelse af aftagergarantier fra det offentlige vil på sigt kunne give de vigtige arbejdspladser i bygderne en vigtig afsætning af mere eller mindre forædlede produkter.

Starten på et nyt fødevaresystem

Omlægning af fødevareforbruget i det offentlige fra den nuværende store mængde importeret fødevarer til økologiske, er ikke blot et spørgsmål om andre fødevarer i offentlige kantiner m.v., men i særdeleshed et spørgsmål om en proces, der skaber en forståelse for, hvad grønlandske naturressourcer er samt skabe et fødevaresystem, der gør grønlandske, lokalproducerede naturressourcer til attraktive, tilgængelige fødevarer til en rimelig pris.

Omlægningen af fødevareforsyningen vil med udvikling af en mere selv-bærende økonomi på et økonomisk og miljømæssigt bæredygtigt grundlag blive et vigtigt redskab til at skabe levedygtig produktion her i landet. Vel at mærke produktion, der på sigt kan danne baggrund for udvikling af eksportvarer af meget høj kvalitet, og dermed eksportvarer

med en høj værditilvækst for anvendelse af grønlandske naturressourcer.

Forslag til en fælles offentlig bæredygtig indkøbspolitik

Omlægningen kan med fordel lanceres som en fælles politik mellem hjemmestyret og kommunerne: En offentlig bæredygtig indkøbspolitik. Dette vil kunne få stor signalværdi for udvikling af Grønland under selvstyre, samtidigt med, at omlægningen vil få stor betydning for betalingsbalancen mellem Grønland og udlandet.

Store samfundsøkonomiske fordele

Den samfundsøkonomiske effekt af en omlægning af fødevarerforbruget i den offentlige sektor vil få stor betydning for de offentlige finanser. Omkostningerne er servicekontrakter til at videreføre bygdeanlæggene i en overgangsperiode, mens fordelene og indtægterne f.eks. vil være:

- * Forbedrede fødevarer på basis af friske, økologiske råvarer og en heraf følgende generel forbedring af sundhedstilstanden i befolkningen.
- * Forøget samfundsprovener på basis af indkomstskat fra de direkte, indirekte og inducerede indkomster fra beskæftigelsen ved bygdeanlæggene.
- * Sikring af et nyt indtægtsgrundlag til bevarelse og videreudvikling af de grønlandske bygder.
- * Et godt grundlag for udvikling af nye mulige eksportprodukter, fordi hjemmemarkedet giver production of scale som grundlag for på sigt at udvikle eksportprodukter på et højt forædlingsniveau og derved med en høj værditilvækst på grønlandske naturressourcer.
- * En betydelig reduktion af negative klimaeffekter forbundet med transport af fødevarer med skib og fly over 3.000 kilometer fra København og Aalborg.

Importbegrænsning på fødevarer fra udlandet

Importen af fødevarer fra udlandet opgøres hvert år af Grønlands Statistik. Seneste foreløbige tal er fra 2007.

I 2007 omfatter Næringsmidler samt drikkevarer en import på 697,3 millioner kroner. En stor andel af denne import vil ikke kunne konverteres til forbrug af grønlandske fødevarer, men den omfattende import viser, at der er grundlag for en rimelig stor produktion af grønlandske fødevarer, hvor det for mange produkters vedkommende vil kunne tilbydes importbegrænsende varer til en fornuftig markedsværdi.

Den eksisterende markedsværdi på fødevarer i dag er præget af en omfattende anvendelse af statstilskud og tilskud fra EU til danske og europæiske fødevarer samt at Grønlands Hjemmestyre for i hvert fald delvist at imødekomme denne massive forvrængning af markedsværdierne på fødevarer har indført afgifter på visse fødevarer, bl.a. kød og sukker.

Fakta om forbrugernes syn på grønlandske fødevarer:

Det daværende Nuka A/S fik i 2001 i samarbejde med Grønlands Statistik gennemført en spørgeskemaundersøgelse om befolkningens holdning til anvendelse af grønlandske fødevarer.

Nogle af hovedresultaterne viser, at der i de private husholdninger er stor interesse for forøget tilgængelighed af grønlandske fødevarer til en rimelig pris:

- 52 pct. af husstandenes hovedmåltid bestod af grønlandsk fisk eller kød minimum 3-4 gange om ugen.
- 66 pct. af husstandene har angivet, at de grønlandske produkter på årsbasis udgør minimum halvdelen af den fortærede mængde kød og fisk.
- 63 pct. af de adspurgte angav, at de ikke oftere købte grønlandsk kød og fisk i forretningerne på grund af prisen.
- 75 pct. af de adspurgte har angivet, at de ville købe den grønlandske vare, hvis prisen på den grønlandske fødevarer havde samme pris som den importerede.

Det offentlige forbrug af fødevarer

Data anvendt i Grønlands Statistiks nye nationalregnskab giver et overblik over det offentlige forbrug fordelt på varer. På basis af oplysninger fra 2004, omregnet med forbrugerprisindeks for fødevarer, viser følgende forbrug af fødevarer i den offentlige sektor i 2008:

Område	1.000 Kr.
Offentlig administration	47.834
Undervisning	23.658
Sundhedsvæsen	44.940
Sociale institutioner	140.348
<i>I alt</i>	<i>256.780</i>

Kilde: Beregninger i Greenland Venture A/S på basis af særkørsel modtaget fra Grønlands Statistik, april 2008.

Der er således tale om et offentligt forbrug af fødevarer på 256,8 millioner kroner i 2008. En del af dette forbrug kan ikke omlægges til grønlandske fødevarer, og en del af forbruget omfatter allerede anvendelse af grønlandske råvarer. Men tabellen viser, at der er tale om et betydningsfuldt forbrug af fødevarer i den offentlige sektor (staten, hjemmestyret og kommunerne).

En model for omlægning

Omlægningen omfatter en række områder i den samlede kæde for fødevareforsyning. Tilsvarende eksempler for forsøg på omlægning af fødevareforsyning fra traditionelle, markedsførte fødevarer til økologiske fødevarer i Danmark viser, at der er behov for en model omfattende følgende seks elementer:⁴

- * En produktionsdel, der kan møde offentlige institutioners behov.
- * En forarbejdnings- og forædlingsdel, der kan møde institutionernes specielle behov for forarbejdede råvarer.
- * En distributions- og indkøbsdel, der kan sikre koblingen mellem forbrug og produktion.
- * En køkkendel, der handler om institutionerne og deres køkkenfunktioner.
- * En affaldshåndteringsdel, således at kredsløbet fra jord og fjord til bord til jord kan sluttes.
- * Et bindeled, der kan sikre, at systemet fungerer og udvikler sig, hvilket vil sige støtte til løbende planlægning og organisering, koordinering og styring, information af borgere og brugere, uddannelse af deltagere, samt rådgivning af deltagere.

Forslag til et forprojekt

Det foreslås gennemførelse af et forprojekt for omlægningen omfattende en treårig periode.

---

⁴ Miljøstyrelsen: Omlægning til økologisk fødevarerforbrug i det offentlige. Arbejdsrapport fra Miljøstyrelsen, nr. 60, 1996. Rapporten er baggrund for dette notats forståelse af de problemer og muligheder som en omlægning af fødevarer systemet i Grønland vil skabe.

Forprojektet omfatter følgende forudsætninger:

- * Alle bygdeanlæg organiseres i en klyngedannelse som en samlet kompetenceklynge af produktionssteder omfattende Arctic Green Food A/S og Royal Greenland A/S bygdeanlæg samt privatejede bygdeanlæg.
- * Grønlands Hjemmestyre indfører servicekontrakter for alle eksisterende bygdeanlæg i hele perioden.
- * Grønlands Hjemmestyre og kommunerne forpligter sig til indkøb af råvarer og forarbejdede fødevarer på et niveau, forhandlet mellem de involverede parter.
- * Der etableres med hjemsted i Narsaq og i tæt tilknytning til Inuili en udviklingsenhed, der i samarbejde med ATI og relevante parter skal udvikle konceptet for en omlægning af det grønlandske fødevarsystem, herunder i første omgang en omlægning af fødevarerforsyningen af den offentlige sektor. Projektet finansieres på basis af en ny prioritering af anvendelse af forskningsmidler på Landstingets Finanslov samt med tilskud fra de involverede grønlandske kommuner og virksomheder.
- * Der etableres på basis af en omlægning af nuværende uddannelsesmidler uddannelsestilbud, der tilgodeser uddannelse af deltagere i projektet, herunder ikke mindst ansatte og tilknyttede virksomhedsledere.
- * Hjemmestyret og kommunerne samt de involverede virksomheder udarbejder informationsmaterialer samt gennemfører en informationskampagne til fordel for grønlandske, økologiske fødevarer.

Ved afslutningen af forprojektet fastsættes i lovgivning samt i nye indkøbsaftaler retningslinjer for en videreførelse af det omlagte fødevarsystem.